Cuvânt-înainte

L-am cunoscut pe autorul acestei povestiri cu mai mult de cincisprezece ani în urmă şi am luat cunoştinţă de lucrarea lui la Bethany Bible Chapel, în oraşul Satellite Beach, Florida, Statele Unite ale Americii.

Satellite Beach se află în umbra marilor rampe de lansare a rachetelor care i-au dus pe oameni în spaţiul extraterestru şi pe Lună.

De fiecare dată când îl vizitez pe domnul Snaddon îmi este greu să înţeleg cum o fiinţă umană a putut să îndure o asemenea tortură psihică şi fizică -după cum vom vedea din această relatare - şi să rămână normal.

Singura explicaţie este că domnul Snaddon, încă de tânăr, pe când trăia în Scoţia, şi-a încredinţat sufletul şi viaţa în mâna Mântuitorului lumii.

Credinţa sa în Domnul Isus Hristos i-a dat curajul să persevereze în condiţii chinuitoare şi, de asemenea, a fost o cetate de scăpare în zilele de cumplite încercări. Ea 1-a susţinut în timpul celor mai întunecoase ore şi i-a dat siguranţa unui viitor glorios.

Această relatare este mărturia unui tânăr scoţian care, în împrejurări ostile, a căutat să-L onoreze pe Dumnezeu, şi Dumnezeu 1-a onorat pe el. Evident, cartea nu este scrisă pentru autoapreciere, ci, mai curând, spre gloria lui Dumnezeu şi ca să arate capacitatea Lui de a-Şi susţine copiii.

Dan Snaddon şi-a înţeles chemarea de a se dedica lucrării lui Dumnezeu în 1959. Atunci el s-a decis să-I slujească Lui într-o nouă lucrare la Satellite Beach, lângă Cape Canaveral.

Multe suflete au fost mântuite în urma predicilor lui şi mulţi credincioşi descurajaţi au găsit adăpost în legătura tainică, desăvârşită, cu Dumnezeu, prin lucrarea sa.

In timp ce citeşti această istorisire emoţionantă, poate vei fi inspirat, iubite cititor, să te apropii de Dumnezeu, care este acelaşi în orice împrejurare.

G. Tom Willey
Chairman ofthe Board
National Standard
Life Insurance Co., Florida

1

Credinţa triumfătoare

Era pe la amiază în lagărul de prizonieri de război Tonshon South în jungla neprimitoare a Thailandei. Deodată, liniştea junglei fierbinţi şi umede fu întreruptă de ţipătul chinuitor al unui om bătut aproape să moară.

Devreme, în acea dimineaţă, aşa-numiţii oameni sănătoşi şi cei bolnavi îşi târâseră trupurile chinuite coborând de-a lungul unui drum îngust prin junglă până la mizerabila „cale ferată a morţii". Lăsate în urmă în acea întunecată zonă defrişată din jungla ostilă -cunoscută drept „complexul clădirilor de spital" - erau epavele fizice ale oamenilor. Ei nu erau distruşi numai în trup, ci zdrobiţi şi în spirit. Dacă ar fi fost lăsaţi în grija spitalului, era ca şi cum li s-ar fi pronunţat sentinţa de condamnare la moarte. Sute de tineri se aruncau în agonie pe sacii cu orez infestaţi de insecte dăunătoare, agăţându-se de o speranţă ca de un pai, în efortul zadarnic de a încerca să se prindă de ultimele firicele de viaţă.

Trupuri murdare şi vlăguite se mişcau agale în corturile zdrenţuite ale acelui complex spitalicesc singuratic. Ochi trişti priveau afară atent, prin uşi, lumina strălucitoare a soarelui şi curtea goală, dezolantă. Gânduri tulburi şi îngrozitoare îşi croiau drum prin celulele creierului inert al victimelor unui război inuman şi ale bolilor. Fiecare om se întreba, într-un proces mental dureros de lent, care va fi următoarea victimă?

Prin Valea Umbrei

Cel care fusese bătut era un chinez de vârstă mijlocie. El zăcea nemişcat în balta propriului său sânge. Gardienii japonezi stăteau aproape de el, ţinând încă în mână bastonul de bambus

cu care unul dintre ei sfărâmase craniul nefericitei creaturi.
Gardienii păreau să se afle aproape de punctul de nebunie. Mulţi ani, chinezii fuseseră duşmanii de moarte ai japonezilor. Cum de ajunsese un „câine" chinez să fie adăpostit chiar sub ochii lor şi să mănânce orezul japonezilor?! Era un păcat de neiertat să dai orezul japonez unui chinez! Acum, aşa cum chinezul plătise cu viaţa pentru infracţiuni născocite, şi colaboratorii britanici trebuiau să fie găsiţi vinovaţi şi pedepsiţi la fel.
Prima victimă stătea în apropiere. Era unul dintre medicii militari eroi ai Corpului Medical al Armatei Regale. Acest căpitan britanic era foarte îndrăgit: el se dedicase cu totul misiunii lui de doctor în efortul uriaş de a lupta cu bolile şi cu moartea. Urmându-şi chemarea de om şi de medic, el îngrijea bolnavi chinezi când a fost reperat de gardienii japonezi. El văzuse comportamentul animalic al omului faţă de semenul său arătat prin această crimă nesăbuită. „Acum ce va urma?", se gândea el în timp ce-i înfrunta pe barbarii lui atacatori. Nu a trebuit să aştepte mult, căci ei au început să-1 lovească fără milă până când s-a prăbuşit la picioarele lor. Căpitanul nu şi-a mai revenit niciodată complet după această barbarie. Două luni mai târziu s-a stins, iar tragica lui moarte a fost cauzată de bătaia brutală pe care o primise.
Totul începuse cu câteva săptămâni în urmă...
Mi se acordase discutabila „onoare" de a activa ca subofiţer medical pentru fiinţele scheletice care constituiau una dintre multele „grupe de lucru" ce cu trudă îşi croiau drum prin jungla infestată de ţânţari

pentru a construi ceea ce, mai târziu, avea să se numească „calea ferată a morţii".
într-una dintre dimineţi misiunea a fost ridicarea unui pod peste un râu cu apele crescute. Câţiva oameni, acoperiţi sumar de câteva haine sărăcăcioase la şale, stăteau băgaţi până la brâu în apa învolburată, rece ca gheaţa. Ei trăgeau de o frânghie, într-o încercare disperată de a ridica trunchiul unui copac mare către inginerii japonezi de pe pod. Deodată, laţul frânghiei a alunecat şi, pentru o clipă, copacul a rămas suspendat în aer, după care s-a prăbuşit în apele întunecoase. Din nefericire, unul dintre prizonieri n-a mai reuşit să se dea la o parte din calea copacului şi acesta a căzut pe piciorul lui, zdrobindu-i-1 complet.
O situaţie ca aceasta cerea o intervenţie rapidă. Omul a fost luat de torent şi dus până la malul râului. A fost un spectacol mişcător: era un tânăr sfâşiat de o durere groaznică la gamba mutilată, care-i atârna moale de la genunchi. M-am simţit neputincios în mine însumi, dar am încredinţat situaţia în mâna Domnului. Nu aveam nici aţele, nici bandaje, nici morfină care să-i uşureze durerile. în mare grabă, au fost tăiate nişte bastoane de bambus şi folosite ca aţele improvizate. Noi l-am imobilizat, legând atelele în jurul piciorului cu nişte cârcei agăţători de viţă de vie. Am improvizat o brancardă din câteva bastoane de bambus legate cu doi saci vechi de orez. L-am ridicat uşor pe acel tânăr rănit şi l-am aşezat pe această targa. Era mai mult mort decât viu. Siliţi de gardienii nemiloşi, patru dintre noi au ridicat brancardă şi am pornit încet pe cărarea îngustă din junglă spre spitalul nostru primitiv.
Ofiţerul medical, dându-şi seama de gravitatea fracturii, a dat imediat instrucţiuni ca nefericitul tânăr să fie transportat la un spital mai bine dotat, unde piciorul i-ar fi putut fi amputat. Am ridicat acel corp omenesc

semiconştient şi am pornit încet la drum, coborând pe poteca îngustă, şerpuită, din junglă. Şiruri lungi de oameni deprimaţi se târau de-a lungul acestei poteci a morţii. Goi, bolnavi şi pe jumătate înnebuniţi de sete şi de foame, ei înaintau din greu şi asudau sub soarele arzător, mânaţi necruţător de gardienii bine hrăniţi şi bine echipaţi. Zdrobiţi în spirit şi total epuizaţi, mulţi bărbaţi au renunţat la această luptă inegală, preferând somnul îndelung al morţii decât torturile unei existenţe fără nicio speranţă.
De o parte şi de alta a acestei poteci a spaimei, pătată de sânge, zac oasele albite ale multor

bărbaţi viteji, oase care fuseseră curăţate de vulturii avizi de carne.
In timp ce păşeam cu atenţie prin labirintul de gropi noroioase şi de rădăcini de copaci, am auzit că cineva gemea într-un tufiş. Am lăsat pacientul jos, am înaintat cu precauţie în junglă şi am găsit un sărman chinez, plin de răni, zăcând într-o stare de indescriptibilă murdărie. Deşi limba nu ne-a fost de ajutor, prin semne am înţeles că acest nefericit dorea doar puţin orez şi o înghiţitură de apă. Orez şi apă -acestea erau elementarele cerinţe ale vieţii. Noi nu aveam nici una, nici alta, iar când el a înţeles asta, licărul de speranţă i s-a topit într-o groaznică dezolare. Cât de neajutoraţi ne-am simţit! I-am făcut un adăpost cât de cât confortabil şi, cu inimile triste, l-am lăsat singur în culcuşul lui din junglă, alături de şerpi, scorpioni şi vulturi carnivori, ca tovarăşi ai lui inevitabili.
După ce l-am dus pe pacientul nostru la autorităţile medicale, gândul nostru s-a întors la acel chinez rănit. Sperând să-1 putem ajuta, am găsit un bucătar bun la inimă şi i-am făcut rost de o mică porţie de orez şi de o sticlă cu apă. Pe când ne apropiam de locul unde zăcea el, i-am auzit strigătele, l-am găsit şi

i-am dat orezul şi apa. N-a fost nevoie de nicio limbă ca să exprime recunoştinţa copleşitoare care izvora din inima acelui om. Ochii şi faţa lui vorbeau suficient de grăitor. Această scenă mişcătoare mi-a amintit de făgăduinţa din Sfânta Scriptură: „Oricine vă va da de băut'un pahar cu apă, în Numele Meu, (...) adevărat vă spun că nu-şi va pierde răsplata" (Marcu 9:41).
După aceea, ne-am continuat drumul spre lagăr cu inimile îndurerate. Noi îl lăsasem pe acel nefericit în junglă, iar imaginea acelui muribund abandonat a devenit o obsesie. Când obsesia n-a mai putut fi stăpânită, m-am apropiat de gardienii japonezi prin tălmaci, cu rugămintea ca acel om să fie adus în vecinătatea lagărului nostru. La această cerere gardienii au ridicat din umeri, ceea ce pentru oamenii din lumea occidentală a însemnat: „Fă ce crezi, nu ne pasă!" Imediat am plănuit să trecem la acţiune şi să-1 mutăm.
în dimineaţa următoare, cu puţinii prieteni interesaţi, l-am transportat pe acest sărman la periferia lagărului de holeră. Noi am intuit că japonezii s-ar putea răzgândi, dar, oricum, el era relativ ferit acolo, din moment ce niciun gardian n-a pătruns vreodată până la limita acestui groaznic complex „spitalicesc". După un timp în care chinezul părea să se fi refăcut cât de cât şi noi îl vedeam că se apropia de vindecare, a apărut o problemă foarte serioasă: lagărul de holeră, care se redusese treptat, a fost închis complet. întrebarea care stăruia în mintea noastră era: „Ce vom face cu prietenul nostru chinez?" Era de neconceput să-1 părăsim în acest moment de răscruce.
Sub protecţia întunericului, l-am transportat cu grijă pe noul nostru prieten până sub o boltă de frunze pe care o pregătiserăm pentru el aproape de lagărul principal. Această colibă de paie era complet ascunsă în subarboretul dens, oferind un adăpost potrivit pentru

vizitele noastre frecvente ca să-i putem purta de grijă în multele lui nevoi.
Deşi era o lipsă teribilă de hrană, unii dintre noi ne împărţeam raţiile sărace cu acest chinez părăsit.
Aceasta este succesiunea evenimentelor care au declanşat una dintre multele atrocităţi comise în timpul acestor patruzeci şi şapte de luni de teroare.
Japonezii erau convinşi că în afară de căpitanul britanic, care fusese deja pedepsit, mai erau implicaţi şi alţii şi, prin procedeele lor specifice, au ajuns aproape să-i descopere şi pe ceilalţi.
In timpul acestei agitaţii, eu am beneficiat de un somn binemeritat. Noaptea precedentă fusese chinuitoare. Paisprezece ore lungi, obositoare, de serviciu, într-o noapte fierbinte şi umedă, înconjuraţi de bolnavi şi muribunzi, pot secătui trupul de toată energia - atât mentală cât şi fizică. Epuizat şi dezamăgit, îmi lăsasem camarazii chinuiţi de frisoane, luptându-se pentru

viaţa lor pe pământul rece.
Auzeam vocile japonezilor mânioase, crescând în intensitate, apropiindu-se din ce în ce mai mult. Inima parcă mi-a îngheţat şi o sudoare rece mi-a cuprins tot trupul, în timp ce gardienii strigau şi răcneau, cerând identitatea vinovatului - samariteanul milostiv.
într-o clipă am înţeles situaţia. Incredibilele incidente din ultimele săptămâni au trecut ca un fulger înaintea mea. Bucuria de a o fi putut ajuta pe această sărmană victimă se topea în talazurile de groază care mi-au cuprins inima. Venise momentul adevărului. M-am abandonat în îndurarea nesfârşită a lui Dumnezeu. Apoi am încercat să-mi folosesc toată rezerva de putere spirituală şi fizică ca să pot ieşi la apel şi am făcut câţiva paşi mari de la coliba mică de bambus, dând faţa cu japonezii plini de uimire.
îndată gardienii înfuriaţi au sărit ca nişte lei asupra victimei lor, lipsite de apărare, o umbră de numai 48 kg a mândrului soldat scoţian care fusese

chemat sub drapel cu câţiva ani înainte. Am stat acolo, în mijlocul lor. Niciodată în viaţă nu m-am simţit atât de singur şi fără apărare ca în acel moment. Am stat aproape gol, doar cu câteva haine zdrenţuite la mijloc. Eram neras, cu părul căzând pe umeri, iar carnea aproape dispăruse de pe trupul meu de aproape doi metri. Cu ochii în fundul capului şi obrajii scofâlciţi, cu abdomenul supt şi cu picioarele şi mâinile descărnate, am stat în faţa lor simţindu-mă complet neputincios. Cu o duminică înainte, mă adresasem la şapte-opt sute de oameni vorbindu-le despre Samariteanul cel Milostiv, îndemnându-i să-i ajute pe camarazii lor mai puţin favorizaţi de soartă care căzuseră lângă drum. Deodată, caracterul Samariteanului cel Bun s-a potrivit exact cu situaţia mea de atunci. Imediat, am primit putere şi tainica cunoştinţă a prezenţei divine a binecuvântatului meu Mântuitor care a pătruns în întreaga mea fiinţă. Omeneşte vorbind, eram la un punct fără întoarcere. Nici unul dintre camarazii mei n-a îndrăznit să încerce să mă ajute în faţa acestui vrăjmaş crud şi sângeros. Dar, într-o clipă, şi într-un chip glorios, temerile mele au dispărut.
Credinţa pe care am cunoscut-o ca băiat de doisprezece ani a devenit deodată o realitate vie. Ceea ce fusese teorie, pe moment a devenit o experienţă nouă şi întăritoare. Atunci am înţeles în mod practic de ce sfinţii şi martirii au putut să-I cânte laude lui Dumnezeu în timp ce erau aruncaţi înaintea leilor sau când flăcările le frigeau trupurile legate de stâlpi. Mi-am amintit cuvintele poetului care a compus acel imn în care descria acest fel de credinţă în timp ce contempla crucea lui Isus Hristos:
Credinţa face dintr-un laş un spirit brav, Ea întăreşte braţul slab în luptă.

Ea smulge groaza de mormânt în ceasul grav Şi aureşte patul morţii cu lumina-i sfântă.
Celor patru gardieni japonezi eu trebuie să le fi părut o pradă uşoară în timp ce stăteam acolo complet neajutorat. Ei s-au strâns laolaltă pentru o discuţie secretă. Brusc, au sărit rapid în jurul meu, ţipând cu furie. Apoi au început să mă lovească. Grabnic şi sigur veneau lovituri crude, fiecare dintre ele ucigătoare. Cu picioarele şi pumnii, ei mi-au burduşit trupul meu slab până când m-am prăbuşit la pământ în stare de inconştienţă. Au aruncat o căldare de apă rece peste mine şi m-au readus în simţiri, după care am fost târât pe picioarele mele de îndârjiţii atacatori niponi[1]. Cu ochii înceţoşaţi de lacrimi, am putut să-i văd înaintând iarăşi pe furiş spre mine. Deodată, loviturile s-au abătut din nou peste trupul meu slăbit. Am încercat să le opun rezistenţă, dar ele veneau din toate direcţiile şi cădeau fără milă, necruţătoare. Apoi, semiconştienţa mea s-a stins într-un întuneric total şi într-o stare de uşurare.
M-au readus în simţiri pentru a doua oară şi am perceput că trăiam ultimele clipe pe pământ. Ciudat este că nu-mi venea să las din mână corzile vieţii. Cuvintele apostolului Pavel au fost inspiraţia mea permanentă: „A muri este un câştig." înălţându-mi inima spre Domnul, m-am

rugat: „Tatăl meu iubit, sunt gata să plec sau să stau la porunca Ta!" Prezenţa scumpului meu Mântuitor a fost aşa de reală, dragostea Lui în care El mă indusese şi pe mine a fost invincibilă şi impenetrabilă la ameninţările barbarilor mei atacatori. Pentru un timp, ei păreau atât de mari şi de formidabili, dar, când i-am privit prin ochii unui Dumnezeu Atotputernic, ei păreau atât de mici. întărit astfel, pacea lăuntrică şi strălucirea au răzbătut îndată prin noroi, prin cicatricele rănilor şi

[1] Un alt nume dat japonezilor, de la Nippon (Japonia).

prin sângele închegat şi s-au transformat într-un zâmbet despre care privitorii au zis că era un zâmbet ceresc. Furioşii soldaţi japonezi se uitau ţintă la mine uimiţi şi nu le venea să creadă: aveau de-a face cu o anumită Putere aici, pe care niciodată n-o mai întâlniseră până atunci şi n-o puteau înţelege. Cum ar putea cineva să îndure atâta pedeapsă, să fie aşa aproape de moarte şi totuşi să zâmbească? Era ceva ce-i înfuria până la punctul de nebunie. Niciun prizonier firav şi murdar nu putea îndrăzni să le batjocorească acţiunea disciplinară. El trebuia tratat în acelaşi fel ca şi chinezii.

De la o distanţă de zece metri ei au înaintat către prada lor neajutorată. îngroziţi şi neputincioşi, camarazii prizonieri stăteau în jur. Ei fuseseră martori şi auziseră revoltătoarea pocnitură a fiecărei lovituri aducătoare de moarte. Mulţi dintre ei se gândeau la mesajul Samariteanului Milostiv, auzit cu numai câteva zile în urmă. Soldaţii grăbiţi, cu gândul uciderii în inimile lor, alergau spre mine ţipând şi răcnind: patru metri, trei metri, doi metri, un metru şi ceva. Deodată, uluiţi, s-au oprit brusc. Ei s-au privit cu neîncredere unii pe alţii şi apoi s-au uitat lung, cu uimire, la acest „mare duşman", zdrobit şi însângerat. S-au retras încet la fosta lor poziţie ca să-şi revizuiască strategia. S-au enervat până la nebunie, au urlat, au ţipat, şi-au mişcat braţele în toate părţile, în timp ce înaintau spre victima lor aparent părăsită. Dacă ar fi putut să ştie adevărul! Eu niciodată n-am fost mai puternic ca în acel moment de slăbiciune omenească. Domnul Isus niciodată n-a fost aşa de preţios pentru mine, cum a fost El atunci. Puterea cu care Dumnezeu 1-a înconjurat pe Elisei la Dotan a fost acum pentru mine o experienţă personală. Prezenţa Fiului lui Dumnezeu care i-a susţinut pe cei trei tineri evrei în cuptorul de foc a fost acum atât de reală pentru mine. M-am simţit mai mult decât biruitor prin Cel care m-a iubit.

în timp ce camarazii mei priveau cu sufletul la gură, eu aşteptam, slab din punct de vedere fizic, dar niciodată mai puternic ca atunci. în faţa mea, gardienii grăbiţi se căzneau să-şi sfârşească această treabă murdară. Patru metri, trei metri, doi metri, un metru şi ceva. Iarăşi, după trei paşi, s-au oprit brusc, ca şi cum ar fi avut în faţă o barieră invizibilă prin care nu puteau pătrunde. Complet zăpăciţi şi nedumeriţi, ei se uitau uimiţi unii la alţii neştiind ce să creadă. Erau în mod evident uluiţi. Aveau în faţă un trup aproape gol, numai piele şi os, care abia se ţinea pe picioare înaintea lor. El n-ar fi fost primul pe care îl omorâseră, nici cel din urmă. Şi totuşi... Ce i-a făcut să-şi iasă din minţi? Expresia de seninătate a feţei sau aceea de triumf? Apoi, a fost această nevăzută Prezenţă, irezistibilă Putere, invizibilă Barieră: erau încurcaţi şi uluiţi. Am putut să simt că a avut loc o schimbare în atitudinea lor. Ei n-au putut găsi soluţia la niciuna dintre problemele lor imediate şi, într-o cumplită groază, panică şi dezgust, s-au retras în jungla de bambus. Nu mi-a venit să cred că agresorii mei plecaseră. Totuşi, n-am fost surprins, căci în zilele dinaintea înrolării mele Domnul îmi dăduse scumpa făgăduinţă: „Nicidecum n-am să te las, cu niciun chip nu te voi părăsi". Această experienţă de cumplită umilire şi de izbăvire mi-a descoperit că Dumnezeul care a trăit în timpul lui Moise şi al lui David era încă viu.

Mâini binevoitoare şi pline de dragoste s-au apropiat să mă îmbrăţişeze. Ele m-au purtat spre

unul dintre corturile de spital, mi-au spălat rănile şi mi-au îngrijit vânătăile. Timpul vindecării s-a scurs dureros de încet dar, în timpul convalescenţei, Domnul mi-a arătat şi mai departe mărimea puterii Sale şi dulceaţa dragostei Sale. Oamenii din lagăr au fost profund impresionaţi de această întâmplare. Unii au zis: „Aici este un om care trăieşte ceea ce predică." Alţii au spus:

„Aceasta este o credinţă pe care merită s-o ai." Mulţi au spus: „Acesta este un Dumnezeu în care merită să te încrezi." Numai eternitatea va descoperi lucrarea lui Dumnezeu care a fost făcută în inimile multora dintre aceşti oameni.

Zilele de început în Scoţia

Tillicoultry este un orăşel frumos din Scoţia. El este situat în mijlocul dealurilor Ochii şi se adăposteşte liniştit la umbra muntelui Ben Cleuch, cel mai înalt dintr-un lanţ muntos. Destul de curios, Tillicoultry se află în cel mai mic comitat din Scoţia, dar care se mândreşte cu cel mai lung nume: Clackmannanshire. Aşezarea lui este excelentă: frumoasele dealuri Ochii închid spre nord o vale adăpostită, mărginită la sud de cursul inferior al râului Forth. Acest râu şi-a croit cursul lui şerpuit printre câmpuri verzi cu vechi sătuleţe liniştite şi ferme cuibărite pe bogatele lui maluri cafenii.

Spre vest, la o distanţă de câteva zeci de kilometri, au avut loc luptele istorice de la Stirling Bridge şi Bannockburn, unde scoţienii din vechime au luptat în condiţii extrem de dificile pentru patria lor. într-o mândră dar estompată splendoare, castelul Stirling se înalţă ca o santinelă păzind împrejurimile ţinutului deluros scoţian. Altădată invincibil, el este acum învechit de degetele necruţătoare ale timpului şi ruinat prin destrămarea implacabilă a fostelor ei ziduri puternice de apărare. în curtea castelului se află o statuie de bronz a regelui Robert Bruce, bravul învingător al bătăliei din apropiere de Bannockburn. Şezând pe calul său de luptă ridicat pe picioarele dinapoi, el priveşte mândru peste scena victoriei şi peste oraşul Stirling, spre forma zveltă ca de creion a monumentului lui Wallace. Acest monument se ridică pe vârful semeţ al muntelui şi a fost construit de

patrioţii din Scoţia în memoria lui William Wallace, un alt mare erou de la începutul istoriei Scoţiei.

Tillicoultry este situat pe râul Devon. Fabrica de hârtie, fabricile textile şi minele de cărbuni erau principalele întreprinderi industriale pentru cei patru mii de locuitori. Oraşul s-a păstrat frumos şi în timpul scrierii acestei cărţi, a scăpat destul de bine de poluarea şi ravagiile industriei moderne. în această încântătoare aşezare umană m-am născut şi am fost botezat după bunicul meu din partea tatălui, Daniel Cameron Snaddon.

Părinţii mei erau oameni evlavioşi. Atât eu, cât şi sora mea mai mică cu cinci ani, Jessie, am fost duşi la strângerile laolaltă ale bisericii locale cu mult înainte de a o cunoaşte. Adunarea creştină care se întâlnea în Gospel Hali din Bank Street avea atunci cam o sută de persoane. Membrii ei erau, în general, din familii de muncitori. Mulţi dintre ei îşi câştigau pâinea zilnică în măruntaiele pământului, departe de verdeaţa proaspătă a munţilor şi de aerul curat care trecea grăbit prin vale. Prezbiterii adunării erau oameni spirituali. Ei nu aveau o educaţie din punctul de vedere al lumii, dar aveau o adâncă pătrundere în Cuvântul lui Dumnezeu. Era un procent apreciabil de tineri în adunare. Ei erau activi, uneori foarte activi. Aproape toţi aveau o profundă dorinţă să înveţe şi să trăiască prin Hristos. Acestea erau zile fericite, adunarea era inima şi pivotul tuturor activităţilor noastre. Mulţi dintre noi munceau douăsprezece ore pe zi, dar niciodată nu lipseam de la adunare. Domnul ne-a binecuvântat în acele zile, în timp ce noi lucram pentru El în grupul nostru fericit.

în acel timp a fost o revărsare de binecuvântări. Nu erau întâlniri frăţeşti speciale, dar puterea

Duhului se arăta şi oamenii se întorceau la Dumnezeu şi căpătau mântuirea. Adesea ne întrebam de ce Domnul ne binecuvânta aşa de mult.

Anii au trecut, apoi a venit războiul şi mulţi din grupul local s-au împrăştiat în cele patru colţuri ale pământului.
La întoarcerea mea acasă, după cinci ani de armată, m-am dus s-o văd pe domnişoara Nellie Gourlay, care cu mulţi ani înainte fusese internată într-o casă pentru bolnavii de artrită, incurabili în Edinburg. Ea zăcea pe un pat, complet imobilizată, şi nu putea să-şi mişte nicio parte a corpului. Singurul lucru pe care putea să-1 facă era să mişte ochii de la stânga la dreapta.
Când am ajuns acolo, ea m-a invitat să stau într-un loc de unde putea să mă vadă, apoi, încet şi cu efort, mi-a spus această povestire a cărei esenţă este următoarea: „Eu sunt total neputincioasă şi neajutorată din punct de vedere fizic. Dar, când mişc ochii cât pot de mult spre dreapta, pot vedea ceasul de pe perete. Eu ştiu când adunarea se strânge şi mă rog tot timpul cât ei sunt laolaltă ca Domnul să-i binecuvânteze şi să mântuiască alte suflete." în momentul când domnişoara Gourlay a terminat, era complet epuizată. în timp ce zăcea acolo, faţa ei strălucea, atinsă de mâna Stăpânului. Cu inima plină de durere, mi-am pus mâna uşor pe acel trup chinuit şi contorsionat şi I-am mulţumit lui Dumnezeu pentru această nobilă mijlocitoare prin rugăciune. Principalul temei de binecuvântare în acea adunare de la circa 80 km depărtare au fost rugăciunile acestei preţioase sfinte. Câteva luni mai târziu, Dumnezeu a chemat-o din suferinţă la o greutate veşnică de slavă.
întoarcerea mea la Dumnezeu n-a fost spectaculoasă. Nu au fost experienţe emoţionale, nici iluminări orbitoare, ci, privind în urmă asupra vieţii mele, cineva ar putea să vadă mâna lui Dumnezeu conducând cu paşi hotărâţi spre întoarcerea mea la El. Cred că învăţătorii mei de şcoală duminicală au jucat un rol important în conducerea mea spre Domnul. Tatăl

meu a fost primul care m-a deprins să încep să mă gândesc la cer, la iad şi la mântuire, el m-a învăţat una dintre primele clase de studiu biblic. într-o zi, conducătorul şcolii duminicale, domnul Hugh McKee, a vorbit întregului grup de copii. în felul lui propriu, el ne-a adus în atenţie adevărul despre un iad, care trebuie să fie evitat, şi despre un cer pe care trebuie să-1 câştigăm. în practica obişnuită de deschidere a orelor de şcoală biblică, noi cântam un imn, din care un vers din fiecare strofă spunea: „Şi ce trebuie să fie acolo!" El cita acest vers, explica unele dintre gloriile cerului, apoi adăuga: „V-aţi gândit voi vreodată la ce nu trebuie să fie şi ce trebuie să fie acolo?" Altă săgeată de osândire pătrundea în inima mea. Textele Evangheliei erau în mare măsură folosite pentru conducerea mea delicată la Domnul Isus Hristos. Ele erau ca nişte cuie bătute în loc sigur.
într-o duminică dimineaţă, după adunarea pentru frângerea pâinii, Bill Paterson, de curând venit din Indiile de Vest britanice, şi cu mine plecam de la biserică, când domnul McKee, un adevărat păstor, şi-a pus braţul în jurul lui Bill şi i-a zis: „Eu m-am rugat foarte mult pentru tine şi mă simt constrâns să te întreb dacă tu te-ai gândit să-L primeşti pe Domnul Isus Hristos ca Mântuitorul tău personal?" Bill a fost interesat pentru că se simţise osândit de câtva timp. A urmat o discuţie într-o încăpere apropiată care 1-a condus la o întâlnire personală cu Domnul Isus Hristos. Bill a ieşit din cameră o făptură nouă în Hristos Isus.
Discuţia cu Bill a lăsat o impresie puternică asupra mea. în săptămâna următoare a crescut în inima mea un dor intens de a fi mântuit. Ştiam cum poţi să fii mântuit, dar niciodată nu ajunsesem la momentul de decizie. Următoarea sâmbătă seara, Bill şi cu mine am stat împreună la o adunare de evanghelizare (Gospel Tea Meeting). Iubitul slujitor al Domnului care îl

condusese pe Bill la Domnul Hristos a venit şi 1-a întrebat „dacă el se încrede încă în Domnul". „Da", a zis Bill. „Este minunat." Apoi, cu adâncă seriozitate, el i-a mai zis: „Ce este cu Dan?"
Eu mă aşteptam la asta, cumva am ştiut că se va întâmpla. Bunul păstor m-a întrebat cu blândeţe: „Ce vei face tu cu Isus, Dan?" Apoi a citat Ioan 3:16: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică." Eu ştiam acele cuvinte pe dinafară, dar oricum ele sunau diferit în seara aceea: sensul lor a fost clar şi din adâncul inimii mele tinere am spus: „Eu îl voi lua pe Domnul Hristos ca Mântuitor al meu acum." Imediat, o pace adâncă mi-a umplut inima, bucuria mea n-a mai cunoscut margini şi a trebuit să le spun tatălui şi mamei mele, bunicilor şi la toţi ai mei despre acest moment din viaţa mea.
Privind în urmă la acea zi, o consider cea mai mare din viaţa mea.
Iubite cititor, în timp ce tu te grăbeşti cu nerăbdare să parcurgi conţinutul acestei cărţi, aş putea să te îndemn să te opreşti pentru un moment de reflecţie? II cunoşti tu pe Domnul Isus Hristos ca Mântuitorul tău personal? înainte să treacă un alt minut, de ce nu te încrezi în El ca să fii mântuit?
După cum ţi-am relatat despre cea mai fericită zi din viaţa mea, lasă-mă acum, dragul meu cititor, să-ţi spun despre una dintre cele mai triste zile.
Tatăl meu lucra într-o mină de cărbuni ca supraveghetor. El avea importanta atribuţie de a se îngriji de securitatea minerilor într-o anumită secţie a minei. Lucra de la ora 3 după-amiaza până la 11 seara, într-o zi luminoasă de august, înainte de a pleca la lucru, el s-a plimbat în jurul micii noastre sufragerii cu

mâinile la spate, cu capul sus şi a cântat cu pasiune, cu vocea lui melodioasă de tenor: „Şi El merge cu mine şi El vorbeşte cu mine şi îmi spune că eu sunt al Lui şi bucuria pe care o împărţim în timp ce zăbovim aici, nimeni altul n-a cunoscut-o vreodată."
Tata a plecat la lucru în acea zi - după un sărut afectuos pentru mama şi surioara mea, după ce m-a bătut pe umăr în semn de preţuire, apoi şi-a luat drumul pe bicicleta lui. M-am simţit aşa mândru de el! Era chipeş, puternic şi îşi purta voios cei treizeci şi nouă de ani pe care îi avea. Cu o mişcare sprintenă a mâinii, el a făcut un viraj după colţul de la capătul străzii. Cum stăteam acolo, un sentiment ciudat de singurătate s-a strecurat în inima mea tânără şi plăpândă. Totuşi, am trecut peste asta, dorind ca, atunci când voi creşte mare, să fiu ca tăticul meu. Tata a coborât în măruntaiele pământului chiar înainte de ora 3 după-amiază. La 6 seara, el a fost doborât la pământ de o piatră uriaşă care a alunecat în mod misterios de pe acoperişul minei. Zece oameni au încercat cu toate instrumentele la care s-au putut gândi să-1 salveze. A fost dus în grabă la spital, dar la 10 seara el a plecat acasă la Domnul.
Moartea prematură a tatălui meu a fost un mister întunecos pentru mine. Aceasta mi-a făcut viaţa mai complicată ca oricând. Scurtimea timpului, incertitudinea vieţii, mi-au dat prilejul pentru o serioasă reflecţie. Lipsit de protecţia, de grija şi de sfatul tatălui, m-am simţit tare singur, iar lumea părea atât de mare în ochii mei neexperimentaţi. Nu eram suficient de matur din punct de vedere spiritual ca să realizez că Tatăl meu ceresc îşi va pune braţele Sale tari în jurul meu ca să mă ocrotească. Privind în urmă, pot vedea mâna lui Dumnezeu în toată această situaţie. El mă pregătea pentru experienţele groaznice despre care El a ştiut că-mi stăteau în cale şi despre care eu nu ştiam absolut nimic.

Frământările tinereţii

Moartea tragică şi prematură a tatălui meu a produs destulă agitaţie în comunitatea noastră. Câţiva sportivi bine intenţionaţi au devenit interesaţi de talentele mele de jucător de crichet[2].

în timpul zilelor de şcoală eu câştigasem fiecare premiu acordat pentru performanţă sportivă remarcabilă. Dar când am fost lipsit de sfatul tatălui meu în aceste probleme, aceşti domni distinşi şi binevoitori au căutat să mă formeze pentru o carieră în sporturi profesionale, sperând să atenueze durerea tragicei mele pierderi.
Era ceva obişnuit în acele zile pentru cele mai multe sate şi oraşe din Scoţia să-şi prezinte pe teren echipele lor de crichet în timpul verii şi echipele de fotbal iarna. în acele lungi şi minunate seri de vară, a fost o mare emoţie pentru mine să mă îmbrac într-un costum de sport şi să joc cu entuziasm pentru echipa mea. Pe teren am descoperit cum concentrarea şi emoţia jocului îmi umpleau toate fisurile inimii. Nu era loc pentru nimic altceva, nici nu conta, cu adevărat, nimic altceva. Aplauzele mulţimii şi triumful succesului erau o experienţă euforică. Devenind idolul amatorilor entuziaşti de sport şi primind admiraţia orăşenilor, mi se părea, în acel timp, că am atins punctul culminant al ambiţiei mele.
Uneori, când noi jucam acasă, o săgeată de osândire parcă îmi străpungea străfundurile inimii.

Crichet *{din engl. „cricket")* -joc sportiv între două echipe a câte 11 oameni care lovesc cu nişte bastoane speciale mingea, încercând s-o introducă în „poarta" adversarului.

Dragostea pentru Domnul Isus Hristos în acest timp era scăzută şi, uneori, din locul meu de pe teren îi puteam vedea pe numeroşii creştini din localitate care mergeau spre adunarea de rugăciune.
Seara, când freamătul jocului se termina, stăteam culcat în întunericul cămăruţei mele, luptându-mă cu gânduri contradictorii care îmi chinuiau mintea imatură. încet şi cu durere, după săptămâni şi luni de luptă, am ajuns la concluzia că năzuinţele omului meu dinlăuntru nu puteau fi împlinite de succesul de pe terenul de sport şi nici de aplauzele mulţimii.
Viaţa până la acel moment îmi părea fără sens. M-am simţit ca o corabie fără cârmă sau ca o rămurică săltată de valuri pe oceanul nemărginit al vieţii. Am înţeles atunci că mă confruntam cu o criză în viaţă şi că nu puteam evita problemele apărute.
Cu câţiva ani înainte de asta, eu îl primisem pe Domnul Isus ca Mântuitor al meu personal. Această decizie a fost foarte reală pentru mine, dar, oricum, bucuria zilelor următoare era aproape inexistentă. Slăbirea vieţii mele spirituale nu putea fi în niciun fel atribuită lipsei de grijă a Domnului faţă de mine. A fost în întregime purtarea mea proprie. Lucruri lumeşti mă atrăgeau şi n-am reuşit să cultiv prezenţa şi însoţirea slăvitului meu Mântuitor. M-am hotărât să schimb toată această situaţie şi Hristos să fie Domn al tuturor lucrurilor din viaţa mea şi nu un Domn cu totul inexistent.
în curând, mintea mea încurcată a început să aprecieze cum se cuvine adevăratele lucruri de preţ în lumina Cuvântului lui Dumnezeu. Cum înţelepciunea şi puterea veneau de la Tronul harului, am renunţat la lucrurile trecătoare şi le-am îmbrăţişat pe cele eterne, socotind că răsplătirea consta în bogăţii mai mari decât faima lumii. îmi pusesem întrebarea: „Hristos sau

crichetul? Mântuitorul sau sportul?" Am răspuns din toată inima: „Voi renunţa la toate pentru Isus. Această lume zadarnică nu mai însemna nimic pentru mine."
O pace deplină a cuprins inima mea tulburată. Viaţa părea să capete o nouă dimensiune. Acum aveam un ţel, un premiu, un obiectiv, a căror atingere ştiam că va aduce o satisfacţie şi o bucurie de nespus, plină de glorie. Atunci am luat hotărârea ca energia şi timpul pe care le consumasem fără rezerve pe terenul de sport să fie canalizate în slujba Domnului. Dragostea înălţătoare a lui Hristos s-a aprins în inima mea cu o forţă irezistibilă şi mi-am îndreptat tot zelul şi entuziasmul meu tineresc spre căutarea de bărbaţi şi femei, băieţi şi fete pentru

Hristos.
Cam în acel timp a trecut peste mine un val mare de interes pentru lucrarea misionară. Am citit tot ce am putut găsi în acest domeniu. Faptele eroice de devotament şi răbdare împlinite de acei iubiţi slujitori ai lui Dumnezeu mi-au mişcat profund fiinţa. Cred că în acele zile de o reînnoită bucurie mi-a fost semănată în inimă dorinţa de a mă dedica în întregime în slujba Domnului. Prilejurile de a-L mărturisi pe Domnul erau în creştere, oamenii lui Dumnezeu ajutându-mă şi încurajându-mă extrem de mult.
Au trecut câţiva ani de entuziastă slujire pentru Domnul, apoi au venit zilele de tulburare, chiar înainte de declaraţia de război. într-o zi, a apărut o rază de speranţă că războiul ar putea fi evitat, numai ca să se ivească, pe neaşteptate, acest pericol prin ameninţările unui crud dictator. In această perioadă, în momentele mele mai liniştite, m-am gândit adesea la ravagiile unui război total. Chiar noaptea mă trezeam şi imaginaţia mea o lua razna, auzind parcă zgomotul revoltător al bătăliei, efectul mortal al războiului mecanizat şi aerian. Aş fi stat culcat, aproape împietrit, în timp ce mă gândeam la măcelul şi la pierderea inutilă de vieţi

omeneşti. Uneori, gemetele răniţilor şi ale muribunzilor mă obsedau zi şi noapte.
A lua parte efectiv la un asemenea infern era imposibil de conceput pentru mine. Nu numai pentru că am o fire sensibilă, dar şi pentru că unele principii, care erau imprimate în mine, erau inviolabile. Totuşi, neavând dorinţa să mă eschivez de la datorie, m-am grăbit să mă pregătesc pentru inevitabil. Câteva luni am frecventat cursurile de prim-ajutor şi de îngrijire a bolnavilor la Crucea Roşie, obţinând diplome pentru amândouă. Cursul serviciului meu militar a devenit clar pentru mine. M-am simţit mai capabil să am grijă de nevoile fizice ale camarazilor răniţi şi, în timp ce aş fi făcut asta, eram hotărât ca niciodată să nu pierd prilejul de a turna în urechile lor povestirea delicată şi minunată despre Domnul Isus şi dragostea Lui.

Corpul medical al Armatei Regale

Convingeri puternice nu-mi permiteau să pun mâna pe arme de război ca să ucid. Dar ca unui tânăr apt pentru serviciul militar să i se acorde îndatoriri de necombatant era ceva nemaiauzit. Părea să fie o singură ieşire din această situaţie, şi anume să mă înregistrez ca un conştiincios contestator. Deşi asta era ceva avantajos, în multe privinţe era insuportabil. Totuşi, principiile inalienabile şi idealurile ţesute în stilul de viaţă al cuiva nu puteau fi înlăturate în acel timp de criză.
A sosit ziua să mă prezint înaintea Tribunalului din Edinburg. Cinci bărbaţi şedeau pe bancă şi a fost un moment plin de emoţie să stau în faţa lor. Comitetul de audiere era format dintr-un judecător, un profesor, doi preoţi de la principalele denominaţii religioase şi un remarcabil om de afaceri. Ei au citit scrisorile de la patronul meu, de la adunarea creştină pe care o frecventam şi de la unii conducători spirituali proeminenţi din ţară, care confirmau convingerile mele profunde. Când au terminat de citit, m-au rugat să vorbesc.
Foarte simplu şi cât am putut de sincer, le-am mărturisit convingerile mele ferme şi adevărurile inviolabile din Sfânta Scriptură, apoi am luat loc.
„Ai dori să te înscrii în Corpul Medical?" m-a întrebat preşedintele tribunalului. „Desigur, domnule", am spus eu, „consider o onoare să-mi servesc regele şi tara".

Prin bunăvoinţa patronului meu, mi s-a acordat o scutire de lucru de şase luni, după care a avut loc cea mai mare schimbare din întreaga mea viaţă.
La 9 noiembrie 1940 am devenit membru al Corpului Medical al Armatei Regale. Prima mea însărcinare a fost la Dalkeith, lângă Edinburg. Acesta a fost chiar un şoc. Trecerea de la atmosfera liniştită a unei case creştine la cea de grosolănii gălăgioase din dormitorul unei

cazărmi a fost prea cutremurătoare ca să poată fi exprimată în cuvinte.
Săptămânile următoare au fost adevărate coşmaruri. Să înfrunţi direct ademenirea vieţii din armată creştin fiind a fost ceva derutant şi amăgitor. A fost o luptă continuă, fără răgaz.
Seara apărea o mare dificultate pentru mine. Obiceiul meu de ani de zile era să citesc şi să mă rog în genunchi înainte de culcare, dar aici acest lucru era diferit. Mai curând citeam un pasaj din Biblia mea, bine ascuns, ca apoi să mă culc liniştit sub pătură şi să continui rugăciunile mele acolo. La început, m-am simţit îngrozitor în această situaţie dar, pe măsură ce nopţile treceau, mi se părea că reuşesc asta tot mai uşor.
Atunci, în conştiinţa mea a izbucnit un protest şi am ştiut că, oricum, trebuie să găsesc o cale de a ieşi din această stare spirituală căldicică.
Miercuri seara m-a găsit la ora de rugăciune în adunarea locală din Dalkeith. La încheiere, domnul John Fraser m-a rugat să-1 însoţesc acasă pentru a petrece puţin timp de părtăşie şi să luăm o gustare. Am luat această invitaţie ca pe un prilej oferit de Dumnezeu pentru a-i mărturisi păsul meu. Mi-am despovărat inima şi i-am pus înainte cele mai profunde năzuinţe ale sufletului meu. Domnul Fraser a fost vizibil mişcat, apoi a întrerupt o tăcere prelungită, propunându-mi să îngenunchem şi să ne rugăm. Mai întâi şi-a îndreptat vocea spre urechea Tatălui ceresc, mijlocind cu toată

inima pentru un fiu tânăr în credinţă. Apoi, strigătul bâlbâit, dar sincer, al unuia care se abătuse întrucâtva de la un drum mai drept, a aflat prompt încurajarea Dumnezeului oricărui har.
în timp ce îmi târâm picioarele 2,5 km prin noroi şi zăpadă, în drum spre cazarmă, m-am decis să îndrăznesc să mă manifest în noaptea aceea sau niciodată.
Am deschis uşa dormitorului din cazarmă şi am fost brusc adus la realitate. Aerul era îmbâcsit de fumul gros de ţigări, iar o ceartă aprinsă ajunsese la culme. Râsete zgomotoase, cântece de bar, toate s-au dezlănţuit cu o forţă demoralizantă asupra sufletului meu timorat. Vechile temeri şi nelinişti sufleteşti au năvălit iarăşi pe neaşteptate. M-am dezbrăcat de veston şi m-am descălţat de bocancii uzi, luându-mi destul timp pentru ceea ce urma să fac. O luptă se dezlănţuia înlăuntrul meu: „Să nu faci asta, las-o până mâine seară! Ce vor crede ei despre tine? De ce să fii un nebun pentru Hristos?" Totuşi, m-am decis! Am căzut în genunchi şi îndată o tăcere mormântală a cuprins dormitorul. Inima îmi bătea puternic şi mintea mea era tulburată. Nefiind în stare să mă rog, am privit printre degetele desfăcute, fiind curios să văd ce se întâmplă. Primul, apoi altul dintre băieţi s-au întins după ceva să arunce. Speriat, aşteptam focul de baraj şi repercusiunile care vor urma.
Apoi, spre mirarea mea, unul dintre ostaşii mai vechi din partea cealaltă a dormitorului a sărit din pat şi i-a avertizat pe soldaţii mai tineri: „Primul care va arunca cu ceva în acest băiat are de-a face cu mine! Eu sunt în armată de 15 ani şi niciodată nu am văzut aşa ceva până acum. El este singurul creştin adevărat pe care l-am întâlnit."
încet, surprinşi şi potoliţi, soldaţii au pus jos armele în linişte, le-au urat noapte bună camarazilor lor şi s-au aşezat în pat. A fost ceva incredibil! în tot acest

timp am continuat să stau în genunchi în rugăciune, I-am mulţumit Domnului pentru ocrotirea Sa şi m-am rugat cu toată încrederea pentru băieţii din dormitor. Ce bucurie mi-a umplut inima în timp ce m-am strecurat între păturile aspre ale armatei! într-adevăr, încercări, dar ele erau chiar la poarta cerului.
Am ajuns să-i iubesc pe aceşti oameni şi am descoperit că ei au respectat realitatea. După câteva săptămâni cu toţii ne strângeam în jurul sobei voluminoase, chiar înainte de stingere, pentru citire din Biblie şi rugăciune. Mulţi dintre ei mi-au cerut să mă rog pentru cei dragi lor

din zonele bombardate ale ţării noastre. Multe momente preţioase le-am petrecut în discuţii cu ei şi, deşi nici unul nu L-a mărturisit deschis, în mod public, pe Domnul Hristos ca Mântuitor, sunt convins că îi voi întâlni pe unii dintre ei în cer.
Zilele tulburătoare de la Dalkeith se îndreptau spre un sfârşit brusc. Se primiseră ordine de prezentare la Ambulanţa de Câmp, staţionată în acel timp în micul sat Yetholm, la graniţa dintre Scoţia şi Anglia. Şase dintre noi au sosit în întunericul unei nopţi reci, mizerabile. Pe neaşteptate, am fost împins într-un chin mai mare decât cel dintâi.
Odată stabilită încartiruirea în primăria satului cu alţi cinci militari, eu a trebuit să-mi aşez salteaua în mijlocul podelei. Tot spaţiul pentru paturi de-a lungul pereţilor fusese ocupat. întărit de experienţa mea anterioară la Dalkeith, mi-am încredinţat situaţia Tatălui meu ceresc şi am căzut în genunchi în mijlocul dormitorului. Şaptezeci de camarazi din jur s-au liniştit treptat, în timp ce priveau la această atitudine ciudată, mulţi dintre ei pentru prima dată. M-am rugat pentru putere şi pentru o conduită spirituală. Câţiva dintre camarazi au făcut remarci dispreţuitoare pe care, mai târziu, aveau să le regrete. Datorită acestei mărturii, am descoperit câţiva credincioşi pe ascuns în companie.

Mulţi din acest grup am stat împreună în tot cursul războiului şi am motive să cred că o parte dintre ei şi-au pus probabil încrederea în Domnul Isus. Acestea erau zile de trezire şi de creştere spirituală pentru mine. Adevăratul sens şi valoarea credinţei mele făceau ca inima mea să vibreze. în trecut, în mare măsură, aceasta fusese doar o teorie plăcută. Acum ea era o preţioasă realitate pe calea vieţii mele. Convingerea mea despre Persoana şi Puterea Mântuitorului meu a crescut în timp ce îl vedeam pe El lucrând în viaţa mea şi în vieţile altora.
Deopotrivă, am trăit o experienţă descurajantă să văd cât de departe poate să ajungă o persoană când este lipsită de influenţa casei şi a familiei. Unii dintre cei care mărturiseau că sunt creştini, erau traşi în mocirla păcatului. Am plâns pentru aceşti oameni şi am simţit că Domnul m-a aşezat între ei cu un anumit scop. M-am rugat pentru ei şi I-am mulţumit lui Dumnezeu pentru aceia care au răspuns la bunăvoinţă. Multe căi necinstite au fost îndreptate şi unele oi îndărătnice au fost aduse înapoi în turmă.
în 1941, în timp ce staţionam temporar la Presteigne, Wales (Anglia), am auzit vestea la care ne aşteptam de câtva timp: că ne vom deplasa peste hotare. Deşi nu era ceva neaşteptat, această veste ne-a dat la toţi o lovitură. începeam să realizăm ce înseamnă de fapt instruirea şi iniţierea noastră. Mângâierea Sfintei Scripturi în acest timp a fost nemărginită: una care venea cu o siguranţă semnificativă era „...puterea ta să ţină cât zilele tale!" (Deuteronom 33:25).
O scurtă vizită acasă a încheiat un an de instruire. înainte de a pleca de la mama mea pentru a prinde trenul, ea m-a dus în camera mea şi mi-a zis: „Fiule, adu-ţi aminte ce-ţi spun acum, că la ora opt, în fiecare dimineaţă, voi fi alături de tine şi mă voi ruga pentru tine." Cu o îmbrăţişare afectuoasă şi cu o

delicată sărutare, am lăsat-o suspinând liniştită. Mulţumesc lui Dumnezeu pentru rugăciunea mamei şi pentru acest loc de întâlnire! Oriunde am mers în lume, am încercat să calculez schimbarea fusului orar şi, când a fost posibil, m-am unit cu ea în duh la Tronul harului.

Ororile războiului

Luna decembrie a anului 1941 ne-a găsit la bordul uriaşului vapor „SS Oronsay", de circa 35.000 tone. Echipajul vasului nu prea ne-a încurajat, spunându-ne că aceasta era prima călătorie a vasului de când suprastructura lui fusese aruncată în aer de bombardierele artileriei

naziste.
Am plecat din portul Bristol şi am navigat spre Canada, Indiile de Vest britanice, Africa de Sud şi India. Destinaţia finală era Singapore, unde am debarcat în mijlocul unei ploi de proiectile şi gloanţe.
Portul Singapore este considerat unul dintre cele mai mari porturi naturale din lume. Oraşul avea semnul distinctiv al colonizării imperiale: bogat, extravagant, pompos. Vai, ravagiile războiului au putut fi văzute clar pe mândrul său profil!
Era în 29 ianuarie 1942 când unitatea noastră, Ambulanţa de Câmp 196, a acostat pe insula asediată. Nu era timp să faci cunoştinţă cu oamenii şi cu obiceiurile. în timp ce japonezii strângeau încercuirea pentru ucidere, noi trebuia să facem orice efort ca să fim pregătiţi să acţionăm rapid. Ambulanţa noastră de câmp a fost ataşată la divizia a 18-a, care avea o bună pregătire pentru războiul din Europa sau din Orientul Mijlociu^ dar neexperimentată pentru războiul din junglă. în plus, noi eram trupe fără experienţă şi niciodată nu primiserăm botezul războiului real.
Imaginea războiului în Asia de sud-est, în acest timp, era deprimantă. Puţinele avioane vechi pe care le aveam fuseseră distruse în aer. Dârele lungi de fum

negru şi de flăcări sfârşind cu explozii asurzitoare vorbeau despre moarte şi distrugere. Două dintre cele mai mari vapoare ale Marinei Regale Britanice zăceau pe fundul oceanului, victime ale bombardamentelor japoneze sinucigaşe. Zi şi noapte forţele încăpăţânate nipone au înaintat spre sud, în Malaya, dispersând toată rezistenţa şi anihilând orice opoziţie. A fost doar o chestiune de timp până ca noi să fim implicaţi într-o luptă fără speranţă.
Japonezii, îmbătaţi de victorie, au atins strâmtorarea Johore din partea opusă a insulei Singapore. Victoria lor fiind vizibilă, ei şi-au aliniat rapid artileria şi mortierele în punctele avantajate. în curând, cerul era despicat de tunetele armelor şi pământul s-a cutremurat în timp ce proiectilele explodau în norii de fum înţepător şi în sfărâmături.
Deşi acesta era scopul pentru care fusesem instruiţi, şocul şi efectul unei asemenea comportări barbare şi inumane m-au lovit şi mi-au încălcat toate principiile creştine. Dar nu era timp de contemplare, ci era momentul acţiunii.
O maşină a Statului Major al Armatei s-a deplasat în mare grabă la comandament. Ofiţerii fuseseră rechemaţi de pe front ca să primească unele informaţii de importanţă vitală şi s-au grăbit să intre în clădire. Câteva clipe mai târziu, în timp ce şoferul ieşea rapid din maşină, s-a auzit o explozie asurzitoare în apropiere şi nefericitul om a căzut la pământ dintr-o dată. O mică schijă dintr-un şrapnel, nu mai mare decât o boabă de mazăre, îi intrase în partea stângă a pieptului şi-i pătrunsese în inimă. A murit imediat.
Noi l-am adus înăuntru fără să fi văzut nimic altceva pe trupul lui decât o rană mică în piept. Acesta a fost primul nostru rănit şi ni s-a părut puţin probabil ca acest om să fie mort. Pentru mine, acest fapt a fost un

şoc imens, că un asemenea lucru mic a putut „să sfărâme vasul de aur..." (Eclesiastul 12:6).
Când lupta s-a dezlănţuit cu şi mai mare violenţă, am lucrat cea mai mare parte din zi şi din noapte. Am transpirat în căldura sufocantă şi m-am rugat în tăcere pentru oamenii din jurul meu. Mi se rupea inima pentru coloanele lungi de oameni, însângeraţi şi epuizaţi, care veneau la spitalul de câmp pentru tratament. M-am surprins privind la ei cu ochii Scumpului meu Mântuitor. Dragostea Golgotei mi-a străbătut fiinţa tulburată, purtându-mă spre limitele răbdării în efortul de a le alina suferinţa fizică şi de a le împlini nevoile spirituale.
Una dintre ororile care mi s-a imprimat pentru totdeauna în minte a fost atitudinea unuia dintre capelani, mergând în sus şi în jos de-a lungul şirului de răniţi, aruncându-şi privirea spre plăcuţele de identificare, apoi servindu-i numai pe aceia care aparţineau confesiunii sale,

ignorându-i complet şi cu răceală pe ceilalţi. Această comportare mi s-a părut atât de necreştină şi atât de diabolică, opusă la tot ceea ce fusesem învăţat, încât am fost trist şi îndurerat în inima mea. Desigur, acest om, care a permis barierelor denominaţionale să-1 excludă din dragostea sa pe aproapele lui în timpuri de calamitate, n-a ştiut nimic despre mila lui Hristos.

A doua zi, când lucrurile erau cu adevărat dificile - bombele cădeau cu o regularitate şi o precizie revoltătoare, iar obuzele bubuiau deasupra capului, aducând moartea şi distrugerea - mie mi s-a dat în primire o ambulanţă ca să merg să iau şi să duc la spitalul din Singapore câţiva răniţi grav. Patru oameni au trebuit să fie aduşi la Spitalul General din Singapore pentru tratament de urgenţă. Drumul spre oraş era relativ liniştit până am ajuns în suburbiile lui întinse ca nişte braţe. Atunci am fost întâmpinaţi de

bombardamente de artilerie şi aeriene extrem de grele. Să fi încercat să trecem prin acest „holocaust" părea o sinucidere, dar eu aveam în mâna mea preţioase vieţi omeneşti. Astfel, într-o totală abandonare în mâinile Lui, ne-am luat inima în dinţi. Mergând înainte, uneori foarte încet, alteori cu şaizeci de mile pe oră, pe străzi părăsite, lăsând în urmă clădiri în flăcări, am ajuns până la urmă la destinaţie zdruncinaţi, dar răsplătiţi să putem preda preţioasa noastră încărcătură.

Călătoria de întoarcere a fost un coşmar. Artileriştii japonezi îşi concentrau focul pentru blocarea drumului principal, lansând proiectile pe şosea cu mare precizie. Foarte puţine vehicule îndrăzneau să întreprindă o astfel de călătorie primejdioasă, dar datoria ne impunea. Şoferul şi-a croit drum cu ambulanţa prin labirintul de gropi făcute de obuze. Eram adesea zguduiţi de bombele ce explodau cu un revoltător scârţâit peste tot. Nu m-am rugat în toată viaţa mea atât de stăruitor ca atunci. încet, ne-am strecurat înainte, deşi instinctiv voiam să fugim, să ne scăpăm scumpa viaţă.

Deodată, ambulanţa aproape s-a răsturnat, când un obuz de mortier a făcut o gaură uriaşă în acoperişul maşinii şi pe o latură. Dar, ca prin minune, maşina n-a explodat. Când mi-am revenit din şoc, am plecat capul cu adâncă recunoştinţă şi I-am mulţumit lui Dumnezeu pentru grija Lui protectoare. Până la urmă, noi am ajuns înapoi la unitatea noastră, puternic scuturaţi, dar nevătămaţi. Această experienţă mi-a mărit încrederea în harul ocrotitor al Domnului şi m-a făcut să cred că El avea pentru mine, pe mai departe, o lucrare de împlinit.

Ajungând la bază, am luat masa în grabă pentru că mi s-a dat sarcina să fac de gardă până la miezul nopţii. Aceasta a fost întotdeauna pentru mine o problemă din cauză că profundele mele convingeri mă opreau să port orice fel de armă care producea moartea.

Am preferat să folosesc o „armă" obişnuită a Corpului Medical - o bâtă sau un băţ. Camaradul meu purta însă o carabină.

înainte de a pleca în gardă, m-am întors la cort să-mi iau casca de oţel. Am ajuns înăuntru, sub plasa contra ţânţarilor, şi mi-am luat casca de pe pat, dar nu mi-am pus-o pe cap înainte de a ieşi din cortul aglomerat. Era o lună plină pe cer care inunda regiunea cu lumina ei argintie. în timp ce îmi puneam casca pe cap, am simţit că era un şarpe încolăcit înlăuntrul ei. Am scos repede casca de pe cap şi am trântit-o la pământ. Câţiva soldaţi activi, care fuseseră în Malaya pentru câtva timp, m-au întrebat de ce am făcut asta. Au râs când le-am spus că era un şarpe ascuns sub cască. „Nu sunt şerpi în Singapore, tu ştii asta!", au spus ei.

în cele din urmă, după multe dezbateri, ei au răsturnat casca cu un băţ lung. Un şarpe mamba negru de 1,5 m - unul dintre cei mai veninoşi din Malaya - se ţâra spre ei. Dezgustătoarea reptilă a fost omorâtă. Până în ziua de azi mă înfiorez la gândul că această creatură, târându-se în jos pe gâtul sau peste faţa mea, mi-ar fi putut injecta otrava ei ucigătoare. Aceasta n-a fost prima dată când am fost scăpat de la moarte. încă o dată, mi-a apărut în minte gândul că am

fost cruţat pentru lucruri mai importante în slujba Stăpânului.
Acţiunile inamicului în aer şi pe teren se intensificau din oră în oră. Noi eram sub un tir permanent de pe uscat, de pe mare şi din aer. Forţele noastre au ripostat slab cu armele de foc. în curând, a fost o criză de muniţie şi, ceea ce era mai rău, rezervele de apă s-au redus. Rezervoarele principale pentru Singapore se aflau în partea continentală a Malayei. Aceasta a făcut aproape imposibile condiţiile de viaţă în căldura arzătoare a soarelui tropical. Sfârşitul părea vizibil.

40

Ororile războiului

La 10 februarie 1942, generalul A.P. Wavell, eroul campaniei din Orientul Mijlociu, a zburat la Singapore ca să treacă în revistă situaţia. După două zile, a emis un ordin de zi special:
Este sigur că trupele noastre în insula Singapore întrec cu mult ca număr orice soldat japonez care a trecut strâmtorile. Noi trebuie să-i distrugem!
întreaga noastră reputaţie de luptă este în joc şi onoarea Imperiului Britanic. Americanii au rezistat în peninsula Bataan în condiţii cu mult mai grele; ruşii au respins cele mai bune forţe ale germanilor; chinezii, lipsiţi aproape complet de echipament modern, au rezistat în faţa japonezilor patru ani şi jumătate. Ar fi ruşinos să cedăm falnica noastră fortăreaţă din Singapore forţelor inamice inferioare din punct de vedere numeric.
Nu trebuie să ne gândim să cruţăm trupele sau populaţia civilă şi nici să le arătăm milă care să ne slăbească, cu niciun chip şi sub nicio formă. Comandanţii şi ofiţerii superiori trebuie să-şi conducă trupele şi, dacă este necesar, să moară împreună cu ele. Nu trebuie nici să ne punem problema sau să ne gândim să ne predăm. Fiecare unitate trebuie să lupte până la capăt şi în contact apropiat cu inamicul.
Vă rog să aveţi grijă ca toate cele de mai sus să fie aduse la cunoştinţa tuturor ofiţerilor superiori şi prin ei trupelor.
Mă bizui pe voi şi pe oamenii voştri ca să luptaţi până la capăt, să dovediţi faptul că spiritul de luptă victorios al imperiului nostru încă există şi ne face în stare să-l apărăm.
Am citit aceste directive, când ele au fost afişate pe un perete. Totul era într-o mare contradicţie cu împrejurările pe care le trăiam. Nouă ni se epuizase totul, chiar şi proviziile medicale se terminaseră rapid.

41

Prin Valea Umbrei

Japonezii au masat forţele de uscat pentru asaltul final al insulei. în tot acest timp, populaţia civilă a fost prinsă într-un măcel îngrozitor. Autocamioane pline cu cadavre zăcând ca nişte trunchiuri de copaci se înşirau la nesfârşit dinspre oraş şi le descărcau în uriaşe gropi comune. Cât timp putea să mai dureze această inumană cruzime?
Temerile noastre cele mai rele s-au confirmat când generalul Wavell şi Statul său Major au zburat cu avionul din Singapore la numai câteva ore după ce emisese ordinul de luptă.
Următoarele patru zile au fost deprimante. încrederea mea în om a fost zdruncinată până în adâncul ei. Niciodată nu înţelesesem învăţătura despre depravarea totală a omului, dar măcelărirea fără rost a preţioaselor vieţi omeneşti şi mutilarea trupurilor dovedeau în chip desăvârşit realitatea acestei doctrine. Această situaţie era însă doar începutul unor evenimente şi mai îngrozitoare, şi mai cumplite.
A urmat un şir nesfârşit de răniţi pe care i-am tratat cât am putut de bine în condiţii primitive. Japonezii au menţinut un bombardament continuu cu rezultate devastatoare. Personalul medical dădea semne de oboseală. A fost o măcinare de douăzeci şi patru de ore, care a continuat în următoarele câteva zile. Foamea ne chinuia stomacul, gâtul ne era uscat din lipsa de apă, nervii noştri erau încordaţi. Era ca şi cum muream lent.
Dar cum nu era timp de gândire, ne-am consumat orice resursă şi rezervă umană. Am strigat către Domnul pentru putere spirituală. „Ajută-mă, oh, Doamne, să fiu în stare să-i ajut pe alţii!" M-am rugat din toată inima. Nimic nu părea să conteze în acest moment. Cu o totală

abandonare, m-am aruncat pe mine însumi într-o acţiune dificilă, având în minte gândul că moartea ne-ar putea ajunge din urmă, singura alternativă fiind să cădem în mâinile unor duşmani cruzi şi barbari.

15 februarie 1942 a fost o zi despre care trebuie să amintesc pentru faptul că nefericitele noastre trupe au fost prinse în capcană, în insula Singapore. La ora 4 după-amiază s-a coborât peste soldaţii frânţi de oboseală vălul morţii. Bombardamentul aerian, cel de artilerie şi răpăitul focului armelor mici au încetat deodată, liniştea era aproape insuportabilă, părea chiar mai răsunătoare decât trosnetul obuzelor explodând. Invincibila fortăreaţă din Singapore a capitulat necondiţionat în faţa japonezilor.
Complet epuizat, atât fizic, cât şi moral, m-am prăbuşit complet. Mintea mi s-a blocat, am o amintire vagă despre cele câteva zile care au urmat, dar, slavă Domnului, redresarea a venit repede şi, în curând, am fost în stare să-mi împlinesc iarăşi datoria. O singură amintire care mi-a rămas despre acele zile critice a fost importanţa pe care Biblia a căpătat-o pentru mine. Ea a fost tovarăşa mea permanentă şi, chiar dacă n-am putut-o citi, nimeni nu putea să mi-o ia. Dragostea mea pentru Cuvântul lui Dumnezeu urma să crească, în timp ce lunile lungi deveneau ani interminabili.

43

Prizonier de război

Când îţi dai seama ce înseamnă să fii prizonier de război la un inamic inuman este ceva îngrozitor. In timpul campaniei din Malaya japonezii nu arătaseră nicio milă şi îi executaseră cu sânge rece pe toţi prizonierii. Multe se auziseră despre desconsiderarea totală manifestată de un duşman arogant faţă de viaţa umană.
Noi eram extrem de ocupaţi cu îngrijirea răniţilor şi a bolnavilor. La aceasta se adăuga adaptarea la noile condiţii de existenţă al căror efect real asupra vieţii noastre încă îl subestimam.
Japonezii aveau de-a face acum cu un număr record de prizonieri, 70.000. Cu greu puteau acum să aplice tactica lor criminală de exterminare a fiecărui prizonier. Trebuiau deci să inventeze ceva nou, ceea ce au şi făcut, după cum voi relata în capitolele următoare.
Scurta noastră şedere în insula Singapore a fost relativ mai suportabilă în comparaţie cu experienţele ulterioare. în ciuda condiţiilor primitive şi a înghesuielii, traiul nostru acolo putea fi cu mult mai rău, dar la momentul acela ne era greu să ni-1 imaginăm, încet, din toată confuzia - şi totul era haotic - ieşea la iveală constant un duşman înfiorător: foamea.
La scurt timp după capitularea insulei Singapore, japonezii au descoperit „arma secretă". Toată mâncarea europeană a fost confiscată şi, în locul ei, au dat orez. Se dădea o ceaşcă de orez fiert dimineaţa, una la prânz şi una seara. Cu toţii puteam simţi cum puterea ni se scurgea din trup şi carnea se

desprindea de oase. Orele lungi de muncă şi condiţiile igienice improprii înmulţeau răul care ne ataca trupurile epuizate.
Ca să mai adauge o umilinţă în plus la deteriorarea fizică la care eram supuşi, ocupanţii japonezi au confiscat toate stocurile de materiale medicale, lăsând numai strictul necesar pentru munca în spital. Am ajuns să folosim *kapokul* (fibre de bumbac şi de mătase) din căptuşeala vestelor de corp protectoare în loc de vată. Cu acest material neabsorbant, proiectat să fie rezistent la apă, am fost nevoiţi să curăţăm rănile purulente. Improvizaţia a fost incredibilă şi felul în care personalul medical s-a adaptat la acest nou procedeu, soldat cu un remarcabil succes, este un mister.
Experienţa vieţii din acest lagăr de prizonieri nu se poate uita. îmi amintesc că dormeam

fiecare cu capul la picioarele celuilalt într-un spaţiu de pat de 54 cm de la cap la picioare. Mirosul trupurilor noastre nespălate şi transpirate era aproape insuportabil. Apa era strict restricţionată. în timpul nopţii, nici unul nu dormea liniştit, se răsucea în pat şi se întorcea, încercând în mod inconştient să se protejeze de înţepăturile vătămătoare a milioane de păduchi, muşte, ploşniţe. Ţânţarii cu miile, cu zumzetul aripilor zbârnâind în urechile noastre, se năpusteau pe trupurile noastre sleite de putere, sugându-ne sângele, forţa vitală care ne mai rămăsese, şi în acelaşi timp infectându-ne cu toxina mortală de malarie. Malaria devenise una dintre cele mai ucigătoare boli în timpul celor patruzeci şi cinci de luni (trei ani şi nouă luni) ale încarcerării noastre.
Degradarea inimii omului a devenit tot mai evidentă. Să trăiesc într-o asemenea mulţime de oameni, din toate păturile sociale, într-o astfel de apropiere, a fost ceva demoralizant pentru mine. Vedeam şi mă confruntam direct cu lucruri despre care n-am ştiut că existau. Niciodată nu mi-aş fi putut

imagina ce se poate întâmpla când dispare influenţa educaţiei, a religiei şi a prietenilor. Când am văzut inima umană în toată nuditatea ei m-am îngrozit şi am găsit că Biblia este corectă când spune că „inima omului este nespus de înşelătoare şi deznădăjduit de rea". Am văzut oameni despuiaţi de spoiala şi lustrul societăţii moderne acţionând în anumite momente ca nişte fiare. Am descoperit cum împrejurări îngrozitoare de viaţă pot scoate la iveală fie cele mai bune, fie cele mai rele lucruri dintr-un om.
Am fost absolut convins că niciun fel de remediu, oricât de mare ar fi, n-ar putea vindeca ori curaţi vreodată păcatul din inimile oamenilor. Numai harul lui Dumnezeu şi scumpul sânge al Domnului Isus a putut să facă acest lucru. Cât de îngrozitor a fost pentru mine să aud neîncetat cum era hulit Numele scumpului meu Mântuitor! De asemenea, vocabularul obişnuit al celor mai mulţi a devenit tot mai limitat şi, din două în două, cuvintele lor erau presărate cu lucruri respingătoare. Limbajul acesta asociat cu alte situaţii m-au adus aproape de nebunie. Cred că adaptarea la aceste condiţii stranii a fost cea mai mare încercare de până atunci pentru mine. Trebuie să spun cu toată onestitatea şi că, în ciuda prăbuşirii principiilor morale, în unele cazuri erau unii oameni care se ridicau pe culmi de sacrificiu uman ca să aline suferinţa altora mai necăjiţi decât ei.
In acest timp eram câţiva creştini care ne întâlneam pentru rugăciune şi citirea Cuvântului. Aceasta a fost una dintre cele mai mari binecuvântări din viaţa mea. Numai întâlnirea noastră, cei de aceeaşi preţioasă credinţă, chiar şi pentru câteva minute, a fost un suport pentru noi.
Am cunoscut un tânăr evreu, Dave, care a ajuns să facă cunoştinţă cu acest grup. El era la spital, unde i se amputase un picior. Când s-a ivit prilejul, noi toţi i

L-am mărturisit pe Domnul Isus. Aşa a început să aibă un interes viu pentru cunoaşterea Cuvântului lui Dumnezeu şi, în scurt timp, şi-a exprimat dorinţa să-L primească pe Domnul Isus Hristos ca Mântuitor al lui. Cu cunoştinţele lui despre Vechiul Testament şi a obiceiurilor din Răsărit, el a reuşit să înţeleagă Sfânta Scriptură într-un chip viu. Faţa îi strălucea şi ochii lui scăpărau de o lumină cerească când vorbea despre Domnul. El creştea rapid în problemele spirituale şi niciodată n-am văzut pe cineva atât de zelos şi avid după Cuvântul lui Dumnezeu ca el.
Dave a fost externat din spital şi s-a întors la prietenii lui. într-o seară, a lipsit de la întâlnirea noastră şi multe rugăciuni s-au înălţat pentru el. Au trecut câteva zile până l-am revăzut şi am aflat că tânărul evreu nu a mai vrut să se întoarcă şi să aibă legătură frăţească cu grupul. Am auzit mai târziu că rabinul militar şi prietenii lui l-au presat să se lepede de credinţa creştină şi de Domnul Isus, pe care noi ştiam sigur ca el L-a iubit. Aceasta a produs un şoc îngrozitor

grupului de credincioşi. Pentru noi a fost un prilej de adâncă cercetare a inimilor noastre, ne-a întărit credinţa şi ne-a făcut să ne adâncim tot mai mult rădăcinile în adevărurile vitale ale zestrei noastre creştine.
în timpul acestor zile de oprimare se urzeau multe planuri ascunse ca să scăpăm de lanţurile prizonieratului. Ele nu s-au realizat niciodată - şansa de succes a fost aproape nulă - şi, dacă unul ar fi fost prins, consecinţele ar fi fost mai rele decât moartea.
Anglo-indienii aveau cele mai bune şanse de a scăpa, sau aşa credeau ei. Ducându-şi la bun sfârşit pregătirile în câteva luni şi fiind ajutaţi cu bani şi provizii de alimente din surse interne, ei au scăpat prin gardul de sârmă ghimpată. Absenţa lor a fost tăinuită la apelul din acea noapte, dar în noaptea următoare a fost descoperită.

Până la urmă, evadaţii au fost prinşi şi bătuţi atât de cumplit încât au fost aduşi din nou la spital, sub pază, pentru tratament. Când acei oameni au arătat o uşoară ameliorare, au fost luaţi de acolo de gardieni. Curând după aceea, colonelul care avea în sarcină spitalul şi câţiva dintre ofiţerii lui adjuncţi au fost escortaţi de japonezi într-un loc îndepărtat. Spre oroarea lor, ei i-au văzut pe acei oameni stând în picioare la capetele mormintelor pe care fuseseră forţaţi să şi le sape. Au fost împuşcaţi şi omorâţi pe loc cu sânge rece de către o grupă de execuţie japoneză, iar trupurile lor bătute zdravăn şi vlăguite s-au prăbuşit în mormintele proaspăt săpate.
în ziua următoare, colonelul, şocat, ne-a chemat pe toţi şi ne-a spus despre această înspăimântătoare întâmplare, avertizându-ne că, în viitor, oricine va fi prins că încearcă să evadeze este sigur că va avea aceeaşi soartă.
La puţin timp după acest incident, japonezii au emis o înştiinţare prin care interziceau oricărui prizonier încercarea de a evada în orice circumstanţe. Ei au insistat ca fiecare prizonier să semneze această hârtie. Ofiţerii şi oamenii au refuzat.
Japonezii niciodată nu pregetau să treacă la represalii şi au dovedit asta şi cu această ocazie. Ei aveau pregătite contramăsuri şi au început să le pună în aplicare fără întârziere.
Cei 14.860 de oameni, excluzându-i pe bolnavi şi personalul din spital, au fost siliţi să mărşăluiască în mare grabă pe un teren împrejmuit cu sârmă ghimpată măsurând aproximativ 87 metri lungime şi 55 metri lăţime. In aceeaşi curte fuseseră încartiruiţi 600 de oameni în timp de pace. Fuseseră montate mitraliere la colţurile curţii. Reflectoare de cercetare luminau puternic, fără încetare, în orele de întuneric. Condiţiile erau terifiante şi situaţia putea degenera rapid într-o

catastrofă. Oamenii au trebuit să mănânce şi să doarmă în ture. Nimeni nu putea să se aşeze jos nici să şadă până nu venea rândul schimbului său. în a patra zi a izbucnit dizenteria şi s-a răspândit rapid printre prizonieri, foarte curând existând riscul ca fiecare om să fie contaminat cu această boală.
Colonelul E. B. Holmes, comandantul trupelor britanice şi australiene, a semnat contra voinţei lui şi sub constrângere, avertismentul de interzicere a evadării. Altfel, japonezii fără inimă ameninţaseră că îi vor aduce şi pe bolnavi şi personalul spitalului şi-i vor arunca în acest infern.
O gloată amestecată a părăsit atunci porţile morţii, dar o parte dintre ei deja muriseră. Ei au mers cât au putut de bine, cărându-şi lucrurile sărăcăcioase. Deşi picioarele le erau umflate şi ochii roşii din pricina lipsei de somn, ei îşi târau trupurile trudite pe drumurile prăfuite pe distanţe de kilometri. Unii chiar cântau vechi cântece de luptă. Aceşti oameni erau învinşi, dar nu nimiciţi.

Condiţiile din lagărul de prizonieri

Oamenii sunt creaturi ciudate: atât de slabi şi totuşi atât de tari când situaţia o cere. Grupuri mari de oameni se întâlneau când condiţiile le permiteau şi cântau din inimă. La început se auzeau cântecele vechi favorite, dar aproape totdeauna întâlnirile sfârşeau cu câteva imnuri sacre. Aceste imnuri erau încurajatoare pentru oameni, înmănunchind ce a fost mai bun din viaţa de altădată şi aspiraţiile pentru un viitor nesigur, în aceste vremuri, figuri singuratice se ridicau încet şi îşi făceau drum prin mulţime, dispăreau apoi în întuneric, rămâneau cu privirea nostalgic pierdută spre cerul înstelat şi urmăreau cu atenţie constelaţia Crucea Sudului, ce se pierdea treptat dincolo de orizont. Curând ziua era pe sfârşite şi fiecare om se furişa sub pătura lui zdrenţuită şi murdară sau sub sacul pentru orez, ca să viseze la prieteni şi la cei de acasă.

Nu pot să trec mai departe fără să amintesc de victimele avitaminozei[3]. Acest grup deosebit de martiri era într-o continuă mişcare; ei aveau ceea ce este îndeobşte cunoscut sub numele de „picioare iuţi". Umblau tiptil, fără încetare, de jur împrejurul clădirii, încercând să-şi aline durerile vii din tălpile picioarelor. Când se însera, durerea părea să se intensifice, nu era chip de răgaz. Oamenii îşi ieşeau din minţi. Unii, cum ajungeau aproape de paturile lor, cădeau jos şi nu se mai ridicau. Alţii se prăbuşeau cu un scârţâit dezgustător pe pavajul de ciment; aceştia erau victimele

[3] Avitaminoză - boală de nutriţie provocată de lipsa îndelungată a vitaminelor din organism.

atacurilor de inimă. Hotărârea de a trăi i-a animat pe mulţi iar dorinţa de a muri i-a motivat pe alţii.

Primul nostru Crăciun acolo a fost de neuitat. Păstrasem de câteva săptămâni câte puţin din raţiile noastre zilnice ca să ne asigurăm un ospăţ pentru această ocazie specială. Noi aveam mâncare din belşug în acea zi, după standardele închisorii. De asemenea, ne ofeream daruri unii altora, daruri ciudate - o banană mică, o bucată de nucă de cocos - dar niciodată nu am oferit daruri atât de adevărate cu atât de sincere sentimente. Cântarea vechilor colinde a adus mângâiere multor inimi îndurerate.

Mâncarea a fost un subiect îndelung dezbătut. Totdeauna când oamenii discutau între ei, se refereau şi la ceea ce mâncau în zilele bune de odinioară. Acest lucru era uşor de înţeles pentru că raţiile noastre de hrană erau la nivelul înfometării. Trei sferturi de cană de orez şi apă fiartă la micul dejun. Trei sferturi de cană de orez şi „cafea" - apă fiartă cu orez prăjit pentru prânz. Trei sferturi de cană de orez, puţină tocană de verdeaţă şi o mică chiftea de orez prăjit în ulei de palmier, iar uneori o bucăţică de carne, dacă vreun iac murise, şi cafea formau masa noastră de seară. Foamea i-a împins pe oameni să comită tot felul de lucruri. Ei şi-au suplimentat regimul dietetic, lipsit de proteine, mâncând şopârle, şerpi şi melci. Unii, ajunşi la disperare, mâncau şobolani şi şoareci. Pisicile şi câinii deveniseră o delicatesă pentru că cerinţa depăşea cu mult proviziile de hrană. Mulţi soldaţi japonezi şi-au pierdut animalele favorite şi nu puteau decât să bănuiască unde plecaseră. Nu e de mirare că trupurile viguroase de altă dată ale tinerilor britanici şi australieni păreau acum stoarse de vlagă.

[4] Iac - mamifer rumegător din Tibet, mai mic decât bivolul, cu corpul masiv, acoperit de păr lung de culoare brună şi cu o cocoaşă pe ceafă.

In timpul acestor zile de chin amar, I-am mulţumit Domnului pentru preţioasa Lui prezenţă şi pentru mângâierea Cuvântului Său. în acest timp am notat în jurnalul meu câteva adevăruri care m-au impresionat. Nu pretind nicidecum originalitate pentru aceste gânduri:

„Dacă nori grei trec în tăcere peste capetele noastre, noi ştim că ei - ca şi necazurile noastre - se duc."

„Roadă unei vieţi în Hristos este o viaţă ca a lui Hristos."

„Umblarea noastră este expresia exterioară a vieţii noastre lăuntrice."
„Este frumos să vezi o corabie pe mare, dar este îngrozitor să vezi marea în corabie. La fel, este frumos să vezi Biserica în lume, dar este groaznic să vezi lumea în Biserică."
„Lui Dumnezeu I-a fost de ajuns numai o noapte ca să scoată poporul Israel din Egipt, dar I-au trebuit patruzeci de ani ca să scoată Egiptul din poporul Israel."
„Legătura frăţească este un privilegiu al sfinţilor, dar istoria şi experienţele sufletului sunt individuale."
„Nu există nimic care să poată fi la fel cu puterea exemplului."
„Faptele există; credinţa crede; simţămintele urmează."
„Un om este ceea ce este el însuşi în realitate, nu ceea ce spune că este."
în jurnal sunt incluse note din mesajele pe care le-am ţinut în faţa unor grupuri de prizonieri. Dumnezeu a binecuvântat aceste mici strângeri laolaltă şi sunt sigur că îi voi întâlni în cer pe unii dintre ei, cei care au crezut în Domnul Isus în acel timp.
în cursul ultimelor luni ale şederii noastre în Singapore, am fost încercat în mod foarte serios din

punct de vedere fizic. Febra „dengue"[5] mi-a slăbit foarte mult trupul, lăsându-mă sleit de putere şi deprimat. Situaţia s-a înrăutăţit când o epidemie puternică de malarie mi-a doborât trupul de tot, eu fiind deja epuizat. Malaria s-a dezlănţuit cu furie în lagărul de prizonieri şi toate încercările de a o combate au dat greş. Febra mi-a crescut până la 40,4 grade, am căzut jos în stare de inconştienţă şi am rămas aşa aproape şase ore.
în acest timp am avut cel mai glorios şi mai frumos vis. Am visat că eram în cer. Era aşa de minunat acolo, încât chiar dacă aş încerca o descriere n-aş avea cuvinte s-o fac. Muzica aceea era cea mai minunată pe care o auzisem vreodată. Fiecare fiinţă cerească era îmbrăcată în alb şi pacea care umplea acea scenă liniştită depăşea orice descriere şi pricepere. Am fost complet liniştit acolo.
Apoi, încet, am început să-mi recapăt conştiinţa şi, până la urmă, înţelegerea sfâşietoare că eram încă în trup, în lagărul de prizonieri Changi din Singapore. Ce dezamăgire! Dragi prieteni, cerul este real şi eu sunt bucuros că el va fi casa mea eternă datorită credinţei mele în Domnul Isus Hristos.
Avitaminoza s-a manifestat în multe forme ameninţătoare. Oamenii erau chinuiţi de răni supurante pe scroturi[6], aveau senzaţii de durere la limbă din cauza aspririi şi înroşirii ei. Era forma cea mai comună dintre toate, cu inflamaţii supurante incurabile. Pentru a realiza cu adevărat aceste condiţii respingătoare, trebuie ca cineva să suporte suferinţa unui scrot supurant, durerea unei limbi sângerânde şi aspectul dezgustător al picioarelor pline de lepră.
[5] Febra „dengue" - boală infecţioasă tropicală transmisă de ţânţari şi caracterizată prin dureri severe la articulaţii şi spate, cu erupţie şi urticarie.
Scrot - înveliş cutanat în zona pubiană la bărbaţi.

Lipsa de medicamente a accentuat situaţia şi, în ciuda eforturilor eroice ale personalului medical, condiţiile din lagăr s-au înrăutăţit. Coloanele de bolnavi deveneau tot mai mari, cu oameni care stăteau în picioare cu indiferenţă, în şiruri lungi, sub soarele arzător, zi după zi, sperând şi rugându-se pentru o oarecare uşurare, ştiind totuşi că nu puteau spera la niciun fel de îmbunătăţire.
Pe la începutul anului 1943, multe detaşamente de lucru plecaseră din Singapore. Unele veşti despre tragediile suferite de unele dintre ele se strecuraseră înapoi la noi. Rapoartele primite aici spuneau despre nimicirea prizonierilor trimişi în insula Borneo, despre scufundarea încărcăturii navelor trimise în Japonia şi despre decimarea lucrătorilor de la calea ferată dintre Thailanda şi Birmania. Aceste ştiri au avut un efect demoralizant asupra prizonierilor care aşteptau să fie îmbarcaţi pe vase spre ceea ce părea să fie moartea lor.

Acum, aş vrea să dau frâu slobod amintirilor pentru câteva momente. Condiţia mea fizică se deteriora destul de serios, trecând prin variate faze de răni supurânde ale scrotului, ale limbii, o scădere severă în greutate, o ameninţătoare febră reumatică, slăbirea vederii şi toate acestea erau un motiv de cercetare profundă. Febra „dengue" îmi secătuia toată energia din trup şi făceam un efort uriaş să pot merge înainte. în această stare de epuizare am fost surprins să aflu că eu eram membru al „Forţei H", de rău augur, următoarea companie care urma să plece în Thailanda. Am fost prea slab ca să protestez împotriva acestei nedreptăţi şi, cu o totală resemnare, m-am supus voii Domnului. Ce minunată pace şi siguranţă au pătruns în inima mea cu bucuria unei depline predări în mâinile Lui! Anii următori au dovedit puterea şi interesul Domnului în viaţa mea neînsemnată. Şcoala pe care El o alesese pentru mine era amară; amărăciunea a fost greu de

acceptat şi multe lacrimi de durere s-au scurs pe obrajii mei.

Dumnezeu a făcut o minune pentru mine şi părea că zilnic îmi creştea puterea. Din ziua în care compania noastră de sacrificiu pleca din Singapore, bolile mele cronice m-au lăsat şi chiar m-am bucurat de o bună sănătate, ca şi ceilalţi din grupul nostru. Acest fapt este cu atât mai remarcabil cu cât am fost de multe ori aproape de moarte şi totuşi viaţa mea a fost păstrată în chip miraculos.

8 Căpitanul Sheridan

înainte de a trece de această fază a relatării, aş dori să prezint incidentul referitor la căpitanul Sheridan de la regimentul 125 antitanc.

In timp ce vasul care transporta acest regiment se apropia de Singapore, a fost bombardat fără milă din aer. Vasul era unul vechi, foarte lent şi devenise o „raţă leneşă" pentru numeroşii artilerişti japonezi. Când bombardamentul a devenit excesiv de intens, mecanicii şi-au părăsit posturile din cauza groaznicului asalt. Ca urmare, motoarele s-au oprit complet şi vasul, dus de vânt, fără apărare, a devenit o ţintă uşoară pentru inamic. Punţile vasului fuseseră evacuate. Câţiva ofiţeri de infanterie au coborât în sala de recreere de sub puntea principală şi au început să cânte la pian şi vocal, în timp ce bombardamentul mergea înainte.

Totuşi, la scurt timp după aceea, japonezii au lansat o bombă cu petrol care a străpuns puntea vasului şi a ajuns în sala de recreere a ofiţerilor.

Următorul lucru pe care l-am aflat despre căpitanul Sheridan a fost că ajunsese în apă, scăpând după câte se părea, printr-un hublou. Strigătele lui după ajutor au fost în cele din urmă auzite şi el a fost scos din apă şi adus la Singapore, cu arsuri grave şi orbit.

După capitularea garnizoanei, ofiţerul a fost adus într-un mic spital de tranzit unde am primit ordin să am grijă de el şi de încă un ofiţer orb. Amândoi aveau capetele bandajate.

într-o zi, pe când şedeam în sala de mese pentru prânz, al doilea ofiţer a întrerupt conversaţia şi, cu mare

emoţie, a strigat: „Scoateţi-mi bandajele de pe cap, eu pot să văd!"

Am fost surprins de această cerere pentru că tânărul ofiţer era foarte liniştit. Dar pentru că el a insistat în rugămintea lui, am luat legătura cu ofiţerul-medic.

„De ce să nu-i scoatem bandajele?" a zis el. L-am ajutat pe doctor, în timp ce el îi desfăcea bandajele cu grijă. Când şi ultimul bandaj a alunecat de pe ochii lui, tânărul ofiţer a strigat de bucurie: „Eu pot să văd! Cu adevărat, eu pot să văd!" Era o adevărată minune!

între timp, căpitanul Sheridan suferea chinuri cumplite când se gândea la starea de plâns în care se afla. în timp ce îl conduceam spre camera lui, trupul lui masiv se scutura. Cu bărbăţie

îşi înăbuşea suspinele chinuitoare. Săptămânile se scurgeau încet şi foarte puţin se observa o îmbunătăţire a vederii lui.
în perioada în care l-am avut în grijă, ne-am bucurat de câteva ocazii ca să vorbim despre lucrurile cu adevărat de valoare. Rareori se întâmplă ca doi oameni să devină atât de ataşaţi unul de altul într-un timp aşa scurt. Legătura noastră s-a transformat într-o neobişnuită prietenie, deşi formaţia noastră anterioară şi aspiraţiile de viitor erau foarte diferite. Am discutat ore întregi despre Dumnezeu, despre Fiul Său Isus Hristos şi despre planul Lui de mântuire. Odată, el mi-a spus povestea vieţii lui şi în ziua următoare m-a rugat să-i vorbesc despre mine. Ce fior de emoţie şi ce bucurie a fost să-i spun despre zestrea mea spirituală din familie şi despre întoarcerea mea la Dumnezeu, despre ziua când L-am primit pe Domnul Hristos ca Mântuitor şi despre lucrarea pentru El. Câte o lacrimă ni se prelingea încet pe obraji din când în când, în timp ce ne gândeam la adevărurile veşnice. într-o zi, m-a îmbrăţişat şi a zis: „Este o singură Persoană care îmi vine în minte când

încerc să te descriu şi aceasta este Mântuitorul căruia îi slujeşti. Eu sper că atunci când îmi voi recăpăta vederea, tu să fii încă lângă mine şi să te pot vedea. Dan", mi-a mai spus el, „tu ai ceva ce eu nu am." Am putut să-1 înţeleg pe deplin, pentru că şi eu simţisem la fel cândva: o viaţă fără Hristos este goală şi fără sens. Acest bun ofiţer nu făcuse o mărturisire deschisă despre Domnul Isus, ci a lăsat doar impresii pe care numai veşnicia le va descoperi.
încet, încet, căpitanul Sheridan şi-a recâştigat parţial vederea la un ochi. Cu celălalt, putea doar să distingă lumina de întuneric. Treptat, şi-a recăpătat calmul şi înfăţişarea de militar. în cele din urmă, a fost externat din spital şi i s-a dat misiunea să deplaseze oamenii dintr-o parte în alta a lagărului.
Căpitanul Sheridan a fost fericit să fie din nou util. Cu mândrie, îi conducea pe oameni în marş dintr-o zonă în alta. într-o zi, un gardian japonez s-a apropiat de el, în partea în care el nu vedea, în timp ce el mergea în fruntea coloanei. Gardienii trebuiau să fie recunoscuţi de prizonieri totdeauna. Deoarece coloana era în marş şi a trecut fără să recunoască gardianul, el a luat asta ca pe o insultă şi i-a oprit. L-a chemat pe căpitanul Sheridan, 1-a mustrat aspru şi l-a lovit cu pumnul peste ochiul bun. O asemenea lovitură l-a orbit din nou. Total demoralizat, s-a întors la spital pentru tratament suplimentar.
Iarăşi l-am avut în grijă pe căpitan şi l-am tratat până la un anumit grad de vindecare. M-am rugat pentru el şi pentru alţii care veneau sub îngrijirea mea şi sunt bucuros că acest om drag şi-a recăpătat vederea, parţial restaurată. M-am rugat din toată inima ca şi vederea spirituală să-i fie dată căpitanului, căci aceasta dura cu mult mai mult decât cea fizică.

Călătorie spre necunoscut

Japonezii erau maeştri ai subterfugiului, ştiind să iasă dintr-o situaţie dificilă prin viclenie. „Forţa H" trebuia să meargă în nord, spre dealurile unde ei ar fi dorit un binemeritat repaus după asediul îndelungat din Singapore. Au spus: „Luaţi-vă cu voi echipamentul sportiv şi instrumentele muzicale ca să puteţi avea o deplină distracţie în zilele de relaxare."
„Forţa H" nu era încântată. Cei mai robuşti din punct de vedere fizic plecaseră deja spre nord. Mulţi bolnavi fuseseră incluşi în acest detaşament de muncă şi era mai curând o coloană în dezordine şi de compătimit, care a părăsit lagărul şi s-a îmbarcat în autocamioane. Aceste maşini au pornit înţesate cu schelete vii ce-şi ţineau cu disperare micile legături cu „averea" lor materială.
Drumul nostru pe străzile oraşului Singapore a fost destul de plăcut. Localnicii păreau prietenoşi, dar într-un fel rezervat. Ei nu ne-au scuipat, nici n-au aruncat cu pietre în noi, aşa

cum făcuseră în primele zile. în mod evident se saturaseră de promisiuni goale de prosperitate împreună cu imperialiştii japonezi.
în cele din urmă, am sosit la staţia de cale ferată şi am aşteptat trenul. Cu promisiunile japonezilor răsunându-ne în urechi şi cu sclipirea dinţilor de aur descoperiţi de zâmbetele gardienilor, ne aşteptam la un transport cât de cât civilizat spre lagărul de pe dealurile răcoroase de la nord.
Când un tren de marfă a frânat brusc, cu un scârţâit zgomotos la un semnal de stop în dreptul

platformei unde stăteam în picioare, noi nu i-am dat nicio atenţie. Dar, foarte curând, ne-am dat seama că acesta trebuia să fie mijlocul nostru de transport. Acel tren era format din vagoane de oţel, de marfă, acoperite, având cam o treime din mărimea vagoanelor americane. In fiecare vagon trebuiau să intre treizeci şi cinci de oameni cu bagajele lor cu tot. Eram mânaţi unii după alţii ca o cireada de vite în acele vagoane, înghiontiţi cu câte o lovitură cu patul puştii dacă înaintam prea încet. După ce am fost împinşi toţi înăuntru, uşile de oţel s-au închis şi au fost sigilate, lăsându-ni-se o mică fantă de vreo cinci centimetri pentru aer.
Am rămas în picioare un minut sau două în tăcere, în semiobscuritate, într-o stare de şoc. Acest tratament inuman ne-a lăsat fără grai. După spaţiile larg deschise de la Changi, acum eram striviţi într-o strânsoare ca de menghină în acest infern omenesc. Foarte curând am fost zdruncinaţi şi treziţi la realitate. In şuieratul fluierelor şi în strigătele sălbatice ale gardienilor, capsula noastră de moarte mergea înainte clătinându-se. Zgomotul era asurzitor, roţile păreau a fi pătrate şi, în timp ce ieşeam încet la lumina strălucitoare a soarelui, vagonul a început să se înfierbânte până când a devenit un adevărat cuptor. Orbiţi de transpiraţie şi îngreţoşaţi de mirosul respingător emanat de cele treizeci şi cinci de trupuri nespălate, eram total epuizaţi fizic şi paralizaţi din punct de vedere psihic.
Am transpirat, am murmurat, ne-am luptat şi neam certat. Nervii erau pe punctul de a ceda. Lipsa de mâncare şi de apă ne-a adus în imposibilitatea de a mai trăi. Absenţa unor minime instalaţii sanitare a făcut ca boala şi moartea să devină o realitate necruţătoare. în timpul zilei eram aproape fripţi de vii, iar noaptea muream de frig. Călătoria părea interminabilă. Cele şapte zile şi şapte nopţi cât a durat călătoria ni s-au părut fără sfârşit. Aceste capsule zăngănitoare şi

zdruncinătoare, aducătoare de moarte, înaintau necontenit prin jungla aproape intactă spre un necunoscut întunecos. Un orez acru acoperit de o mulţime de muşte albastre era singura noastră hrană şi o apă murdară, luată de obicei din cazanul vechi şi ruginit al motorului, era băutura noastră. Mulţi dintre tinerii care au lăsat în urmă Changi, plini de speranţă, n-au mai trăit să vadă sfârşitul acestui episod înfiorător.
în timpul acestor zile de criză, am preţuit credinţa sădită în inima mea în anii adolescenţei. Credinţa mea părea să fi ajuns activă, era întăritoare şi vibrantă. Era o credinţă vie, care nu putea fi stinsă în ciuda închisorii, a focului sau a săbiei. în neagra vale a umbrei morţii eu întotdeauna L-am găsit pe scumpul meu Mântuitor. Braţele Sale deschise erau mereu gata să-1 primească pe copilul Său tremurând. Când acele braţe puternice mă îmbrăţişau, eu şopteam adesea în urechea deschisă a Mântuitorului meu:
Ţine-mi Tu mâna căci sunt atât de slab şi neajutorat.
Eu nu-ndrăznesc să fac niciun pas fără al Tău ajutor;
Ţine-mi Tu mâna căci atunci, o, iubitul meu Mântuitor,
Nu mi-e groază că boala îmi va face sufletul înfricoşat.
Când am ajuns la Bangkok, „Forţa" noastră epuizată şi sleită de putere a coborât din tren. Am fost imediat mânaţi într-un lagăr tranzitoriu, care consta din câteva barăci pline de muşte şi

într-un hal de murdărie care putea fi atinsă numai de nişte asiatici neinstruiţi. Am fost hrăniţi cu obişnuitul orez cu apă şi ni s-a spus să ne odihnim. Odihnă! Era imposibil. Căldura dogoritoare a soarelui, mirosul greu al excrementelor umane de la ocupanţii precedenţi şi mulţimea a tot felul de insecte au făcut din odihna noastră ceva de neconceput.

Cu bidoanele pline cu apă, am mărşăluit noaptea în Thailanda, fapt care s-a dovedit o călătorie fatală pentru mulţi. Timp de şaptesprezece nopţi ne-am târât prin jungla neprimitoare. Gardienii japonezi n-au încetinit nici măcar un moment pasul, ei trebuiau să ajungă la destinaţie la timpul stabilit. Noi ne căram şi bocceluţele sărăcăcioase. Uneltele şi ustensilele variate erau fixate pe nişte pari, prinse cu funii şi purtate de câte doi oameni. Când cei bolnavi cădeau, ei erau susţinuţi de cei din apropierea lor. Cei care mergeau clătinându-se şi cădeau, primeau lovituri repetate cu patul puştilor de la gardienii japonezi. Pe cei care cădeau complet epuizaţi nu i-am mai văzut niciodată.
Am oprit marşul când soarele a ajuns la amiază. Am adormit pentru că ajunsesem la capătul puterilor, într-o totală epuizare şi, în timp ce dormeam, localnicii thailandezi ne-au furat bruma de lucruri personale pe care le mai aveam. Muşte purtătoare de microbi de felurite boli s-au năpustit asupra noastră pentru că am invadat acele locuri, sau veneau să se ospăteze din murdăria de pe noi. Timp de şaptesprezece nopţi consecutive ne-am tot poticnit pe acel drum lung, am căzut şi ne-am luptat pentru scumpa noastră viaţă. Am ocolit crengile copacilor care atârnau până aproape de pământ, am mers greoi afundându-ne prin noroiul care ne ajungea până la genunchi, în timp ce cârceii de viţă de vie ne împiedicau mersul, iar ghimpii otrăvitori de bambus ne răneau picioarele umflate. Şi, pe deasupra, mai erau şi vocile ţipătoare ale gardienilor care strigau fără milă încontinuu: „Grăbiţi-vă, grăbiţi-vă, toţi!"
In tot timpul acestui calvar, camaraderia noastră n-a fost niciodată atât de reală. Gardienii niponi strigau la noi şi ne bruscau, thailandezii râdeau de noi şi ne furau, iar noi speram şi ne rugam pentru zile mai bune şi continuam să mărşăluim, obosiţi, în coloane,

străbătând cu greu drumul spre destinaţia noastră necunoscută.
Ne-am oprit într-un loc nemarcat pe hartă. Jungla deasă ne copleşea cu pericole la tot pasul şi era plină de ţânţari cu înţepături mortale. Deşi noi mărşăluiam toată noaptea prin junglă, în câteva minute fiecare era la lucru, doborând copaci şi bambuşi. în timp ce defrişarea se extindea tot mai mult, s-au montat şi câteva corturi găurite. în acest fel s-a instalat faimosul lagăr de la Tonshon South. Acum am aflat care era rolul nostru în planurile japonezilor: să ajutăm la construirea a ceea ce avea să devină mizerabila „Cale ferată a morţii".

10 Calea ferată a morţii
Una dintre cele mai costisitoare aventuri din istoria lumii a fost construirea îngrozitoarei „Căi ferate a morţii", de la Bangkok până la graniţa cu Birmania. De câteva ori interese străine au încercat să forţeze limitele naturii, dar costul în bani şi vieţi omeneşti le-au împiedicat. Pentru japonezi niciodată n-a contat preţul -ei au folosit resursele naturale ale ţării şi preţioasele vieţi umane pe care sorţii războiului le împinseseră complet sub controlul lor. Viaţa pentru ei era ieftină, fără valoare şi din belşug. în ultimă analiză, se socotea costul unei vieţi de om pentru fiecare ordin care era dat. Acesta nu ţinea seama de transpiraţie, de sânge, de trudă, de lacrimi, nici de mizeria imensă a multora care au supravieţuit.
Dimineaţa, după sosirea noastră, ne-am trezit la strigătele aspre de deşteptare „Curahs" ale gardienilor. După un mic dejun pe fugă cu orez şi apă, ni s-a spus să ne grăbim: „Rapid, toţi oamenii să plece!" Asta însemna că toţi trebuiau să meargă la lucru la calea ferată. Noi n-am

putut înţelege asta. Mărşăluiserăm şaptesprezece nopţi iar majoritatea oamenilor erau bolnavi, unii chiar foarte bolnavi. Tălpile picioarelor şi picioarele erau atât de umflate încât degetele abia se vedeau. Mulţi vomitau peste tot în jurul lor, unii prea neputincioşi să se mai mişte zăceau în propria lor murdărie, alţii se zvârcoleau în agoniile febrei palustre (malariei) toată noaptea.
„Toţi oamenii?" - am protestat noi viguros. „Toţi oamenii!", replicau gardienii fără suflet, apoi se

foloseau de tot ce puteau ca să ne intimideze şi să ne pedepsească. Sub ameninţările şi loviturile cu patul puştilor, oamenii se târau şi se clătinau fără putere ca să se alăture camarazilor lor neajutoraţi la apel.
Sângele îmi fierbea şi întreaga mea fiinţă se revolta. Niciodată în istoria războiului modern nu se manifestase o asemenea cruzime inumană. Mă întrebam, în timp ce mă rugam pentru putere pentru mine şi pentru celelalte epave umane, dacă o astfel de comportare sălbatică ar putea fi iertată. „De ce nu acţionează Dumnezeu?", mă gândeam. „Pentru ce permite El ca aceasta să continue?" Aceste întrebări, într-o mare măsură, sunt încă fără răspuns.
A fost prima dată când mă întrebam despre căile lui Dumnezeu şi, în momente mai liniştite, m-am mustrat adesea pe mine însumi pentru asemenea întrebări.
Cu durere ne-am continuat drumul prin jungla urât-mirositoare. Aerul era plin de bâzâitul strident al ţânţarilor încărcaţi cu paraziţi, care ţinuseră interiorul Thailandei nelocuit timp de mii de ani. I-am purtat pe prietenii noştri pe brancarde improvizate şi pe spatele nostru. Toată ziua am stat în picioare sub soarele arzător, muncind pe brânci cu ciocane rotative şi burghie, făcând găuri în roca dură. Când găurile erau destul de adânci, se introducea în ele dinamită şi întreaga regiune exploda. Pietrele sfărâmate erau apoi puse în coşuri care erau transmise din mână în mână de-a lungul şirului de oameni şi golite în locuri stabilite. Lucram timp de douăsprezece până la şaisprezece ore pe zi, transpiram, îngrijeam de rănile noastre şi ne rugam pentru zile mai bune.
încet, ne croiam drumul prin munţi cu explozii de dinamită, doboram copaci uriaşi, apoi, cu trudă, îi împingeam treptat până în poziţie pe role şi sănii de transport. Oricum, inginerii japonezi făceau poduri

peste torenţii năvalnici, peste râurile cu ape tulburi şi peste vâlcelele adânci. Noi am tăiat şi am sfârtecat calea noastră în adâncul junglei ostile.
In timpul acestor luni de tortură am avut un singur sprijin în condiţiile cumplite care ameninţau să ne înghită - credinţa mea în Domnul. Am încercat să împărtăşesc această credinţă cu alţii şi am găsit multe urechi deschise în care să torn cuvintele Sfintei Scripturi. Multe rugăciuni din inimă s-au înălţat la Tronul lui Dumnezeu din această pustietate a junglei.
înconjuraţi din toate părţile de jungla de bambus, fără nicio posibilitate de a scăpa, noi înfruntam o moarte „vie". Igiena devenise un lucru din trecut. Să te fi spălat în râu însemna de cele mai multe ori moartea prin cel mai groaznic duşman din lagăr, holera, aşa că preferam murdăria şi duhoarea trupurilor urât mirositoare. Adesea, duceam dorul ploii. Numai atunci când ploua puteam să ne spălăm fără teamă sau, cel puţin, să ne umezim trupurile, căci în acel timp nici nu putea fi vorba de acel obiect numit săpun. Doar cei foarte bolnavi nu reuşeau să savureze din plin ploile torenţiale tropicale. în zilele de secetă, mai aveam puterea să glumim propunând să ne spălăm într-o cană sau să ne îmbăiem într-o cutie de conserve murdară.
Mâncarea era foarte puţină. Raţia noastră zilnică abia dacă ajungea pentru o pasăre, cu atât mai puţin pentru un bărbat matur. Stomacurile noastre trebuie să se fi micşorat, căci se părea că deşi mâncarea era foarte puţină reuşea să le umple. Eram doar nişte schelete ambulante.

Raţia de mâncare aproape că nu se schimbase din zilele de la Singapore, deşi munca era mult mai grea şi mai îndelungată. Munceam de la răsăritul soarelui până când sarcina era îndeplinită pentru ziua respectivă. Adesea terminam lucrul la ora 6 sau 7 seara şi, uneori, chiar şi la ora 10 dacă aveam de

terminat o lucrare. Gardienii japonezi ţineau în mâini torţe uriaşe în timp ce lucram în întuneric.

în condiţiile în care raţiile de hrană erau atât de reduse, era o mare preocupare de a obţine mâncare prin orice mijloace disponibile. Nici cea mai severă pedeapsă nu putea să-i convingă pe acei oameni înfometaţi să nu caute să-şi potolească foamea. Piaţa neagră era înfloritoare. Există totdeauna indivizi duri în orice situaţie. Ei erau fără principii şi fără scrupule, dar foarte bravi. Se strecurau şi prin sârmă ghimpată, în întuneric, ca să prade vechile magazii cu mâncare pentru armată din plantaţiile de arbori de cauciuc, apoi să se întoarcă şi să-şi vândă captura la preţuri mult umflate. Fiecare comunitate îşi are oamenii ei şmecheri şi lagărele de prizonieri nu au rămas nicidecum în urmă.

Durerile năprasnice provocate de foame îi aduceau pe oameni la situaţii fără precedent, închipuiţi-vă un om dintr-o familie bună, deţinând un post de răspundere în viaţa civilă, stând pe jos, aproape gol, strângând în mână o bucată de sfoară înnodată. Acest om arată mult mai în vârstă decât anii pe care îi are, oasele lui aproape fără carne ies în afară prin pielea plină de umflături, iar ochii sunt duşi în fundul capului. El ţine în mână această sfoară intenţionat şi pare să fie într-o lume a lui însuşi. Capătul sforii este legat de o bucată de lemn pe care, când o trage, face să cadă câteva cărămizi. Sub aceste cărămizi sunt împrăştiate câteva boabe preţioase de orez. Ele au fost puse acolo în speranţa că vor atrage şi vor momi vreo vrabie imprudentă. O tragere rapidă de sfoară face să cadă acele cărămizi peste pasăre şi foamea omului să fie potolită.

îngrozitoarea forţă de subjugare a unui obicei i-a atras în cursă pe unii oameni. Un fost profesor american, care suferise foarte greu în timpul crizei economice de pe Wall Street în 1929-1930, îşi pierduse

parţial echilibrul mintal şi îşi părăsise poziţia înaltă, înrolat ca marinar necalificat, acest om fusese capturat de inamic în largul mării agitate şi adus în lagărul de prizonieri. Când unul dintre cele două pachete venite prin Crucea Roşie şi admise de japonezi a ajuns în lagăr, el şi-a vândut porţia lui pentru câteva ţigări. Apoi, neputând să doarmă, a stat treaz şi le-a fumat pe toate.

Mulţi alţi oameni erau robiţi de viciul fumatului. Ei se lipseau de mâncare ca să-şi satisfacă această poftă. Unii fumau frunze uscate de ceai, hârtie şi iarbă în încercarea de a-şi înăbuşi chinul lăuntric. Cea mai dezgustătoare experienţă a fost atunci când soldaţii japonezi au intrat în lagăr fumând ţigările lor, ieftine şi rău mirositoare. Unii prizonieri cădeau unii peste alţii pentru a apuca mucurile lor murdare de ţigară aruncate pe jos. Expresia batjocoritoare de pe feţele torţionarilor pentru o astfel de degradare era respingătoare.

Foamea era un alt stăpân teribil. Unii oameni plăteau scump căderea lor ca victime sub dominarea ei. Un tânăr australian disperat şi înfometat a încercat să cumpere câteva banane de la unul dintre localnicii din afara gardului de sârmă ghimpată. Acest lucru era interzis atât de japonezi, cât şi de conducerea noastră proprie. Riscul pe care îl implica era imens. Din nefericire, tânărul a fost prins. Comandantul gardienilor, continuând reputaţia japoneză de foşti maeştri în arta torturii, le-a dat dispoziţie acestora să umple gura acelui tânăr până la refuz cu ardei iute american, mult mai usturos decât ardeiul iute obişnuit. Apoi, l-au obligat să stea în picioare sub soarele arzător, cu mâinile ridicate deasupra capului. Când mâinile au început să i se lase în jos, l-au împuns cu baioneta până când a căzut jos în stare de inconştienţă. După ce au vărsat o căldare de apă peste el ca să-şi recapete repede cunoştinţa, au continuat să-1 treacă prin acelaşi chin. Bietul tânăr s-a întors în front epuizat fizic şi mental şi a

primit un mic ajutor pe care Corpul medical a putut să i-1 dea.

Erau zeci de asemenea întâmplări în fiecare zi. Gardienii noştri nu renunţau niciodată să caute cu necruţare pretinşi contravenienţi. Dacă nu se găseau adevăraţi infractori, cineva trebuia să fie învinuit. Prizonierii trebuiau să fie subjugaţi pentru că superioritatea gardienilor trebuia să fie arătată.

într-o zi, eu am fost numit subofiţer sanitar la un detaşament de lucru, care construia un pod peste o ravenă. Având o adâncime de circa 40 m şi o lăţime de circa 22 m, această vale montană în formă de chei prezenta o reală problemă, cu multe obstacole. O parte din forţa de muncă lucra în partea superioară, perforând găuri pentru dinamitarea rocilor, ca să fie înlăturate. Alţii erau ocupaţi cu adâncirea prăpastiei. Deodată, fără nicio avertizare pentru noi, cei care lucram jos, inginerii japonezi au început să dinamiteze stânca. Bucăţi uriaşe de piatră şi sfărâmături s-au prăbuşit în ravenă, omorând un soldat japonez şi rănind pe mulţi alţii. Cum zgomotul exploziei se diminua spre fundul ravenei, am ridicat capul şi am privit în jur la camarazii mei loviţi şi mi-au venit imediat în minte cuvintele psalmistului: „O mie să cadă alături de tine şi zece mii la dreapta ta, dar de tine nu se va apropia." (Psalmi 91:7)

Japonezii erau imprevizibili. Ei puteau să-ţi etaleze dinţii lor de aur într-un zâmbet plăcut, iar în momentul următor să te culce la pământ cu o lovitură de unealtă pe care o aveau la îndemână.

Impuseseră restricţii pentru toate întrunirile, nu era permisă niciun fel de întâlnire. Aceasta a fost o aspră lovitură pentru micul grup de credincioşi, aşa că noi am decis să trecem prin furcile caudine[7]. în multe

A trece pe sub furcile caudine - a impune învinsului condiţii umilitoare; în acest caz, trecerea printre rândurile de soldaţi japonezi. Originea expresiei vine de la un pas muntos îngust, lângă fostul oraş roman *Caudium* (în sudul Italiei), unde samniţii

seri ne strecuram pe furiş în întuneric la o cabană goală unde stăteam de vorbă şi ne îmbărbătam unii pe alţii în Domnul Isus; aceste momente plăcute de părtăşie erau de mare preţ.

într-o noapte, în timp ce şedeam jos într-un mic cerc rugându-ne împreună, ne-am dat seama că mai era cineva de faţă. Am simţit că eram urmăriţi.

Pe neaşteptate, s-a aprins un chibrit şi, în lumina licăririi lui, am văzut silueta unui gardian japonez. Frica ne-a cuprins atunci inimile. Cât am putut mai bine, într-o engleză stricată (folosită în Asia de sud-est) şi prin gesturi, i-am spus că ne rugam lui Dumnezeu. El ne-a răspuns într-o engleză stricată: „Voi îl cunoaşteţi pe Isus, Eu îl cunosc pe Isus în Japonia. E bine, bine! Toţi oamenii să plece!" N-am avut nevoie de al doilea ordin, am dispărut în noapte. Odihna orelor nedormite din noaptea aceea am recuperat-o lăudându-L pe Domnul pentru izbăvirea noastră. Dacă ar fi fost un alt gardian, puteam să fi plătit cu viaţa. Cu inimi recunoscătoare, am închis ochii în acea noapte convinşi că Dumnezeul lui Daniel era încă viu.

Adesea, când îmi amintesc de acest incident, sunt uimit de scena aceea şi îmi apar în minte misionarii care au lucrat din greu în Japonia şi au fost descurajaţi de lipsa de roade. Ei vor fi surprinşi când, în slavă, vor afla că mărturia lor devotată a fost mijlocul folosit de Dumnezeu ca să salveze vieţile a şase tineri prizonieri de război.
Erau multe tragedii în lagăr. Tragedia nu înseamnă totdeauna moarte. Tragediile vii erau jalnic de privit. Unii oameni şi-au pierdut vederea şi auzul. Mulţi şi-au pierdut coordonarea membrelor şi, cel mai rău din toate, unii au rămas alienaţi mintal.
i-au înfrânt pe romani în anul 321 î.Cr, obligându-i să treacă (neînarmaţi) prin acest pas muntos, sub un tir umilitor de suliţe, *(n. red.)*

Unul dintre prizonieri, fost prim-violonist la Orchestra Filarmonică din Londra, a ajuns cu mâinile şi braţele afectate de îngrozitoare ulceraţii tropicale. Acest caz a fost neobişnuit, deoarece ulceraţiile atacă de obicei partea inferioară a picioarelor. Doctorii n-au reuşit să găsească un remediu pentru a opri extinderea acestui fel de plagă. După multe consultaţii şi amânarea deciziei în aplicarea unui tratament, au hotărât să-i amputeze braţele ca să-i salveze viaţa. Muzicianul a protestat viguros şi a refuzat operaţia. Perseverând cu o îngrijire specială, doctorii şi oficianţii sanitari au oprit, în final, creşterea şi extinderea ulceraţiilor şi, după un timp, braţele au început să se vindece încet. Când a fost în stare mai bună, mândrul artist - foarte recunoscător pentru că-şi putea folosi mâinile şi degetele - şi-a construit el însuşi o claviatură de pian în miniatură, a stat jos şi a exersat la acest pian circa o oră, ca să-şi menţină mâinile flexibile.
Urmarea acestei povestiri este aceasta: noi avusesem şansa să-1 ascultăm pe acest artist cântând şi aceasta ne-a emoţionat teribil inimile.

11
Hristos este răspunsul
Era în 1943, nu într-o anumită lună, doar în 1943. Timpul îşi pierduse sensul. Zilele erau întunecoase. Poverile deveneau din ce în ce mai grele. Moralul prizonierilor era foarte scăzut. Condiţiile de viaţă ne determinau la aceasta, dar, cel mai rău din toate era că veştile din afară erau toate rele. Asta arăta că noi puteam fi sclavi pentru tot restul vieţii noastre. Am ajuns la concluzia că dacă unul urma să supravieţuiască, era esenţial să se piardă pe el însuşi pentru nevoile altora şi să primească putere şi curaj de la Tatăl meu ceresc.
Porunca „să iubeşti pe aproapele tău" este grea în orice timp, dar infinit mai grea în zilele de acută încordare. „Cum pot să-1 iubesc eu pe aproapele meu?" m-am întrebat pe mine însumi. Iubirea faţă de aproape era mai complicată decât o recunoscusem vreodată. După un exerciţiu profund spiritual, am găsit că eu aş putea să-i iubesc pe camarazii mei prizonieri în ciuda faptului că îi văzusem în starea lor vulgară. Extinzând dragostea mea aproape de limită, i-aş putea iubi pe băştinaşii din afara sârmei ghimpate, în ciuda trădării unora dintre tinerii firavi care au încercat să scape. Un obstacol uriaş care rămânea erau însă japonezii. Puteam eu să-i iubesc?
Concluzia nu putea fi evitată sub nicio formă. Cuvântul lui Dumnezeu spune foarte clar: „Iubiţi pe vrăşmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blastămă, [...] rugaţi-vă pentru cei ce vă asupresc şi vă prigonesc" (Matei 5:44). Am petrecut nopţi albe luptându-mă cu această întrebare şi cu Dumnezeu - desigur, ar fi şi excepţii de la această poruncă. Rezultatul acestui

exerciţiu profund spiritual a fost că eu am acceptat marele, dar durerosul adevăr că toţi oamenii, indiferent de culoarea pielii lor, de josnicia firii lor, erau aproapele meu şi eu trebuie să-i iubesc din pricina lui Hristos. In aceste condiţii potrivnice s-a născut dorinţa de a mărturisi Evanghelia lui Isus Hristos la poporul japonez. Ajungând la această decizie, o mare

povară mi s-a ridicat de pe suflet şi pacea lui Dumnezeu a curs în inima mea. Convingerea mea nou-aflată a fost că voi fi testat mai curând decât m-am aşteptat. Evenimentele prezentate în primul capitol îşi găsesc cadrul aici din punct de vedere cronologic.
în august 1943 am întâlnit un grup de oameni cu aspect sălbatic şi murdari. Creaturi mai oropsite ca acestea nu puteau să fi existat nicăieri. Desigur, predicatorul n-a fost diferit de ascultătorii săi. I-am întâmpinat cu un text plin de putere de cinci cuvinte.
„Mesajul de astă-seară este foarte simplu - am început eu - numai cinci cuvinte: *Nu te teme, crede numai...* Eu vreau să vă descriu o scenă a unui tată cu inima zdrobită fâcându-şi drum până la o sursă de unde să primească mângâiere, un ajutor concret şi milă. Toate speranţele şi năzuinţele lui erau spulberate, visurile lui erau eşuate. Floarea casei sale fusese smulsă în prospeţimea şi frumuseţea ei. Moartea îşi lăsase urma ei inevitabilă în acea casă a liniştii. Fiica lui de doisprezece ani era moartă.
Nevoia lui era mare, dar el a crezut că poate fi ajutat. Astfel, el s-a dus la Isus. Slujitorii lui au căutat să-1 descurajeze. *Nu mai supăra pe învăţătorul,* i-au spus ei. El s-a prăbuşit în cea mai adâncă disperare. Se părea că nimănui nu-i păsa de această durere, nimeni nu părea în stare să-1 ajute. Singur şi neajutorat, el stătea în picioare, părând o imagine vie a durerii. Apoi, cuvintele învăţătorului au venit prin ceaţa mohorâtă a incertitudinii: *Nu te teme, crede numai...*

Expresia de durere a dispărut de pe faţa lui -povara lui, de asemenea, 1-a părăsit. încrezător, el L-a urmat pe învăţătorul. Cu nespusă bucurie a primit-o el pe fiica lui, readusă la viaţă. Credinţa i-a fost răsplătită, speranţele lui au fost restabilite - *Nu te teme, crede numai..."*
Acei oameni cu aspect sălbatic, ca nişte epave, s-au luminat vizibil la faţă. O lacrimă din ochii lor lăsa impresia unui zâmbet de bucurie, în timp ce Duhul lui Dumnezeu îi ajuta să înţeleagă Cuvântul vestit.
„Câţi dintre noi - am continuat eu - ca acest om, şi-au pierdut curajul? Speranţele noastre au fost subminate, năzuinţele noastre au căzut spulberate la picioarele noastre. Tinereţea noastră ne-a fost smulsă. Mulţi s-au ofilit. Speranţele noastre s-au stins una după alta. Ne vedem pe noi înşine prăbuşindu-ne. Suntem obosiţi şi deprimaţi. Boala ne-a cuprins. Malaria, dizenteria, frisoanele, toate au avut menirea să ne tragă în jos şi să ne aducă la disperare. Dar prin ceaţa obscură a nesiguranţei, pătrunzând ca o rază de soare asupra vieţilor noastre întunecoase, vin cuvintele pline de mângâiere, destinate să ne dea încredere şi să ne trezească speranţele: *Nu te teme, crede numai...*
Niciodată n-au fost oameni supuşi unor astfel de privaţiuni, niciodată nu li s-a cerut oamenilor atât de mult şi să li se fi dat atât de puţin. Credinţa noastră s-a şubrezit, spiritele noastre sunt epuizate. Dar nu vă descurajaţi, prindeţi curaj! Ascultaţi! Ascultaţi! Cuvinte de mângâiere pentru bolnavi, cuvinte de încurajare pentru cei trudiţi. Puteţi să le auziţi? *Nu te teme, crede numai...* Au mai fost timpuri ca acestea care i-au ţinut pe mulţi oameni plini de speranţă şi curaj în cele mai întunecate ore!"
Cuvântul lui Dumnezeu a fost preţios în acele zile.

12 Holera

Holera - îngrozitoarea boală a tuturor trupelor la tropice - a lovit în sfârşit şi grupul nostru asediat. Trupurile noastre erau deja slăbite de permanentele atacuri de malarie şi în repetate rânduri de dizenterie. Moralul ne era tot timpul la pământ şi, când spectrul oribil al holerei a apărut în lagăr, sufletele noastre erau zdrobite.
Totul a început în lagărul asiatic. Un flux continuu de brancardieri îşi urmau drumul încet spre un luminiş din junglă şi aruncau acolo victimele acestei oribile boli. Noi aşteptam şi ne întrebam când ne va veni rândul. Această boală ne-a lovit într-o noapte cu urmări pustiitoare. Unii dintre oamenii care au fost declaraţi bolnavi dimineaţa erau deja morţi când ne întorceam

de la lucru, de pe şantierul căii ferate. Calamitatea începuse.
Se cereau voluntari care să-i îngrijească pe oamenii bolnavi din tabăra de holeră. Nimeni nu era îndemnat să meargă. A fi voluntar pentru o asemenea treabă însemna o decizie greu de luat şi am cântărit-o cu atenţie. Eram năpădit de tot felul de emoţii, aşa că m-am rugat pentru înţelepciune sau, de fapt, pentru credinţă şi curaj. Ca oricine, doream să-i mai văd pe cei dragi ai mei înapoi în Scoţia.
Am ieşit în întuneric, în jungla ostilă, cu cel mai bun prieten al meu, Bob Pender. Ne-am rugat. Niciodată nu ne rugaserăm cu o aşa sinceritate şi speranţă. I-am spus Domnului despre temerile mele omeneşti, despre slăbiciunile şi dorinţele mele. M-am

aruncat la pământ înaintea Lui sub bolta înstelată a cerului, înconjurat de duşmani şi de o mulţime de oameni, agitaţi violent şi zdrobiţi de durere.
Deodată, în mijlocul Ghetsimani-ului meu, am devenit conştient de o Prezenţă invizibilă. A fost aproape ca un glas care a vorbit. Nimeni nu m-a însoţit din această lume, dar Mântuitorul mi Se alătura, purtând mesajul de a mă angaja voluntar la această periculoasă misiune. Uimit de realitatea acestei întâlniri cu Domnul, m-am întors în lagăr ca să mă înrolez ca voluntar în această misiune. Alături de Bob, am făcut cunoscută decizia mea comandantului lagărului, care mi-a arătat foarte serios pericolul unei asemenea acţiuni, adăugând că exista posibilitatea unei morţi iminente îngrozitoare. Dar hotărârea fusese deja luată şi eu a trebuit să urmez instrucţiunile Stăpânului meu.
Toată noaptea am lucrat cu înfrigurare ca să terminăm pregătirile pentru instalarea cantonamentului de holeră. Dimineaţa, le-am spus în grabă *„JLa revedere/"* prietenilor şi camarazilor noştri ce ne urau de bine, apoi am ieşit din „ţara celor vii" şi am intrat în „valea umbrei morţii". Eram un grup vrednic de milă, care a plecat în paşi de marş - numai schelete de oameni, ţinându-şi în mâini micile lor legături cu câteva lucruri personale şi cărând puţine provizii de articole medicale. Unii mergeau cu paşi greoi ca de plumb. Eu mergeam cu mâna mea în mâna Mântuitorului meu.
O porţiune defrişată în junglă la Tonshon South, Thailanda, găzduia câteva corturi vechi ciuruite ale armatei de uscat. Aceste corturi erau lipsite de orice fel de mobilier, chiar rudimentar. Numai patru laturi cu pânză zdrenţuită, un acoperiş stricat şi un pământ rece drept podea. In acest cadru natural neospitalier şi pustiu o mulţime de băieţi viteji aveau să-şi poarte ultima lor luptă şi să-şi dea ultima suflare.

Primul nostru contact cu groaznica boală a fost brusc şi dureros. Campionul de alergare al unităţii noastre, un tânăr foarte delicat, cu părul blond deschis, cu ten alb şi roz în obraji, a fost lovit de holeră. în timp ce abia se ţâra spre cortul medical, părea de nouăzeci de ani, deşi nu avea decât douăzeci şi patru. în doar câteva ore el a murit în chinuri foarte mari, fiind prima victimă de holeră din cantonamentul lagărului nostru.
Boala se răspândea ca o ciumă printre asiatici, dar şi în rândul prizonierilor albi. Izolarea a fost primul pas pentru autoprotejarea de această boală. Oricine din lagărul principal era suspect că are boala, era imediat trimis la cantonamentul de holeră. Era ca şi cum ar fi fost trimis la camera mortuară. Aceşti oameni, îmbătrâniţi prematur, şi-au acceptat cu curaj soarta. Unii chiar zâmbeau uşor în timp ce erau purtaţi de camarazii lor în prima fază a ultimului lor drum.
Foarte curând tabăra de holeră era plină până la refuz, dar spaţiul nu era niciodată o problemă: pe cât de mulţi erau cei scoşi din tabără morţi, pe atât erau cei aduşi încă în viaţă. Experienţele mele în acest timp erau cele mai cumplite şi amăgitoare din tinereţea mea. Cu un echipament sumar am făcut faţă la imposibila sarcină de a încerca să recuperăm din ghearele morţii trupuri omeneşti vlăguite şi distruse de durere. Din când în când mă retrăgeam în grabă la

marginea junglei, îmi goleam stomacul şi îmi vărsăm inima înaintea iubitului meu Tată ceresc, rugându-L să-mi liniştească nervii încordaţi şi să aibă milă de victimele ce mureau în asemenea condiţii revoltătoare.
Când cineva îi privea pe aceşti oameni murind, devenea foarte conştient de fazele progresive ale bolii, întâi de toate, trupul se deshidrata din cauza diareii şi vomei. Această deshidratare se manifesta mai întâi la extremităţi, cum sunt urechile şi degetele, care se uscau şi se albeau. în timp ce boala se extindea în organism,

dureri severe cuprindeau muşchii braţelor. în acelaşi timp, procesul se continua la picioare. Mai întâi, degetele de la picioare, apoi tălpile şi pulpele picioarelor până la coapse, toate acestea fiind însoţite de dureri groaznice. în sfârşit, boala se concentra în abdomen, aducând victima sub stăpânirea ei nemiloasă şi, în cele din urmă, o zdrobea ca într-o încleştare, storcându-i ultima suflare din starea de zvârcolire.
Noi am lucrat în condiţii îngrozitoare. Medicamentele de orice fel erau aproape necunoscute, încercam prin toate mijloacele să introducem lichid în trupurile pacienţilor, dar metodele noastre erau primitive. Fierbeam apa din râu, apoi dizolvam bulgări de sare în ea ca s-o facem sărată. Aceasta era turnată într-un vas de sticlă din care curgea printr-un tub de cauciuc. Pentru a regla curgerea soluţiei saline, ridicam sau coboram sticla şi strângeam tubul cu degetele dacă era necesar. Găsirea venei în zona gleznei era o treabă grea pentru noi şi un chin pentru pacient. Făceam o incizie în carnea aproape albă cu un bisturiu vechi sau cu un briceag. La găsirea venei, care era ca o bucată de sfoară veche, introduceam un ac de seringă tocit sub piele şi făceam transfuzia de lichid. După ce terminam această operaţie primitivă, plasam pe rană o bucată veche de pânză sterilizată prin fierbere şi muiată într-o soluţie diluată de antiseptic, apoi acopeream totul cu o frunză mare dintr-unul din arborii junglei şi legam totul cu cârcei de plante agăţătoare care creşteau din abundenţă peste tot.
Trăind în condiţii ca acestea, era suficient ca să se deregleze mintea unei persoane. Erau mulţi care şi-au pierdut uzul raţiunii, echilibrul mental. Contactul cu lagărul principal a fost interzis. Noi eram trataţi ca leproşi. Unele provizii şi alte lucruri ni se lăsau într-un loc dinainte stabilit.

Când timpul îmi permitea, îmi luam Biblia mea preţioasă seara, chiar înainte de a se face întuneric, îmi luam drumul de la un cort la altul, citeam şi mă rugam cu acei luptători înfrânţi. Cuvântul lui Dumnezeu şi un glas înălţat într-o smerită rugăciune erau ultimele lucruri pe care mulţi dintre aceşti oameni le mai auzeau. Eu ştiu că îi voi întâlni pe unii dintre ei în cer.
La o oarecare distanţă de cantonamentul de holeră se afla un alt cantonament. Acesta a fost terenul de descărcare a tuturor victimelor asiatice. Ele veneau sub comanda japonezilor. Priveliştea acestui teren îngrădit era de nedescris. Victimele nu erau deloc învelite - ele zăceau pe pământ sub cerul liber. Ţipetele şi gemetele din acest cantonament mi-au sfâşiat adâncul inimii. Am auzit urlete de animale în mari dureri şi am fost mişcat cu compătimire, dar ca fiinţe umane să fie abandonate şi lepădate, niciodată! „O, Doamne", am plâns „ai milă de aceste sărmane creaturi şi răzbună Tu purtarea brutală a acestor duşmani plini de cruzime."
în fiecare dimineaţă, de cum se lumina de ziuă, un grup de băştinaşi mergeau la această tabără şi ridicau rămăşiţele pământeşti ale celor care muriseră în timpul nopţii. Acestea erau duse la un imens mormânt comun care fusese săpat cu o noapte înainte. înmormântarea acestor

sărmane victime era fără inimă. Nicio compătimire sau preocupare nu se vedea pentru vieţile care fuseseră distruse. în ultimele lor zvârcoliri cumplite, ei muriseră în poziţii de toate felurile, mulţi cu braţele şi picioarele ridicate în aer. Aruncate cu nepăsare în gropi comune, de multe ori braţele şi picioarele morţilor rămâneau afară, deasupra pământului. Gardienii japonezi, mergând în jur ca nişte regi, rupeau membrele ce rămâneau în afara mormântului cu lopeţile lor.
Odată, la miezul unei nopţi întunecoase, m-am aşezat pe un copac căzut la pământ, la marginea unui

grup de corturi mici. Un foc bine înteţit ardea ca să dea lumină şi să îndepărteze animalele. Deodată, am auzit ceva care trecea cu zgomot prin arbuşti. Crezând că era un animal sălbatic, am pus mâna pe un băţ şi am aşteptat. Atunci a apărut un băştinaş malaez. în agonia lui, el fugise din tabăra sa. Strigătul sufletului său agitat a fost: „Apă! Apă! Apă!". Acest lichid preţios se bucura de mare trecere şi era destul de greu de procurat de către cei răniţi, copleşiţi de durere, chiar şi din lagărul nostru. Ce era de făcut în astfel de situaţii ridica, desigur, o grea problemă. Până la urmă, m-am decis să-i dau omului puţină apă, el a vrut mai multă, dar nu mai aveam deloc ca să-i dau, în ciuda rugăminţii lui. în apropierea copacului căzut era o căldare cu creozot[8] pe care noi am ţinut-o pentru spălarea mâinilor. Băştinaşul a văzut această căldare, a crezut că este cu apă şi, înainte să poată fi oprit, şi-a băgat capul în găleată, înghiţind lichidul uleios. Acesta n-a făcut decât să-i mărească agonia. S-a târât înapoi în junglă, umplând aerul cu strigătele lui chinuitoare. încet strigătele lui au slăbit şi o investigaţie în cursul dimineţii a descoperit o grotească formă umană fără viaţă.

I

13 Viaţa de credinţă

Creozot - lichid uleios, incolor sau gălbui, caustic, cu miros caracteristic, extras prin distilare din gudronul de lemn sau de cărbune, întrebuinţat în industrie (la impregnarea lemnului) şi în medicină (ca expectoram în bronşitele cronice).

în acele zile se mergea mână în mână cu pericolul. în astfel de împrejurări am învăţat să trăiesc „moment de moment". Viaţa era nesigură, totul era nesigur. Noi nu ştiam ce va aduce o zi. Când holera făcea ravagii, am făcut rapid puţină aritmetică în gând. Presupunând care era numărul de oameni din lagărul principal şi ştiind numărul de oameni care mureau zilnic, am socotit că nici unul dintre noi nu putea trăi mai mult de şase săptămâni. Aceasta a fost o serioasă reflecţie şi ne-a îndemnat la o mai mare cercetare a inimii.
Cam în acel timp a fost adus un camarad nou în tabără şi împreună cu el a venit şi reputaţia lui de necinste şi înşelăciune. în mod evident, el fusese cauza morţii unui tânăr soldat bolnav, a cărui pătură o furase. Camarazii săi n-au uitat niciodată această faptă rea şi au aşteptat ziua răzbunării. El a fost atins de holeră. Am fost martor la moartea chinuitoare a multora în timpul cât am fost prizonier, dar niciodată n-am văzut o moarte ca a acestui om. El părea să fie torturat din punct de vedere mental şi fizic şi striga din timp în timp: „Nu mă lăsaţi să mor, nu mă lăsaţi să mor!" Am făcut tot ce a stat în puterea noastră ca să-1 salvăm pe acest om, dar el se simţea din ce în ce mai rău. Noi i-am vorbit despre Domnul Isus, dar el era atât de ocupat să se agate de viaţă încât nu putea să asculte. Mi-a sângerat inima pentru acest om care, omeneşte vorbind, a fost pedepsit pentru faptele lui din trecut.

într-o zi, i-am auzit chemarea chinuitoare după ajutor şi m-am grăbit să ajung la cortul lui. în graba mea, am uitat să-mi pun masca pe faţă. în timp ce mă aplecam asupra lui în genunchi, el a vomitat chiar pe faţa mea. Pe lângă aspectul dezgustător al acestei situaţii, faptul era grav pentru mine: însemna probabil moartea. Am ieşit afară în grabă şi mi-am spălat faţa cu apă fierbinte, abia îndrăznind să respir. Apoi, la adăpostul junglei, mi-am încredinţat viaţa în grija Tatălui meu ceresc. Zilele următoare au fost îngrijorătoare, dar, după cum mă aşteptam, Dumnezeu a făcut o minune: nu au fost efecte ulterioare. în aceeaşi zi, acest nefericit s-a târât afară din cortul său din junglă şi şi-a petrecut ultimele minute singur, în cadrul neospitalier al lagărului.
Auzisem adesea predicatori vorbind despre „şcoala experienţei", fără să cunosc întreaga implicaţie a termenului. în acel timp eu deprindeam unele lecţii grele, care mi-au dat o perspectivă diferită asupra împrejurărilor din viaţa mea. în această etapă deosebită, m-am apropiat de munca mea cu frică şi cutremur. Scurtimea vieţii şi comprimarea timpului m-au tulburat. Unii dintre aceşti oameni auzeau mesajul Evangheliei pentru prima dată şi probabil pentru ultima oară. „Oh, Doamne, cum aş putea să mă apropii de ei?", m-am rugat eu. M-am hotărât să le aduc mesajul Cuvântului în mod colectiv. Am avut întâlniri împreună duminica, sau cel puţin când credeam că era duminică, pentru o scurtă perioadă de timp.
Vino cu mine acum în duh, dragul meu cititor, într-un luminiş din junglele dese de bambus ale Thailandei! Imaginează-ţi un grup de oameni nespălaţi, nebărbieriţi şi cu părul vâlvoi stând jos în bătaia soarelui strălucitor. Aceşti oameni erau odată floarea tineretului britanic, buni soldaţi. Acum, mai mult morţi decât vii, cu ochii holbaţi, aproape orbi, cu obrajii

scofâlciţi şi cu trupuri gârbovite, şedeau într-o tăcere amorţită. Părul le atârna pe gât, bărbile le erau pline cu păduchi şi de alte insecte iritante. Trupurile unora dintre ei erau sluţite de rănile de război şi de accidente. Cele mai multe dintre aceste arătări scheletice, smulse recent şi în mod miraculos din ghearele morţii, adăposteau nişte inimi amărâte.
într-o zi (noi am aflat mai târziu că nu era duminică), cum stăteam în picioare în faţa lor, le-am citit cuvintele Domnului Isus, aşa cum au fost păstrate în Ioan 11:28: „A venit învăţătorul şi te cheamă." Le-am amintit acestor oameni despre faptul că inamicii noştri ne-au despărţit cu succes de patria noastră, de prietenii noştri, de iubiţii noştri. Până acum, pentru lumea din afară, pentru ai noştri, noi eram dispăruţi sau morţi. Dar mai era o singură uşă pe care ei n-au putut s-o închidă: uşa spre Tronul lui Dumnezeu. Deşi eram înconjuraţi din toate părţile de inamici, fără nicio posibilitate de scăpare, aveam totdeauna acces liber la prezenţa lui Dumnezeu. Dacă, uneori, El părea că este departe de noi, de fapt El nu era departe, ci era chiar în mijlocul nostru. Am parafrazat puţin textul, citându-1 astfel: „învăţătorul este aici, stând în picioare lângă tine şi te cheamă."
Oamenii au părut imperceptibil mişcaţi, în timp ce acest extraordinar adevăr pătrundea cu putere în sufletele lor tulburate şi întunecate. Bătuţi, zdrobiţi, singuratici şi indezirabili, ei se bucurau acum de acest glorios fapt că Dumnezeu era aproape, foarte aproape. Domnul părea să le vorbească şi oamenii luau mari decizii, unii trecând de la moarte la viaţa veşnică şi intrând în împărăţia Fiului Preaiubit al lui Dumnezeu.
„Domnul Isus este aproape, alături de voi", le-am reamintit eu, „El este gata să vă primească cu tot păcatul vostru, El poate să vă mântuiască, El poate să vă

curăţească, să schimbe viaţa şi destinul vostru veşnic, dar voi trebuie să răspundeţi la invitaţia Lui."
Aproape de sfârşitul mesajului, am fost constrâns să repet textul: „învăţătorul este aici şi te cheamă." In stânga mea, un tânăr cu părul auriu, care trebuie să fi fost idolul mamei lui, asculta cu atenţie. El fusese marinar la bordul marelui cuirasat „Prince of Wales" care, alături

de alte vase, fusese scufundat dintr-o teribilă greşeală. Fusese salvat dintr-un „mormânt de apă", luat la Singapore unde i s-a dat o carabină şi a fost trimis la luptă. El scăpase de la moarte de foarte multe ori, dar acum spectrul înfiorător al morţii se apropiase, în timp ce zăcea în ultimele dureri chinuitoare ale groaznicei holere.
în timp ce am repetat textul, tânărul se lupta să-şi ia o poziţie de şedere în capul oaselor. Faţa lui strălucea într-o lumină nouă. „Dacă El mă cheamă", a spus el desluşit, „eu sunt gata." Apoi s-a clătinat fără stabilitate, a căzut pe spate şi... a plecat... A plecat, credem noi, în prezenţa învăţătorului care 1-a chemat.
încheind mesajul, am citat din nou textul, într-un cort vechi din apropiere, un uriaş australian bronzat, de aproape 2 m înălţime, odată un bărbat foarte prezentabil, dar devenit acum numai o umbră din ceea ce a fost cândva, zăcea în ultima fază a bolii. De multe ori ne arătase poze ale scumpei sale soţii şi ale copiilor. Nimic nu dorea altceva decât să se întoarcă la ei. Sfârşitul îi era aproape şi el a ascultat în linişte după-amiezii mesajul clar al textului: „învăţătorul este alături de tine şi te cheamă." Pe când aceste cuvinte fascinante cădeau uşor în inima lui, şi-a strâns toată puterea care îi mai rămăsese, s-a aşezat în capul oaselor şi a zis: „Eu ştiu că învăţătorul este aici şi mă cheamă, eu merg la El, eu plec acum."
Acea declaraţie de absolută valoare a fost ultimul cuvânt pe care 1-a mai spus vreodată. A trecut în

veşnicie din stresul şi truda vieţii lui împovărate în prezenţa dragostei Domnului său.
Tributul plătit morţii a continuat să se mărească. Printr-un calcul rapid al numărului de oameni care muriseră şi al celor rămaşi încă în lagăr, am estimat că mai rămăseseră doar şaptesprezece zile înainte de completa exterminare a personalului. Prin mila Lui, Dumnezeu a intervenit şi a oprit epidemia. Aceasta făcuse ravagii timp de peste trei luni şi a încetat tot aşa de repede cum venise.

14 Umanitate distrusă

Munca la calea ferată se apropia de sfârşit. Lungul fir şerpuit de oţel brut al căii ferate zăcea ca o hidoasă cicatrice de-a lungul feţei verzi a junglei. Echipele de întreţinere lucrau cu mare grabă zi şi noapte, reparând şinele şi ţinând la distanţă jungla invadatoare. în extremitatea nordică a acestei zone, cete epuizate de schelete umane obosite îşi croiau drum prin noroi în cel din urmă efort de a termina această bizară lucrare. La neîncetatul strigăt „Mai repede! Mai repede!", noi ne grăbeam în silă. Hainele deveniseră ceva din trecut. Noi lucram îmbrăcaţi numai în chiloţi. Zi după zi, oamenii îşi târau picioarele rănite, bandajate cu pânză groasă pe terenurile despădurite din junglă, pe diguri şi poduri. Lupta istovitoare părea să se mărească zilnic în timp ce ne grăbeam să ne ţinem de imposibilul program. în condiţiile acestea a fost terminată calea ferată. Aceasta se întindea de la Bangkok până la Rangoon, printr-un teritoriu nefigurat atunci în hărţi, pe o distanţă de 643 km, la un preţ de o viaţă de om pentru fiecare traversă care a fost fixată.
Curând, cei bolnavi au început să fie expediaţi cu vaporul înapoi, spre sud, la Kamburi. Kamburi era o veritabilă baie de aburi şi o mlaştină plină de ţânţari anofeli care provocau malarie. Dizenteria era ca un acces de amok ; sute de oameni zăceau în jur neajutoraţi, în condiţii îngrozitoare. Răni dureroase şi aparent cangrenoase îi chinuiau cumplit pe

cei mai mulţi tineri. Pielea noastră avea o culoare de pergament murdar, încreţită şi zbârcită. Ulceraţii tropicale mari şi adânci ne acopereau picioarele.
Braţele ne atârnau în jos ca nişte beţe legate cu nişte uriaşe mâini osoase. Ochii erau duşi în fundul capului şi aveau un luciu sticlos ca de mort. Bolnavii de beri-beri [10] , umflaţi şi cu înfăţişare dezgustătoare, şchiopătau în preajma noastră sau zăceau în mizeria lor până mureau. Tributul morţii a fost foarte ridicat în acest timp.
în aceste condiţii oribile, trenuri încărcate cu prizonieri din nord erau descărcate aici cu mare larmă. Abilitatea noastră medicală era pusă la o foarte mare încercare. în acel moment nici unul dintre noi nu era cu adevărat sănătos. Fiecare era bolnav într-un anumit grad. Personalul medical se lupta cu vitejie ca să uşureze suferinţa abundentă şi mizeria.
înarmat cu o lingură de lemn, cu puţinele bandaje care fuseseră reciclate de multe ori şi cu o soluţie slabă de antiseptic, am intrat în secţia mea de lucru. Un cor de strigăte se ridicau ca să-mi atragă atenţia. M-am aşezat lângă un bolnav, i-am scos un bandaj ud leoarcă, urât mirositor.
De obicei, cu lingura mea apăsam puternic pe o masă de puroi verde supurând şi nu mă opream niciodată până nu ajungeam la carnea curată. Acest procedeu dureros îl repetam în fiecare zi, fără răgaz, dar, foarte adesea, după luni de groaznică durere, procesul sfârşea cu amputarea braţului sau a piciorului. Unele dintre aceste răni erau oribile, întinzându-se de la genunchi la gleznă. Uneori, carnea era aşa de distrusă de infecţie, încât lingura mea trecea uşor între fluierul piciorului şi carnea aproape putredă a pulpei din spate.
' Amok - boală mintală tropicală care este cauzată de abuz de stupefiante.

[10] Beri-beri - boală provocată de lipsa vitaminei B din organism, caracterizată prin paralizii şi infiltraţii de serozitate (lichid purulent) în ţesuturi; apare mai ales în Japonia şi Asia Orientală.

Prin Valea Umbrei
S-a întâmplat că în acel moment am avut un sever atac de malarie. Oh, câtă nevoie aş fi avut şi eu de mângâiere şi ajutor, cât mi-a fost de dor de atingerea mâinii mamei mele pe fruntea mea fierbinte. în locul acestor mângâieri fizice, am găsit putere spirituală în timp ce înţelegeam că braţele veşnice ale Domnului mă îmbrăţişau. M-am rugat:
Când drumul meu ajunge jalnic, Domnul mă veghează tainic. Când viaţa mea aproape a apus, Auzi strigătul meu, auzi al meu suspin, Ţine-mi mâna să nu cad în leşin, Ia-mă de mână scumpul meu Domn, Condu-mă acasă, la Tine sus.
Scumpul meu Mântuitor a auzit acea rugăciune şi mi-a dat putere să mă fac bine şi să-mi reiau sarcina interminabilă de a îngriji de nevoile fizice şi spirituale ale oamenilor din jurul meu.
Metodele noastre de curăţire a rănilor se adaptaseră la condiţiile în care ne aflam. în lagărele din junglă, foloseam „maggoţi" (larve de insecte), care mâncau şi înşfăcau toată murdăria urât mirositoare. Când colonia de larve din rana unui om devenea prea mare, luam unele dintre aceste larve şi le introduceam în rana altui bolnav. Acest lucru pare primitiv, dar a fost eficace şi pacientul avea doar o senzaţie de jenă puţin supărătoare.
Cum săptămânile se transformau încet în luni, apărea o îmbunătăţire vizibilă a stării psihice între prizonieri. Deşi trupurile oamenilor erau aproape intrate în putrefacţie cu ulceraţii pestilenţiale, chinuite de beri-beri şi arse complet de febră şi dizenterie, ei îşi reveneau încet din amintirile chinuitoare ale anilor trecuţi.
Umanitate distrusă
Treptat, ne-am recăpătat vocile de cântat. Seara, pe când oamenii se strângeau laolaltă, discuţiile noastre se concentrau asupra caselor noastre şi a celor dragi, într-un moment de meditaţie, o voce clară, tânără, începea să cânte: „Este un drum lung, şerpuitor în ţara visurilor mele." în curând întregul lagăr ni se alătură. Un moment de tăcere şi apoi, cu toţi cântam:
Rămâi cu mine: se lasă-n grabă seara-ntâi;
Apoi, noaptea se aşează;
Doamne, cu mine rămâi

Când alte ajutoare nu-s şi mângâierile dispar,
Tu, ajutor al celor slabi,
O, rămâi cu mine iar!
în tăcerea adâncă ce a urmat după aceste izbucniri de cântec, unii s-au rugat - unele gânduri au zburat peste mări şi continente la cei dragi de acasă. Mulţumiţi cu situaţia de faţă, am închis ochii să visăm acel drum lung şerpuitor. Cea mai rea perioadă din Thailanda a trecut.

15

Vizitele „Fortăreţelor zburătoare"

Sir Winston Churchill, într-unui din discursurile lui nemuritoare, a descris statul Singapore ca fortăreaţa invincibilă a Orientului îndepărtat. într-un timp, acest lucru a fost fără îndoială adevărat. Dar Singapore fusese privat de sistemele de apărare în favoarea întăririi poziţiei Marii Britanii în Orientul Mijlociu. Acum, el stătea în picioare doar ca o cochilie goală, tot atât de vulnerabil ca o raţă pe apă. Japonezii ştiau aceasta, serviciul lor secret de informaţii dovedise falsitatea acestei invincibilităţi.
Când japonezii îndepliniseră sarcina construirii căii ferate de la Bangkok la graniţa cu Birmania, ei au început imediat să scoată prizonierii din extremul nord al Thailandei şi să-i aducă înapoi în Singapore. Aici ei trebuiau să întărească fortificaţiile formidabile deja ridicate de englezi înainte de război. Strategia lor de apărare era mult diferită de a noastră. în Birmania folosiseră un sistem de tuneluri cu efecte devastatoare pentru oamenii noştri. Se ascundeau în aceste tuneluri până ce trupele noastre înaintaseră dincolo de ascunzătoarea lor, apoi ieşeau şi-i omorau din spate şi dispăreau rapid în subarboretul dens şi în siguranţa tunelurilor lor. Eu cred că acest tip de război a grăbit sosirea aruncătoarelor de flăcări. Ei socoteau că aşa cum s-a lucrat în Birmania trebuie să lucreze şi în Singapore.
Prin munca forţată a prizonierilor, tunelurile şi tranşeele erau săpate atât ziua, cât şi noaptea până când insula a devenit o veritabilă crescătorie de iepuri. Pasaje

subterane pătrundeau departe până în versanţii dealurilor. La capătul fiecărui pasaj era o încăpere imensă care putea să adăpostească un număr de oameni cu provizii pentru multe săptămâni. Acestea erau conectate cu camere asemănătoare prin mai multe pasaje subterane. La exterior, tranşeele de comunicare erau săpate de la o intrare la alta. Acestea erau destul de adânci ca să se ascundă de orice mişcare a inamicului. Nimeni nu avea nevoie să iasă la suprafaţa terenului ca să se deplaseze în variate posturi militare. Acest sistem de tuneluri era ingenios în multe privinţe. El asigura adăpost pentru provizii de muniţie, hrană, apă etc. După cum vedeam complicatele pasaje subterane cu proviziile şi stocurile lor nelimitate, îmi închipuiam o dominaţie interminabilă a japonezilor asupra insulei. în acel timp, unele rapoarte se strecurau din alte insule şi arătau că aceeaşi grijă meticuloasă fusese luată pentru apărarea întregii zone.
în timp ce meditam asupra acestui gând trist, am socotit că era absolut imposibil pentru oricare dintre noi să fim eliberaţi înainte de 1947. Cu ajutorul lui Dumnezeu, care a fost un constant însoţitor, am căutat ca, în măsura în care împrejurările o permiteau, să mă pregătesc spiritual, mental şi emoţional pentru un lung asediu. Eliberarea nu mi s-a părut niciodată atât de departe ca acum. Forţe după forţe de sclavi umani erau transportate din Singapore. Pe bună dreptate, am fost mai departe convins că pregătirile care se făceau pe insula noastră se repetau pe nenumărate alte insule din Pacific.
Alături de săparea tunelurilor, mai exista, de asemenea, un proiect de a se construi noi piste de decolare şi aterizare care să funcţioneze pentru numărul în creştere al avioanelor de luptă şi al bombardierelor uşoare care începuseră să apară. Multe inimi au fost

frânte de această sarcină laborioasă. Muncind ca sclavi sub soarele arzător, zi după zi, era una, dar ştiind că eforturile noastre s-ar putea prelungi săptămâni şi luni până la eliberarea noastră, era descurajator. în ciuda tuturor formelor de sabotaj, construcţia mergea înainte.
Portul Singapore şi marea bază navală de la Selerang dădeau semne de creştere a activităţii. Vase de război intrau aici mai frecvent pentru reparaţii şi unele dintre ele prezentau semne că au fost serios avariate în luptă. Altă observaţie pe care am făcut-o în acest timp era că modelele şi tipurile multor avioane erau complet necunoscute pentru noi. Aceste semne evidente, cuplate cu puţinele veşti care ajungeau până la noi, pe căi ocolite, ne-au convins că se apropia o criză majoră.
Erau momente măreţe în aceste zile de criză, mai ales când fortăreţele zburătoare americane (B-29) zburau în formaţie perfectă mult deasupra bătăii tunurilor antiaeriene şi dincolo de plafonul avioanelor de luptă. Ca nişte păsări mari înaripate zburau maiestuos peste insula acaparată de japonezi, cheia pentru succesul strategic în Orientul îndepărtat. Eu cred că principala lor misiune era să facă fotografii, dar în cursul misiunii au lansat şi puţine „ouă" (bombe). Noi am auzit zgomotele înăbuşite şi am văzut coloanele de fum care se înălţau din fiecare port atins de acele bombe. Din nefericire, unele obuze de tun au explodat şi în lagărul nostru, rănindu-i pe unii prizonieri. Mulţumim lui Dumnezeu pentru harul Său protector în timpul acestor perioade de pericol şi de nesiguranţă.
Un incident foarte nefericit a avut loc în acest timp. Un obuz ack-ack neexplodat a căzut la circa 1 m în afara peretelui barăcii în care am lucrat ca asistent medical. El s-a îngropat singur în pământ şi a ars complet, fără să explodeze, chiar la circa 1 m de capul unui om foarte bolnav. L-am evacuat repede într-un loc mai sigur, dar şocul a fost prea mare pentru inima lui

slabă. El nu s-a mai refăcut niciodată de pe urma bolii şi peste puţin timp a murit. Avusesem prilejul să-i mărturisesc Cuvântul lui Dumnezeu şi, înainte de a muri, el a crezut în Domnul Isus Hristos.
Veştile despre război care ajungeau prin „radio-şanţ" (sursă de zvonuri) erau toate bune, dar ne era teamă să le credem. Speranţele noastre se spulberaseră aşa de des! Totuşi, zvonurile păreau să prevestească în mod autentic sfârşitul. Se vorbea despre mari bătălii navale în care erau implicate puternicele flote ale naţiunilor, despre eroicele lupte aeriene în care, potrivit veştilor răspândite, noi eram victorioşi. Apoi, am fost îmbărbătaţi auzind de victoria trupelor aliate în Europa. Ni se părea că visăm. Acesta a fost un adevărat şoc pentru noi, prizonierii epuizaţi. Ne-am recâştigat mult din moralul pierdut în ultimii patru ani de disperare. Gardienii japonezi au observat schimbarea, dar n-au putut s-o înţeleagă. Noi, captivii, ştiam evident mai mult decât cei care ne-au capturat. De-abia aşteptam fiecare emisiune de veşti noi şi, cum zilele parcă fără sfârşit se scurgeau încet, chiar am început să gândim ca în condiţii de libertate şi, cel puţin, ceva spectaculos era în aer.
O schimbare complexă de comportare a soldatului japonez mă punea adesea în încurcătură. In capul pieptului simţeam groază şi teamă la gândul cum ar reacţiona în această situaţie. în devotamentul lor ca de sclavi faţă de idealurile brutale ale codului lor de onoare, ei puneau puţin preţ pe viaţă. Uneori, fără remuşcare, puteau omorî prizonieri fără apărare pentru un motiv neînsemnat sau chiar fără motiv, dintr-un zel patriotic. întrebarea era cum ar reacţiona ei în situaţia de faţă?
Niciodată n-au fost zile aşa de nesigure. Era ca şi cum te aflai în craterul unui vulcan şi aşteptai să erupă dintr-o clipă în alta. Un zgomot de paşi pe furiş în

timpul nopţii stârnea groază în inimile noastre. Ne rugam şi doream să vedem revărsatul

zorilor. Aceste nopţi păreau interminabile. Orele de zi-lumină, deşi lungi, erau toate prea scurte. Cu părere de rău priveam razele roşii aprinse ale licăririi soarelui care se retrăgea şi se pierdea în orizontul îndepărtat. Apoi întunericul se lăsa peste tot în jurul nostru ca un văl.
In această perioadă, mulţi dintre prizonieri îşi pregătiseră nişte ascunzători unde sperau să scape de aşteptatul masacru. Multe şi lungi erau momentele pe care le petreceam în rugăciune în acest timp, nu numai pentru că eram preocupat de siguranţa mea, dar şi de a altora. Biblia îmi era tovarăşul permanent. In timpul ultimilor patru ani, ea a fost ocrotită în chip miraculos. Scăpase mereu la inspecţiile japoneze. O îngropasem şi o ascunsesem în tot felul de locuri. De câteva ori a fost pe punctul să fie descoperită, dar a rămas neobservată.
în acel timp de zbucium intens, ca de atâtea alte ori, mi-am găsit refugiul şi mi-am încurajat inima bizuindu-mă pe făgăduinţa din Psalmul 91:2: „El este locul meu de scăpare şi cetăţuia mea, Dumnezeul meu în care mă încred!" De nenumărate ori am stat la sfârşitul zilei şi am cântat încet, dar cu zel: „Ascuns în Tine, ascuns în Tine, Tu, binecuvântată Stâncă a veacurilor, mă ascund în Tine."

16

Radio-şanţ" - sursa clandestină de ştiri în plină activitate

După patruzeci şi două de luni de izolare efectivă de lumea din afară, ştirile despre evenimentele internaţionale primite prin radioul nostru clandestin, „radio-şanţ", ne-au furnizat teme interesante de discuţie. Auzisem ceva veşti despre eliberare, dar aveam bănuiala că aceste comunicate erau răspândite ca să susţină moralul prizonierilor, şi că nu transmiteau adevărul. De asemenea, când se transmiteau ştiri adevărate, ele erau intercalate printre alte informaţii care păreau departe de adevăr sau sensul lor era deghizat. Exista un bun motiv pentru această situaţie. Ofiţerii noştri nu au vrut ca japonezii să afle despre acest post de radio secret, deşi ei îl suspectau de foarte mult timp. în timp ce serviciul lor secret de informaţii cutreiera prin tot lagărul, ascultând fiecare cuvânt, probabil ca ei, uneori, să fi fost amuzaţi de toate absurdităţile incredibile pe care le auzeau. Sigur că, dacă am fi ştiut că un spion era foarte aproape de noi, imaginaţia noastră ar fi luat-o razna şi am fi vorbit tare despre lupte închipuite al căror rezultat era neclar, imposibil de recunoscut. Duşmanii noştri care ne-au luat prizonieri trebuie să fi râs cu poftă de aparenta noastră ignoranţă şi, fără îndoială, s-ar fi simţit mândri de eficienţa „camuflării" evenimentelor internaţionale de către ei. Luând în considerare toate aceste lucruri, soldatul japonez era mai ignorant în ceea ce privea evenimentele din lume decât eram noi. Ei erau alimentaţi cu un regim constant de propagandă feroce.

Pentru noi, lucrurile erau acum puţin mai diferite. Era evident din rapoartele de la radioul nostru clandestin că balanţa războiului se schimba. Ştirile erau mai încurajatoare. Cam în acest timp, am aflat, prin canale ocolite, că flota marină americană distrusese spatele impresionantei flote japoneze. Această ştire formidabilă, cuplată cu faptul că războiul din Europa se terminase, ne-a adus un nou fel de încurajare fiecăruia dintre noi. în mijlocul unei tainice bucurii - căci nu îndrăzneam să ne manifestăm în vreun fel - exista totuşi un gând trist. Forţa japoneză de luptă era foarte puternică, iar instruirea soldaţilor tineri se intensifica

considerabil. Moralul trupelor nipone era mai ridicat decât oricând. Toate astea, alături de ceea ce noi cunoşteam despre un vast sistem de apărare, au făcut din ei un formidabil şi puternic inamic, atât numeric, cât şi strategic. Aroganţa furioasă a japonezilor ne-a convins însă că ei erau victimele unei intense propagande. Experţii în *brainwashing* " îşi făcuseră bine datoria; cu o trufaşă convingere ei simţeau şi acţionau ca şi cum ar fi fost Prima Naţiune din lume.

Cam tot atunci ni s-au redus raţiile de hrană, ceea ce ne îndreptăţea să bănuim că inamicul lor le provoca greutăţi în aprovizionarea cu alimente pe mare. Deşi aceasta nu ajuta cu nimic la alinarea durerilor provocate de foame în stomacurile noastre goale, totuşi ne susţinea întrucâtva moralul. Un asemenea raţionament, deşi pasibil de oarecare îndoială, ne-a ajutat să ne fie zilele mai suportabile, să uşureze tensiunea detenţiei noastre aparent interminabile şi să ne susţină mai departe speranţele că eventuala noastră eliberare era aproape. Munca în tunele şi la pistele de decolare şi aterizare ale avioanelor nu a încetat deloc, a

Brainwashing - „spălarea creierului", îndoctrinare forţată, influenţarea mentalităţii cuiva.

continuat ca de obicei şi toţi oamenii trebuiau să pornească la lucru. De fapt, japonezii ne extenuau mai mult decât oricând de când ne reîntorsesem la Singapore şi atitudinea lor era cu fiecare zi tot mai războinică.

Unul dintre ofiţeri mi-a spus într-o zi că lucrurile ajunseseră la un punct culminant şi că ocuparea Singapore-lui de către Forţele Aliate era numai o chestiune de timp. Intre timp, japonezii făceau pregătiri intense. Tunuri uriaşe erau asamblate şi amplasate în poziţie, iar activitatea aeriană creştea zilnic. Era evident că comandamentul militar japonez aştepta ordinul să fie chemat să apere această fortăreaţă strategică insulară.

Avioanele din subordinea comandamentului britanic al Asiei de sud-est, cu baza în India, au făcut frecvente zboruri spre insulă în acest timp. La început, focul artileriei antiaeriene japoneze a fost foarte puternic, deşi mai puţin precis. Pe măsură ce zilele treceau, focul artileriei antiaeriene părea să se diminueze şi nu mai erau atât de multe avioane în aer ca la începutul acestor atacuri. în orele de întuneric a început să se audă bubuitul motoarelor noi de avioane, al căror tunet se estompa apoi în depărtare. Noi ne mângâiam şi ne încurajam unul pe altul la gândul că aceste avioane erau trimise în alte zone de război unde inamicii noştri erau puternic presaţi.

Singapore se golea de forţele aeriene pentru a doua oară în patru ani, întâi de cele britanice, ca să întărească forţele lor de război din Orientul Mijlociu, şi acum de cele japoneze, ca să-şi susţină linia de apărare destrămată din Oceanul Pacific.

Japonezii au fost o forţă misterioasă pentru noi, de aceea n-am putut să-i înţelegem. N-am ştiut niciodată ce gândeau şi în general atitudinea lor s-a schimbat aşa de repede încât adesea făceam grave

greşeli. Am aflat printr-o amară experienţă că era imposibil să înţelegem gândirea orientală. De fapt, naţiunea japoneză se deschisese faţă de civilizaţia vestică de mai puţin de un secol. Ei veniseră prea puţin în contact cu Evanghelia lui Isus Hristos, care înmoaie inimile oamenilor şi aşează noi standarde morale în societate.

în timp ce speranţele de libertate creşteau, în mintea mea se ascundea gândul că soldaţii japonezi, cuprinşi de furie, puteau să înceapă să ne împuşte pe noi, prizonierii. Era posibil, am socotit eu, că deşi mulţi am scăpat de la moarte cu câţiva ani în urmă, eu poate îmi trăiam ultimele zile ale tinerei mele vieţi.

într-o zi, în timp ce mergeam amărât aproape de perimetrul de sârmă ghimpată al secţiei noastre din lagăr, din spatele uneia dintre barăcile din lagărul principal a apărut deodată cineva şi a făcut un semn „thumbs-up" (pumnul strâns şi degetul mare de la mâna dreaptă în

sus). Entuziasmul gestului şi strălucirea feţei lui aveau înţelesul mesajului: „Au reuşit!" Am simţit că victoria era aproape. Necunoscutul vestitor cu un tăcut, dar elocvent mesaj, a dispărut în labirintul colibelor de bambus, tot aşa de repede cum apăruse. Câteva clipe am stat acolo încremenit, apoi m-a năpădit un potop de emoţii adânci care m-au făcut să doresc să fi murit. Gândul posibilităţii de a fi liber într-un viitor foarte apropiat, după trei ani şi nouă luni de închisoare, era aproape insuportabil. Libertatea însemna pentru noi eliberarea de duhoarea rănilor purulente şi a trupurilor nespălate, eliberarea de oprimare şi înşelăciune, de grosolanele încercări impuse de aceşti păgâni.
Cel mai uluitor dintre toate era gândul de a merge acasă. Casa ajunsese doar o amintire vagă, devenind tot mai întunecoasă pe măsură ce lunile epuizante se scurgeau încet şi rămânea undeva în trecut. Acum însă, în timp ce casa devenea tot mai aproape de

dornica mea aşteptare, s-o pot vedea împlinită, ecluzele emoţiilor mele s-au deschis şi am fost deodată copleşit de bunătatea iubitului meu Tată ceresc şi de recunoştinţa mea umană.
M-am întors la prietenii mei şi le-am transmis acest gând câtorva dintre ei. Speculaţia trecea rapid şi la alţi prizonieri, dintre care unii, chiar bolnavi, păreau să se simtă dintr-o dată mai bine, de parcă aerul era electrizat.
Nu după mult timp, comandantul lagărului nostru a fost convocat la comandamentul japonez. Şedinţa a durat patru ore şi ni se părea interminabilă. Am stat în expectativă şi, slavă Domnului, n-am aşteptat în zadar.

17 Bomba atomică

Lumea a intrat pe neaşteptate în perioada atomică la data de 6 august 1945. Aliaţii au lansat pentru prima dată bomba atomică peste oraşul Hiroshima, cu efecte devastatoare. Clădiri şi oameni au dispărut complet. Mulţimi de oameni au fost mutilate şi arse în acest îngrozitor infern. Valurile produse de zguduitura bombei, care au răsunat în toată lumea, n-au fost nimic în comparaţie cu şocul resimţit de soldaţii japonezi. Ei nu se aşteptaseră niciodată la aceasta, înfrângerea era de neconceput. Fuseseră victimele propagandei. încet şi cu şovăire japonezii încetaseră lupta. Totul a fost calm pe vastele fronturi de luptă ale Asiei de sud-est. Vâjâitul bombardierelor în picaj, „vaietele" obuzelor, zgomotul bombelor explodând şi pocniturile ascuţite ale armelor mici de foc se potoliseră. Era o linişte misterioasă.
La început, forţele japoneze din peninsula Malaya au refuzat să se supună ordinelor de la Tokyo. Acest refuz i-a pus pe prizonierii de sub comanda lor într-o situaţie foarte periculoasă. A fost o perioadă de câteva ore în care soarta noastră rămânea în suspensie. Numai venirea în grabă a unui trimis special de la Tokyo la Singapore a convins garnizoana să depună armele. Capitularea finală a adus o mare uşurare şi bucurie în viaţa prizonierilor aliaţi, rău-mutilaţi, care mai rămăseseră în viaţă.
Când au fost convocaţi comandanţii trupelor aliate şi au fost conduşi în faţa generalului japonez, el i-a anunţat foarte serios că pentru ei războiul s-a

terminat, dar pentru el de-abia începuse. Acest ofiţer permisese şi consimţise la atrocităţile brutale comise sub comanda lui. De multe ori păşise ţanţoş printre barăcile murdare ale lagărului, zâmbind dispreţuitor la condiţiile victimelor cruzimii japoneze. Acum, el stătea umilit în faţa celor pe care îi tratase ca pe animale. Arătând spre o fotografie cu soţia şi copilul lui, stând în picioare lângă un uriaş câine ciobănesc german, el a întrebat: „Ce se va alege de ei?" Dacă întrebarea fusese pusă ofiţerilor trupelor aliate ca să ceară milă, ea a fost fără succes.
Luându-li-se comanda imediat, ei au scos din locurile cele mai greu de crezut documentele

cerute. S-au cerut, printre alte lucruri, eliberarea imediată a tuturor prizonierilor care fuseseră ţinuţi în regim de detenţie şi o creştere a raţiei de hrană şi a materialelor medicale cele mai necesare.

Limba omenească n-ar putea descrie condiţiile mizerabile ale prizonierilor eliberaţi din acea izolată detenţie. Cum au izbutit ei să supravieţuiască este o chestiune care probabil niciodată nu va putea fi relatată, încet, oamenii din zone mai îndepărtate au început să vină în lagărul central. Ei au venit cu inimi uşoare, dar cu trupuri distruse, purtându-şi avutul sărăcăcios şi pe camarazii lor bolnavi. Cei care fuseseră răniţi serios în timpul săpării tunelului în munţi erau aduşi încet înapoi la bază. Sosirea acestor grupuri de oameni atrofiaţi din punct de vedere fizic mi-a amintit de zilele întunecoase în junglele Thailandei, unde un tânăr englez a ajuns sub îngrijirea mea. Acest flăcău fusese rănit la spate cu câteva săptămâni în urmă şi, din cauza lipsei de îngrijiri medicale, căpătase o escară[12] la şezut în care eu am putut să-mi introduc pumnul. Din fericire, era paralizat

[12] Escară - crustă negricioasă care se formează în urma mortificării unor ţesuturi superficiale ale organismului.

de la mijloc în jos şi n-a simţit durerea. Acesta a fost numai unul dintre multele epave umane care zăceau într-o mizerie cumplită.

Eram vizitaţi aproape zilnic de avioanele britanice. Unul dintre primele care au zburat peste zona noastră după capitulare a lansat manifeste intitulate: „Tuturor prizonierilor de război aliaţi: forţele japoneze au capitulat necondiţionat şi războiul s-a terminat. Noi vom obţine provizii pentru voi cât de curând posibil şi vom face aranjamente ca să vă scoatem de acolo, dar din cauza distanţelor implicate, poate să treacă ceva timp înainte de a putea realiza aceasta. Voi ne veţi ajuta pe noi şi pe voi înşivă dacă acţionaţi după cum urmează:

(1) Rămâneţi în lagărul vostru până când veţi primi noi ordine de la noi.

(2) începeţi pregătirea listelor nominale de personal, dând cele mai complete rapoarte.

(3) Notaţi cele mai urgente necesităţi ale voastre.

(4) Dacă aţi fost înfometaţi sau aţi fost subalimentaţi pentru perioade îndelungate, NU mâncaţi de la început mari cantităţi de hrană solidă, fructe sau legume. Este periculos pentru voi să faceţi asta. Darurile de hrană de la populaţia locală ar trebui să fie gătite. Noi dorim să vă aducem înapoi acasă repede, în siguranţă şi sănătoşi şi nu vrem să riscăm în acest ultim stadiu.

(5) Autorităţile locale şi/sau ofiţerii aliaţi vor fi răspunzători pentru problemele voastre în foarte scurt timp. Să vă călăuziţi după sfatul lor."

în timp ce avioanele prietene au zburat jos, deasupra barăcilor, tineri aviatori temerari au stat la ferestrele lor deschise făcându-ne semne cu mâna şi lansând ziare şi batoane de ciocolată.

La o primă asemenea ocazie am stat în picioare şi am urmărit cu privirea priveliştea jalnică a oamenilor ţintuiţi la pat, plângând ca nişte copii, în timp ce se târau afară din barăcile lungi de bambus ca să salute avioanele prietene. Unii, prea slăbiţi ca să mai stea în picioare, cădeau jos, puterea lor nefiind potrivită pentru această ocazie. Uriaşe, trupurile scheletice tremurau de emoţie ca frunzele în bătaia vântului. Oamenii cu ochii în fundul capului, ochi care pierduseră de mult strălucirea tinereţii, acum, cu speranţe recăpătate, încercau zadarnic să împingă înapoi anii de suferinţă şi să-şi transforme trăsăturile înfăţişării lor desfigurate.

Când prima izbucnire de emoţie se stinsese, mulţi dintre cei care se târâseră de la paturile lor nu au mai fost în stare să se întoarcă înapoi. Zăceau pe ici, pe colo, epuizaţi, dar bucuroşi. Am petrecut ora următoare ajutându-i pe camarazii mei mai neputincioşi să ajungă înapoi la paturile lor. Cei care puteau să vorbească, vorbeau neîncetat despre zilele fericite ce urmau să vină.

Această zi emoţionantă se apropia încet de sfârşit. Soarele se afundase într-o revărsare de

lumină de aureolă purpurie peste orizontul îndepărtat, întunericul se lăsa peste lagăr şi spiritele noastre se înălţau într-o stare de exaltare, în timp ce adevărul eliberării noastre ne-a cuprins inimile frânte. De acum, foarte curând, tensiunea orei de stingere a luminilor noaptea va pluti peste lagăr de la turnul de observaţie până la curtea închisorii.
De aproape patru ani steagul forţelor imperiale japoneze fluturase mândru şi sfidător de la înălţimea pavilionului peste fortificaţiile turnului. Acesta poate să fi ridicat moralul japonezilor şi al colaboratorilor, dar el i-a deprimat pe aceia dintre noi care au simţit călcâiul de fier al opresorului. Astăzi, steagul fusese coborât fără ceremonie - pavilionul a rămas gol. Pe aceste parapete

ale turnului, de unde mândrul gornist japonez sunase stingerea noapte de noapte, stătea unul dintre gorniştii noştri. în curând, aerul avea să fie plin de tonurile dulci de argint - tăcerea cobora în mod magic peste supravieţuitorii celor patru ani de închisoare. Pentru noi toţi, aceasta a fost cea mai dulce muzică pe care o auziserăm vreodată. In timp ce ultima încordare a murit în tăcerea nopţii, mi s-a pus un nod în gât şi trebuie să mărturisesc că şi câteva lacrimi de mulţumire s-au scurs pe obrajii mei supţi. Când exaltarea şi fiorul momentului se stingeau, mă lăsam dus liniştit în cel mai liniştitor somn după aproape patru ani.
Odată cu zorii unei noi zile, activitatea din jurul barăcilor s-a intensificat. Rememorând faptele zilei, cel mai important eveniment a fost ridicarea steagului. Am fost onorat de autorităţile spitalului să reprezint zona noastră la ceremonia de ridicare a steagului. în mod miraculos s-a făcut rost de o cămaşă veche, apoi de o pereche de pantaloni scurţi şi de o bonetă veche. Acestea au fost spălate în grabă şi, imediat după prânz, am mers mândru în afara lagărului nostru, înveşmântat în cămaşa veche, cu pantaloni scurţi, bonetă, dar fără cizme sau pantofi. Nimeni n-a păşit vreodată mai mândru decât mine.
Vreo douăzeci dintre noi am stat pe parapetele turnului la baza stâlpului de steag. Aceştia erau selectaţi din reprezentanţii diferitelor zone. Capelanul a fost acolo pentru a pregăti grupul şi gorniştii. Ceremonia a început cu intonarea vechiului imn al bisericii: „O, Doamne, ajutorul nostru, în veacurile trecute, nădejdea noastră în anii care vin, adăpostul nostru de rafala vijeliei şi casa noastră veşnică." După o scurtă rugăciune, gorniştii au umplut întreaga regiune cu sunetul de argint al trompetelor, fără îndoială inspirate de măreţia şi bucuria ocaziei. în curând, notele de

triumf răsunau şi iarăşi răsunau prin tot labirintul barăcilor de bambus uzate.
încet, au fost ridicate steagurile celor trei naţiuni - britanic, american şi olandez - până la vârfurile celor trei stâlpi. Mii de oameni priveau de la sol cu sufletul la gură de emoţie. Frânghia a fost trasă, steagurile s-au desfăşurat şi au fluturat cu mândrie în adierea unui vânticel de după-amiază. Mii de voci s-au înălţat într-o viguroasă ovaţie de veselie care răsuna ca un ecou în jurul acelui turn şi se înălţa într-un crescendo de revărsare până când părea că şi cerurile vibrau.
Lacrimi mari, fierbinţi se scurgeau cu mândrie pe obrajii mei în timp ce priveam la emblemele păcii şi siguranţei. Aceasta a fost o experienţă memorabilă. Acum eram feriţi de toţi duşmanii noştri. Cum i-am mulţumit Domnului că am trăit în lumea vestică unde era cel puţin o oarecare înfăţişare exterioară de cinstire a lui Dumnezeu, unde pacea şi o anumită securitate aveau întâietate!
în exaltarea mea de a fi eliberat, niciodată n-am uitat să-I mulţumesc marelui meu Dumnezeu. în ciuda tuturor incidentelor care au precipitat sfârşitul războiului, eu am fost convins că El îşi exercitase autoritatea. Lauda şi mulţumirea mea erau sincere şi niciodată nu fusesem atât de recunoscător Domnului în toată viaţa mea.

„Lucrurile se schimbă rapid aici", mi-am notat eu într-un jurnal la 5 septembrie 1945. „Oamenii încep să-şi dea seama că sunt liberi. Ritmul lucrurilor creşte zilnic. Flota de război britanică a intrat ieri în Singapore şi aceasta a cauzat o mare agitaţie în lagăr."
Ofiţerii de marină şi marinarii arătau curaţi şi prezentabili în uniformele lor albe, imaculate. Ei erau foarte amabili, unii dintre ei aveau în braţe coşuri pline cu tot felul de articole de lux. Pâinea de casă - pe care am mâncat-o cumpătat - avea gust ca de tort pentru noi.

A fost prea bună pentru gustul nostru atrofiat, încât ne-am ferit de unt şi de gem care ne erau oferite cu mărinimie. Laptele praf a fost o altă delicatesă - nu amestecat cu apă, ci numai câte o lingură plină în gură -pe care noi o mestecam până când ne dureau fălcile. Acestea au fost zile mari şi am preţuit şi cea mai mică favoare. Cât de sensibilă a fost inima mea faţă de bunăvoinţa eliberatorilor noştri!
Jurnalul meu consemnează următorul incident: „Un australian, în ciuda faptului că nu mai mâncase mâncare bună de trei ani, a mâncat într-o seară întregul conţinut al pachetului său de la Crucea Roşie - vreo 5 kg, plus raţiile sale obişnuite de la bucătărie. A fost internat în spital, suferind puternice dureri de stomac. S-a zbătut între viaţă şi moarte un timp, înainte de a se face bine."
„în aceste zile oamenii sunt ca şi copiii", am mai scris eu. „Hainele noi sunt la ordinea zilei, oamenii merg în marş la parade cu cămăşi de toate culorile, mărimile şi formele, ciorapi, pantaloni scurţi şi bocanci. Ei râd, cântă, glumesc şi stau de vorbă unii cu alţii; toţi sunt în culmea aşteptării. Ce deosebire faţă de situaţia din săptămânile din urmă!"
Rolurile erau acum inversate în ceea ce priveşte trupele aliate şi cele japoneze şi am remarcat multe situaţii noi. Japonezii, sub supravegherea trupelor indiene, îndeplineau acum îndatoririle anterior stabilite pentru prizonierii de război ai aliaţilor.
Am fost mâhnit şi ruşinat de comportarea unora dintre ai noştri care i-au agresat brutal pe prizonierii japonezi, ca răzbunare pentru purtarea lor în trecut. M-a durut profund faptul că noi, care veniserăm din ţări cu educaţie creştină, n-am dat exemplul pe care ar fi trebuit să-1 dăm duşmanilor noştri. în ciuda discuţiilor lungi cu acest subiect, n-am reuşit să-i conving pe compatrioţii

mei că noi trebuia să arătăm mai curând ceva din dragostea lui Dumnezeu decât din răutatea omului.
Gândul la libertate lucra minuni în unii dintre bolnavii asediaţi. Cătuşele bolii au căzut de pe unele victime şi, în mod miraculos, unii, pe care noi îi crezuserăm incurabili, au dat semne clare de vindecare.
Deşi am rămas puţini din compania iniţială, aceia dintre noi care mai trăiam eram bucuroşi de perspectiva incredibilă de a-i vedea pe iubiţii noştri iarăşi.

18 Minunata libertate

Evacuarea începuse. Avioane uriaşe de la diferite naţiuni au început să aterizeze la Singapore. Oamenii răniţi şi bolnavi au fost pregătiţi în mare grabă - cu toate urmele prizonieratului încă vizibile - şi s-a acţionat pentru plecarea lor. Multe lacrimi am vărsat în timp ce i-am îmbrăţişat cu dragoste pe camarazii noştri, ştiind că probabilitatea să ne mai vedem unii pe alţii era redusă.
în curând a venit timpul să plec şi eu şi, spre surpriza şi consternarea mea, am fost informat că voi pleca cu avionul. Dar eu n-am vrut să zbor, ci am preferat să călătoresc pe o cale mai înceată spre acasă, care mi-ar fi permis să am timp pentru mine, să mă gândesc la multele schimbări necesare pentru întoarcerea mea la civilizaţie. Erau atât de multe răni fizice şi

mentale care trebuiau să fie vindecate. Am sperat să adaug ceva greutate şi trupului meu vlăguit.
Plecarea mea a fost amânată cu câteva săptămâni din cauza acestei decizii, dar am fost mulţumit de acest timp atât de necesar pentru recuperare. In sfârşit, la 1 noiembrie 1945 - o zi frumoasă în Singapore - m-am îmbarcat pe un vas bun, „Sobieski", un vapor polonez cu un echipaj mixt - britanic şi polonez - la bord. Călătoria de patru săptămâni mi-a dat destul timp pentru reflecţie. Trupurile noastre, de asemenea, au fost sensibile la mâncarea bună, odihnă şi recreaţie. Marea calmă şi vremea excelentă s-au adăugat la desfătarea noastră. Ne-am încălzit la soare, am respirat aerul curat şi am mulţumit lui Dumnezeu că ne-a cruţat.

A fost însă un incident care ne-a tulburat liniştea călătoriei. într-o zi, privind frumosul ocean albastru, am văzut trupurile câtorva marinari plutind în apropiere. Un val de durere s-a abătut asupra mea, în timp ce i-am contemplat pe acei câţiva oameni - poate fiul unei mame, ori un tată, un soţ sau prietenul unei fete, care îşi găsiseră mormântul în apă şi niciodată nu se vor mai întoarce acasă. Acest fapt m-a făcut să mă gândesc la înviere. Mi-am amintit Scriptura care spune: „Marea a dat înapoi pe morţii care erau în ea" (Apocalipsa 20:13). Chiar acei care fuseseră înghiţiţi în marile adâncimi ale oceanului vor răspunde într-o zi la chemarea lui Dumnezeu pentru înviere.
în timpul acelor zile de relaxare, ofiţerul comandant al vasului, locotenent-colonelul John Huston, a emis un mesaj de rămas bun. „Mergând pe diversele noastre căi, după suişurile şi coborâşurile din ultimii cinci ani, doresc să mulţumesc tuturor gradaţilor din cel ce a fost Spitalul militar de campanie, pentru munca devotată, disciplina fermă, adaptabilitatea şi simţul practic pe care l-aţi arătat totdeauna. Voi aţi fost o echipă bună!"
Cum călătoream noi încet spre casă, am avut timp nu numai să reflectăm la trecut, dar şi să contemplăm viitorul. Eu mi-am ţinut mintea vioaie cu diversele însemnări pe care mi le făcusem în speranţa că ele o să-mi fie de folos în timpul care urma ca să dau mărturie publică pentru Domnul în zilele viitoare. Am ştiut că era o singură direcţie pe care aş putea s-o iau în viitorul neexplorat. Eu trebuie să mă predau pe mine însumi în întregime Domnului, cu orice preţ.
Am reflectat mai mult ca oricând asupra cuvintelor de despărţire ale dragei mele mame înainte de a pleca de acasă pentru ultima dată. „în fiecare dimineaţă", a zis ea, „voi merge în camera ta la ora 8, voi îngenunchea la patul tău şi mă voi ruga pentru tine." Am

apreciat aceasta mai mult decât oricând, în timp ce mi-am amintit de mâna puternică a lui Dumnezeu în viaţa mea în timpul acestor luni şi ani de aprigă extenuare ca prizonier de război.
Am apreciat, de asemenea, rugăciunile adunării din Tillicoultry. Cu lacrimile curgându-le pe obraji, aceşti oameni dragi, în mare parte mineri de cărbuni, au strigat către Domnul pentru protecţia şi păstrarea mea în viaţă, deşi nici unul nu ştia dacă eram mort sau viu. Dumnezeu a răspuns la rugăciunile mamei mele devotate şi la cererile fraţilor şi surorilor mele în Domnul Isus. Eu cred că Dumnezeu răspunde la rugăciuni.
Am început să meditez cu privire la rugăciune şi am făcut o altă notă în jurnalul meu:
„Oamenii din lume râd când creştinii vorbesc despre puterea rugăciunii. Noi nu suntem cu totul surprinşi de aceasta, dar să ne cercetăm pe noi înşine cu privire la rugăciune. Credem noi cu adevărat în rugăciune? Eu sunt înclinat să cred că în adâncul inimilor noastre, noi, de fapt, ne îndoim de puterea rugăciunii, deşi îi recunoaştem puterea cu buzele noastre. Aceasta a fost propria mea experienţă, dar rugăciunea este adevărată. Este ceva palpabil. Am constatat în experienţa mea personală că rugăciunea mişcă mâna Celui ce mişcă universul. Dumnezeu răspunde la rugăciune. Ea este unul dintre cele mai puternice şi mai viguroase mijloace pe

care Dumnezeu le-a pus la îndemâna celui credincios. De fapt, cineva a scris că, *Satan tremură când vede pe cel mai slab sfânt în genunchi."*

în drum spre casă, vasul „Sobieski" a avut o oprire de două zile la Colombo, Ceylon[13]. Când s-a auzit în acest frumos oraş-port că prizonierii de război se vor opri pentru o zi-două, autorităţile au închis imediat toate fetele în cazărmile forţelor armate. La fiecare colţ de

13
Ceylon — numele actual este Sri Lanka.

stradă au fost postaţi poliţişti, unii dintre ei purtând arme de foc. în curând, autorităţile şi-au dat seama că i-au judecat greşit pe militari. Noi fuseserăm atât de mult în supunere, ascultând ordine de orice fel, aşa încât cea mai simplă comandă găsea ascultare imediată. în curând, poliţiştii au fost retraşi, fetele au fost eliberate din cazărmi şi oraşul a reintrat în normal. Formaţii muzicale au cântat muzică veselă şi foştii prizonieri au dansat pe străzi plini de bucurie.

Călătoria spre casă era liniştită. Noi am navigat pe calea maritimă spre marea fortăreaţă a Gibraltarului. De acolo, navigând spre nord, urma să ajungem în portul maritim cu trafic intens, Liverpool, de pe coasta de vest a Angliei. Sosind după-amiaza târziu, am fost nevoiţi să lansăm ancora la aproximativ cinci mile marine în afara portului. Am fost plăcut surprinşi de anunţul de strigare a poştei. Aceasta le-a adus unora o nestăvilită bucurie, iar altora o intensă durere. Scrisorile le-au adus unora veşti despre angajamente de logodnă întrerupte, alţii au aflat despre cămine sfărâmate, iar alţii au aflat că iubiţii lor fuseseră omorâţi în timpul raidurilor aeriene de bombardament ale aviaţiei germane. Apoi, se aflau cei favorizaţi, printre care şi eu, care erau emoţionaţi de veştile de la cei dragi, care cu adevărat le purtau de grijă. în dimineaţa următoare vaporul a acostat în port. Oamenii care aşteptau păreau să fie peste tot - pe acoperişurile clădirilor şi în orice loc cu o poziţie favorabilă, oriunde a putut fi câştigat un punct de sprijin de care ei să se prindă cu disperare ca să se ţină şi să nu cadă. Mulţi purtau steaguri cu numele celor dragi care niciodată n-au venit acasă. Ei ovaţionau şi cântau, iar fanfarele executau imnuri de întâmpinare. Sus, deasupra unei clădiri de pe o latură a docului, l-am recunoscut pe vechiul meu prieten evanghelist, Arthur Greenwood. Am schimbat salutări de la distanţă, dar n-am avut plăcerea să mă întâlnesc cu el atunci. Căznindu-mă să răzbesc în jos

pe pasarelă cu bagajul meu, am auzit o voce întrebând: „Tu eşti Dan Snaddon?" Spre surprinderea mea, stătea în picioare un alt vechi prieten, Duncan Stevens, din Glasgow. Duncan fusese prizonier la germani.

Am fost împinşi de la spate la una din taberele militare din afara oraşului, unde am fost echipaţi cu haine potrivite pentru această ocazie, cu acte de identitate, bani şi un bilet de tren gratuit până acasă. Acestea au fost micile ore ale dimineţii înainte ca, eventual, să ne întoarcem în dormitor, dar să nu adormim. Foarte devreme am fost chemaţi la micul dejun, apoi îmbarcaţi într-un autobuz şi duşi la gară. Ce emoţie! Cu ajutorul lui Duncan Stevens m-am urcat în tren. Cu un şuierat ascuţit şi în nori de aburi, am părăsit încet staţia aglomerată şi, într-un minut, am căpătat viteză.

Pentru mine aceasta a fost a doua „sută de metri" a îndelungatei mele călătorii. De-a lungul drumului, mulţimi imense de oameni erau aliniate pe peroanele staţiilor de cale ferată, uitându-se în aşteptare după cei dragi ai lor. O dorinţă adâncă de a fi acasă m-a cuprins când am trecut graniţa, intrând în Scoţia (Bonnie Scotland), ţinutul meu natal. In timp ce trenul se apropia de marele oraş Glasgow, inima mea a început să bată cu putere. Am ştiut că unii dintre prietenii mei vor fi acolo. Dar cine?

Coborând din tren în gara centrală din Glasgow, am fost strâns în braţe de sora mea Jessie şi de soţul ei Johnny. Abia dacă ne-am spus vreun cuvânt, dar tăcerea a fost grăitoare. Ceilalţi prieteni care erau acolo m-au ajutat să pun bagajele într-un autobuz care aştepta pasagerii. în timp ce treceam pe străzile cunoscute până la staţia Strada Reginei, emoţiile mele au erupt - era atât de bine să fiu iarăşi între cei dragi!

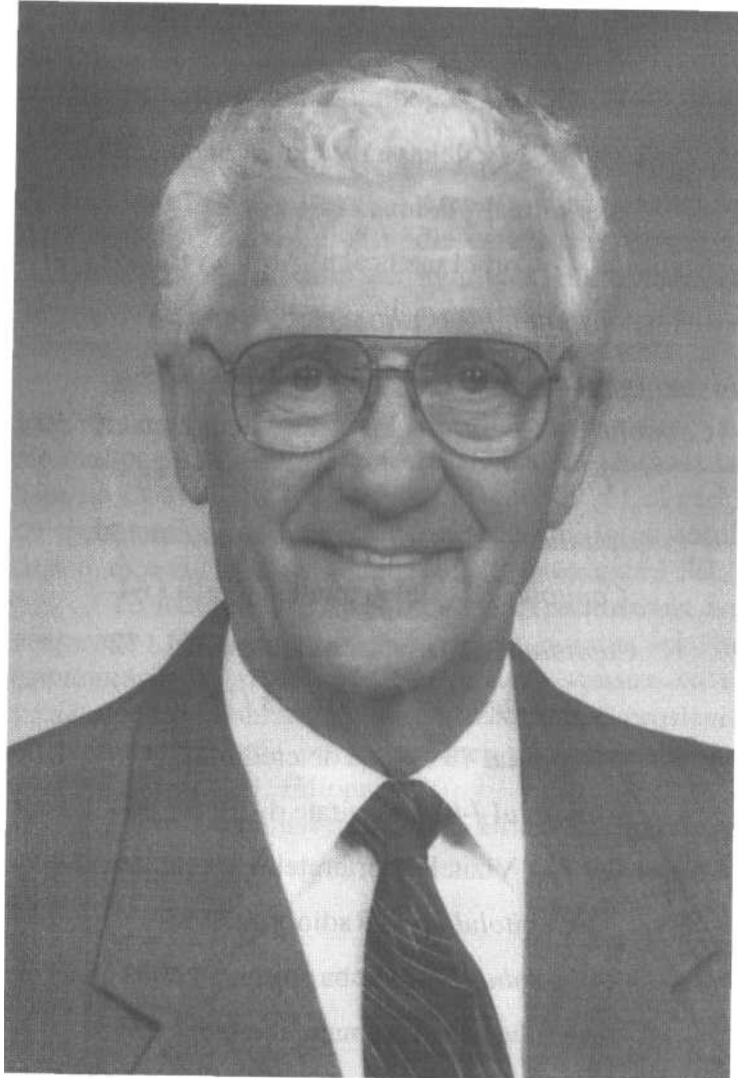
19 în siguranţa din nou acasă
Ultimele treizeci de mile (circa 48 km) ale călătoriei mele mi-au readus în suflet multe amintiri plăcute, amintiri ale anilor care păreau că au trecut ca nişte vise depărtate. Convorbirea noastră din tren a fost emoţionantă în timp ce fiecare dintre noi am încercat să prindem firul evenimentelor din ultimii cinci ani. Vechile puncte de reper bine-cunoscute apăreau unul câte unul sub ochii noştri, apoi se estompau în amurgul ce făcea loc înserării. în curând, întunericul de iarnă învăluia peisajul cenuşiu, dar în micul nostru compartiment totul era strălucitor şi vesel.
Mult aşteptatul moment venise - trenul a intrat lent în staţia Tillicoultry. Zeci de prieteni creştini şi cetăţeni din oraş se adunaseră pentru această ocazie extraordinară. Cum am coborât din tren, sunetul cântecelor a umplut văzduhul. Imnurile bisericii niciodată n-au răsunat mai dulce în urechea şi în inima mea. „Slavă lui Dumnezeu, căci El a făcut lucruri mari pentru mine", cântau ei cu elan. Corul răsuna prin toată gara: „Lăudaţi pe Domnul, lăudaţi pe Domnul, / Tot pământul să audă glasul Lui." Apoi, în timp ce mă acopereau cu sărutări, îmbrăţişări şi strângeri de mâini, ei cântau triumfător: „Isus niciodată nu ne dezamăgeşte", „Isus niciodată nu ne dezamăgeşte", şi „Dumnezeu încă împărăteşte". Aceasta a fost o reuniune fericită, după aşa de mulţi ani plini de amărăciune.
Zilele şi săptămânile următoare au fost pline de voioşie. Au fost obişnuitele întruniri de bun-venit acasă,

strângeri speciale laolaltă la adunare şi vizite la prieteni în casele lor. Aceste momente de părtăşie frăţească mi-au dat multe prilejuri de a mărturisi despre bunătatea şi credincioşia Tatălui meu ceresc, care mă adusese din valea umbrei.
După câteva luni de recuperare, m-am întors la serviciul meu laic şi, de asemenea, m-am dedicat din toată inima lucrării pentru Domnul în profesia mea. Următorii câţiva ani au fost foarte dificili pentru mine şi perioada de acomodare a fost lungă şi de muncă intensă. Mi-a fost greu să mă stabilesc şi să mă regăsesc pe mine însumi. Pereţii fabricii în care am lucrat păreau uneori să mă împresoare atât de strâns până acolo încât să se prăbuşească peste mine sub efectul încordării. Pentru lungi perioade de timp somnul aproape că m-a părăsit şi aţipelile rare erau pline de coşmaruri groaznice. Totuşi, acest timp a fost pentru mine un timp de multă rugăciune de-a lungul acestor zile stânjenitoare şi, deşi condiţiile dificile păreau de neînvins, lăudat să fie Dumnezeu că harul Său minunat mi-a fost de ajuns. Lent, sănătatea şi comportarea mea au început să se îmbunătăţească şi mi-am recăpătat liniştea sufletească.
N-aş putea trece de la această etapă a vieţii mele fără să relatez că în 1950 am cunoscut-o pe Lily Hislop din Hamilton, Scoţia, şi de la prima vedere am fost convins că ea a fost tovarăşa de viaţă pregătită de Dumnezeu pentru mine. în ianuarie 1951, ne-am anunţat logodna şi în luna iunie a aceluiaşi an am fost uniţi în Domnul. în septembrie 1953, Dumnezeu ne-a binecuvântat cu o fetiţă, Anne.
La un an şi jumătate după căsătoria noastră am primit un post în personalul companiei unui ziar de lângă Glasgow, unde am petrecut patru ani fericiţi. Când cariera mea părea să se apropie de punctul ei culminant, am simţit că Domnul ne chema la Orillia, din provincia Ontario, Canada, unde cumnatul meu se

stabilise şi lucra într-o întreprindere de construcţii. La 13 mai 1957, am părăsit Scoţia cu un avion aproape gol, cu destinaţia Lumea Nouă.
în timpul celor doi ani şi jumătate petrecuţi de noi în Orillia, în ciuda presiunii de a ne angaja într-o afacere cu restaurante, noi ne-am dedicat lucrării lui Dumnezeu. Treptat, în această perioadă, modelul şi planul divin pentru viaţa mea a început să se dezvăluie. Faptele disparate au fost puse împreună. Chemarea lui Dumnezeu a devenit mai clară ş i călăuzirea Duhului Sfânt mai vizibilă. Aceasta n-a fost de fapt o situaţie nouă pentru mine, deoarece Dumnezeu îmi vorbise în multe ocazii anterioare.
Situaţia de criză apăruse în timpul unei conferinţe la sfârşit de săptămână, la Adunarea din West Street în Orillia. Domnul T. E. McCully, tatăl lui Ed McCully - unul dintre cei cinci misionari martirizaţi pentru Domnul în mâinile amerindienilor din tribul Auca, în Ecuador (America de Sud), în 1956 - a fost unul dintre vorbitori. Chemarea din mesajul său a cuprins inima soţiei mele Lily şi a mea. Domnul, de asemenea, a folosit fotografiile misionarilor martirizaţi ca să completeze lucrarea Lui în noi. După o lucrare de adâncă sensibilizare a inimilor noastre, am cedat la chemarea şi interesele Domnului Isus Hristos. Am lichidat afacerea cu restaurantele şi am aşteptat îndrumarea Domnului cu privire la locul nostru pentru slujirea Lui în viitor.
La puţin timp după aceea, am primit un telefon de la domnul G. T. Willey din Indialantic, Florida, SUA, care ne-a rugat să venim acolo într-o vizită. Câţiva fraţi construiseră o clădire pentru o biserică creştină în Satellite Beach, dar aveau nevoie de cineva ca să-i ajute să demareze lucrarea. Vizita noastră în regiunea respectivă ne-a descoperit un mare câmp de lucru. După multă rugăciune din partea tuturor celor

preocupaţi cu aceasta lucrare, noi am fost convinşi că Satellite Beach a fost rânduit să fie sfera noastră de lucru. La 26 octombrie 1959, Lily, Anne şi cu mine am părăsit Canada şi ne-am mutat în Florida ca să lucrăm printre inginerii de nave cosmice şi alţi oameni din zona Cape Canaveral.
Am petrecut mulţi ani fericiţi în părtăşie cu Biserica din Satellite Beach. Domnul a binecuvântat în mod vizibil lucrarea Lui şi multe suflete au venit să-L cunoască pe El, în timp ce mult mai mulţi au fost încurajaţi să propăşească în lucrurile adânci ale lui Dumnezeu.
Eu atribui trecerea mea prin valea umbrei puterii lui Dumnezeu şi rugăciunilor fierbinţi ale celor dragi şi ale multor prieteni în Domnul Isus. Cred că Dumnezeu care 1-a izbăvit pe Daniel din groapa cu lei şi Cel care, de asemenea, a păşit cu cei trei tineri evrei în cuptorul de foc, este viu şi poate lucra şi astăzi pentru copiii Săi.
Te îndemn, prietenul meu, să experimentezi un asemenea Dumnezeu în viaţa ta proprie şi în împrejurările ei şi „să aduceţi trupurile voastre ca o jertfă vie... lui Dumnezeu" şi „...Hristos va fi proslăvit cu îndrăzneală... fie prin viaţa mea, fie prin moartea mea" (Romani 12:1; Filipeni 1:20).
Harul Domnului nostru Isus Hristos să fie cu voi cu toţi! Amin.

Cuprins

Daniel C. Snaddon (1915-2009)

Notă biografică despre autor

Fratele Daniel C. Snaddon s-a născut la 26 mai 1915, în orăşelul Tillicoultry din Scoţia, Marea Britanic
El ne-a făcut cunoscută experienţa captivităţii lui în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial pentru gloria şi onoarea Domnului Isus Hristos, care a rămas lângă el, fără să-1 lipsească niciodată de întărirea şi călăuzirea Lui zilnică în lucrarea Sa. Fratele Dan a vorbit despre experienţele lui de război la sute de oameni în Marea Britanie, America şi Canada. De asemenea, s-a rugat ca fiecare dintre cei care citesc această carte să fie atraşi de Domnul ca să poată spune ca apostolul Pavel: „Căci pentru mine a trăi este Hristos şi a muri este un câştig."
în anul 1958, după emigrarea familiei sale din Scoţia în Canada, Domnul i-a chemat pe fratele Dan şi pe iubita lui soţie, Lily, la o lucrare cu o dedicare completă pentru El. Astfel, oraşul Satellite Beach din statul Florida, SUA, a devenit reşedinţa lor, începând cu anul 1959. Cu binecuvântarea lui Dumnezeu, multe suflete au fost

mântuite şi vieţile lor schimbate atât la Biserica Creştină Bethany Bible Chapel, lângă Oceanul Atlantic, cât şi în alte biserici din America şi Canada, prin strângeri laolaltă şi conferinţe.
In anul 1978, Dan şi Lily s-au mutat în Altoona, statul Pennsylvania, SUA, şi apoi la Burlington, în Canada, lucrând sub îndrumarea Domnului şi călătorind în lung şi în lat, vestind harul şi dragostea lui Dumnezeu.
A urmat o semipensionare la Coppell, în Texas, în 1997, pentru a fi aproape de fiica lor, Anne, ginerele lor, Bruce, şi de familia lor. Ei au lucrat în bisericile locale până la pensionarea lui definitivă în anul 2003. Tovarăşa lui devotată de viaţă, Lily, a plecat acasă la Domnul în martie 2005. Reţinut în casă din cauza unei boli de inimă, Dan a rămas plin de har şi dragoste, bizuindu-se zilnic pe Domnul pentru putere şi călăuzire, în aşteptarea Lui cu dor.
în timp ce suferinţa îl slăbea tot mai mult, el s-a bucurat de îngrijirea şi încurajarea permanentă a fiicei sale, Anne, până când Domnul 1-a luat acasă, la 16 mai 2009, la vârsta de aproape 94 ani.